

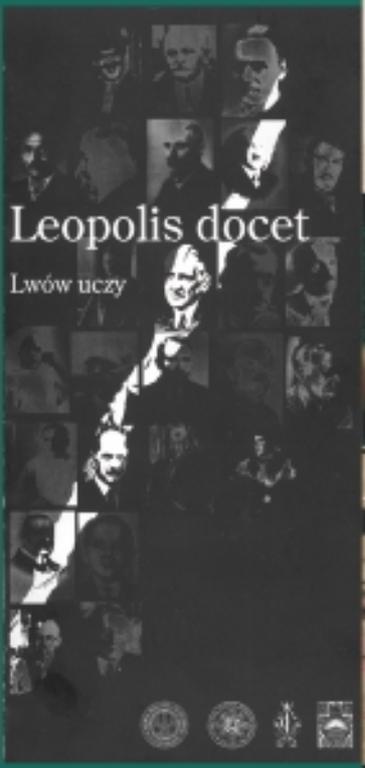
Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 143 czerwiec 2001

Leopolis docet

Lwów uczy

СТУДЕНТСКИЙ КНИЖЕК
Федюк
Розинский
Политкович
 1914

STUDIENBUCH
Feduk
Rozinski
Polisch
 21 Januar 1914
 Lemberg

... NIE NA CHWALE ... NARODOWI NA POZYTEK ...

NA MOCY PRAWA, USTANOWIENEGO PRZEZ SEJM
 RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

POLITECHNIKA LWOWSKA

Z URZĘDOWANIA JEGO MAGNIFICENCJI REKTORA
 INŻ. DR. OTTONA NADOLSKIEGO
 ZWYCZAJNEGO PROFESORA KATEDRY MECHANIKI WYBUCZNEJ,
 I ZA URZĘDOWANIA PRZEKAZANA WYDZIAŁE INŻYNIERSKI
 ŁĄCZNOŚCI (LABORATORIUM I WOCENIE)

DR. ANTONIEGO WERESZCZYŃSKIEGO
 ZWYCZAJNEGO PROFESORA NAJAM. PRACOWNICZYCH
 NADAJE

Z UCHWAŁY RADY WYDZIAŁU INŻYNIERSKI ŁĄCZNOŚCI
 ZAJĘCIOWEJ (KATEDRY) SENATU POLITECHNIKI LWOWSKIEJ

**INŻ. DR. KAZIMIERZOWI
 BARTŁOWI**

ZWYCZAJNEMU PROFESOROWI (GEOMETRII) WYKRESLENI
 ZA WYBITNE ZASŁUGI
 NA POLU NAUKOWYM
 STOPIEŃ I TYTUŁ, GODNOŚĆ I PRAWO
 HONOROWEGO DOKTORA
 NAUK TECHNICZNYCH.

NADANO W ŁWOWIE, DNIA 15. MAJA 1935 ROKU

Q. F. F. F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS

AUGUSTISSIMI IMPERATORIS AC REGIS
FRANCISCI IOSEPHI I.

ADOLPHUS BECK

UNIVERSAE NEUBURGAE DOCTOR, PHYSICAE PROFESSOR PUBL. ORD. S. T. PROMOTER MAGNIFICUS

CAROLUS HADACZEK

PHILOSOPHIAE DOCTOR, ARCHAEOLÓGICAE, CLASSICAE ET HISTORICAE PROF. PUBL. ORD. ACADEMIAE LITTERARUM CAESARENSIS SOCIUS

JOSEPHUS PUZYNA

PHILOSOPHIAE DOCTOR, AUTHENTICAE PROFESSOR PUBL. ORD. PROMOTER SOCI. CONSTITUTUS

IN VIRUM CLARISSIMUM

STANISLAUM RUZIEWICZ

NATIONE POLONUM, S. VVOI PRAEFAE IN GALICIA URUNDUM, POSTULAN ET DISSERTATIONE QUAE BOG

„Przyczynek do rachunku różniczkowego”

ET EXAMINIBUS LEGITIMIS, PRAEMII IN MATHEMATICA ET ARITHMETICA, DIGNI: IN PHILOSOPHIA LAUDAEDEM DOCTORUM
 PHILOSOPHIAE MORNIS ET HONORES, ERGA ET PRIVILEGIIS CONTINUIS IN BELGICAE REGNI REGIS LITTERARUM
 SANCIENTIAS CLARISSIMIS.

LEOPOLI A. D. XVII KALENDAS NOVEMBRES ANNE MILLESIMI NONGENTESIMI TERTIO

Adolphus Beck
L. J. Puzyna

OPRINTA DE SPALANNA
 MAISONNEDE WARSZA
 Kwartalnik Wydawniczy
 1914

Leopolis docet – Lwów uczy

Środowisko wrocławskich uczelni przygotowuje się do obchodów 60. rocznicy rozstrzelania przez Niemców 25 lwowskich profesorów. Represje miały właściwie szerszy wymiar. Poczynając od 4 lipca dokonano tam szeregu egzekucji przedstawicieli inteligencji polskiej. Niemcy niejednokrotnie aresztowali profesorów wraz z rodzinami i przebywającymi w ich mieszkaniach obcymi osobami. Dlatego wśród rozstrzelanych znaleźli się na przykład dwaj synowie prof. Włodzimierza Stożka, trzej synowie prof. Romana Longchamps de Berier i Tadeusz Boy-Żeleński.

Obchody tej rocznicy – dzięki niepodległości Polski i Ukrainy – mogą nabrać nowego charakteru. Podjęto wiele inicjatyw, które pozwolą utrwalić pamięć, podkreślić dorobek minionych pokoleń i zrozumieć młodym ludziom uwarunkowania ich własnego losu.

W zeszłym numerze donosiliśmy już o podjętej przez prof. Andrzeja Małeckiego („Ne cedat Academia”, Kraków) inicjatywie zorganizowania wyjazdu polskiej młodzieży do Lwowa, by mogła uczestniczyć w obchodach rocznicowych.

W środowisku wrocławskim trud upamiętnienia osiągnięć naukowców uczelni lwowskich podjął dr hab. Ryszard Czocho – redaktor poszukiwanej „Księgi Jubileuszowej 50-lecia Politechniki Wrocławskiej 1945-1995” wydanej przez Oficynę Wydawniczą PWr. Autor ma już znaczne doświadczenie w przygotowywaniu historycznych wystaw. Przypomnijmy choćby jego ekspozycje: *O wolność, Całość i Niepodległość* (1988) – związaną z 70-leciem odzyskania niepodległości, *Od „nieagresji” do „przyjaźni” 23 sierpnia 1939 – 28 września 1939* (1989, 1999, 2000), *Pamiętajmy o tym! 1945-1948* (1998) oraz *„Na stos rzuciliśmy nasz życia los, na stos, na stos”* (2000). W roku 1991 Ryszard Czocho podjął po raz pierwszy trud udokumentowania tradycji akademickich Lwowa i kaźni tamtejszych profesorów.

Jak wspomina, inicjatorem wystawy był emerytowany profesor Politechniki Wrocławskiej Zbigniew Siciński. Ten noszący w sobie niezmierny sentyment do ojczystego miasta był pracownik Politechniki Wrocławskiej miał wiele zasług w upamiętnianiu jego historii. Nieoczekiwana śmierć prof. Sicińskiego w styczniu 1991 roku spowodowała, że to trudne zadanie podjął Ryszard Czocho. Przy wsparciu grona entuzjastów doprowadził do otwarcia wystawy *Leopolis docet – Lwów uczy*, którą można było zwiedzać przez miesiąc na Politechnice Wrocławskiej. (Koszty wystawy pokryli jej organizatorzy: Politechnika Wrocławska i Towarzystwo Miłośników Lwowa oraz autor wystawy.)

Po 10 latach Ryszard Czocho podjął się ponownie zobrazowania życia akademickiego miasta.

Tradycja szkolnictwa wyższego rozwijała się tu od czasów Jana Kazimierza, który w 1661 roku powołał Akademię będącą podstawą rozwoju uniwersytetu. (Gdyby Uniwersytet Wrocławski chciał odwołać się do tej tradycji, obchodziłby dzisiaj 340-lecie, zamiast przygotowywać się do przyszłorocznego 300-lecia!) W 1844 roku powstała tu Akademia Techniczna, która dała początek Politechnice Lwowskiej. Tu działała też Szkoła Weterynaryjna. Od 1827 roku miała we Lwowie siedzibę Fundacja Ossolińskich. Po uzyskaniu przez Galicję autonomii (1867) nastąpił wszechstronny rozwój kulturalny i naukowy miasta. W okresie międzywojennym Lwów był dla całego kraju źródłem wyższych kadr administracyjnych i naukowych, a także centrum kulturalnym. Po wybuchu II wojny światowej zmieniający się okupanci zgodnie, choć na różne sposoby niszczyli tutejszą społeczność, a szczególnie jej elity. Okres powojenny w Polsce nie stwarzał możliwości opisanie ich losu. Dopiero po 1989 roku zaistniała szansa mówienia o tym pełnym głosem.

Wiele osób, które udostępniły zbiory na tę pierwszą wystawę *Leopolis docet*, odeszło już na wieczność. Nie żyje prof. Zdzisław Ruziewicz, w ostatnich dniach poże-

Dokończenie na stronie 33

Audycja dla Joschki Fischera
– Czy to wybuchnie?

Szanowni Państwo,

Skończyły się Juwenalia, zaczęła się sesja. Odbijają się egzaminy dyplomowe. Politechnika miała przyjemność być organizatorem IV Dolnośląskich Zawodów w Programowaniu Zespołowym (15-16 czerwca), które przyciągają znaczącą rzeszę inteligentnej młodzieży – zarówno licealnej jak studentów. Szczegóły z tej imprezy zamieścimy w następnym numerze, gdyż obecna edycja stoi przede wszystkim pod znakiem przygotowań do Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. Zamieszczona lista oferowanych przez Politechnikę wykładów, pokazów i innych atrakcji to wiele stron.

Politechnika została wyróżniona szeregiem subsydiów z Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Mamy czworo nowych profesorów.

Kto chciałby się rzucić w mały lub średni biznes, niech zapozna się z wystąpieniem pana L.F.Ciupika na Polskim Forum Akademicko-Gospodarczym. Po 10 latach działalności Komitet Badań Naukowych zaczął funkcjonować pod rządami znowelizowanej ustawy. Okazją do spojrzenia na tę instytucję była konferencja NAUKA 2001 zorganizowana w Warszawie.

Szczególnie przypominamy Państwu o zbliżającym się 60-leciu rozstrzelania Lwowskich Profesorów. Uroczyste obchody odbędą się 4 lipca pod pomnikiem przy placu Grunwaldzkim. W programie są też referaty, wystawa i uroczystości kościelne. Szczegóły – w numerze.

Mamy też sezon sportowy. AZS zorganizował zawody w przeróżnych konkurencjach w ramach Wittigaliów. NZS lansuje z zapałem jazdę na hulajnodze. Aż dwa wydziały postanowiły urządzić rozgrywkę w piłce nożnej. Może już wkrótce doczekamy się pucharu zdobywców pucharów?

Czego niecierpliwie oczekuje

Redakcja

Fot. Bartosz Sadowski

Pryzmat

Pismo Informacyjne
Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Skład redakcji: Maria Kiszka (red.nacz.),
Adam Kisielnicki, Maria Lewowska, Hanna Waśkowska
Redakcja mieści się w bud D-5, pok. 2, 3 i 22
tel.320-22-89 (red.nacz.) i 320-21-17, telefax 320-27-63
e-mail: pryzmat@wtm.ite.pwr.wroc.pl

<http://www.pwr.wroc.pl/politechnika/pryzmat/>

Opr.graf.,red. techniczna, DTP, skład i łamanie: Adam Kisielnicki
Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr Nakł. 1500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

DOKTORATY HONORIS CAUSA W OPOLU

17 maja Uniwersytet Opolski nadał tytuły doktorów honoris causa prof. dr. hab. Jaroslavovi Pankovi, wybitnemu badaczowi stosunków polsko-czeskich oraz dziejów czeskiego parlamentaryzmu, prezesowi Czeskiego Towarzystwa Historycznego oraz prof. dr. hab. Wojciechowi Wrzesińskiemu, badaczowi dziejów Polski i stosunków polsko-niemieckich XIX i XX wieku, prezesowi Polskiego Towarzystwa Historycznego i byłemu rektorowi Uniwersytetu Wrocławskiego.

INTERNETOWA KSIĘGARNIA AKADEMICKA

Internetowa księgarnia wydawców akademickich (www.ika.edu.pl) oferuje ponad 2.000 tytułów książek. Jest to przedsięwzięcie niekomercyjne, finansowane przez UMCS. W działającej od roku IKA swoich ofert nie przedstawiły Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego i Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Najobficiej prezentuje się witryna twórców księgarni Wydawnictwa UMCS, która proponuje internetowym klientom prawie 500 tytułów. Ogółem księgarnia dysponuje obecnie ofertą 13 uniwersyteckich oficyn wydawniczych, wzbogacaną o publikacje Towarzystwa Naukowego KUL.

Wydawnictwo UMCS realizuje zamówienie w ciągu 2 dni. Wysyłka za zaliczeniem pocztowym jest na razie jedyną formą płatności. W przyszłości dostępna będzie zapłata kartą kredytową. IKA ograniczona jest na razie do wydawców uniwersyteckich, wkrótce zostanie rozszerzona na inne oficyny.

(„Przegląd Uniwersytecki”, czerwiec 2001 r.)

NOWE UCZELNIE

10 kwietnia Rada Ministrów zdecydowała o utworzeniu państwowych wyższych szkół zawodowych w Przemyśle, Sanoku, Tarnobrzegu i Nysie. Władze lokalne zapewniają uczelniom budynki, a budżet państwa w części 83 „Rezerw celowych” przewidział dla nich dotacje budżetowe.

Państwowa Wyższa Szkoła w Przemyśle zamierza przyjąć na I rok studiów 270 osób. Będzie kształcić w specjalnościach: historia z archiwistyką, polonistyka, polityka regionalna. Gotowość podjęcia pracy na nowej uczelni zgłosili nauczyciele akademicy z

Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Akademii Pedagogicznej w Krakowie i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku utworzy specjalności: język polski, język i kultura ukraińska, język i kultura słowacka, język i kultura rosyjska, kultura krajów karpaccyckich. W pierwszym roku funkcjonowania PWSZ w Sanoku przyjmie 265 osób.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnobrzegu przyjmie 300 osób na I rok studiów. Tworzy specjalności: przedsiębiorczość i zarządzanie, pedagogika ogólna. Pracę dydaktyczną na uczelni zamierzają podjąć nauczyciele akademicy z Politechniki Rzeszowskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie zamierza przyjąć na pierwszy rok studiów 720 osób. Będzie kształcić w specjalnościach: informatyka stosowana, zarządzanie produkcją i usługami, finanse i zarządzanie organizacjami, język niemiecki.

Uczelnie zostały utworzone z dniem 1 czerwca 2001 r.

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze i Politechnika Zielonogórska postanowiły utworzyć Uniwersytet Zielonogórski.

INFORMATOR WCTT

Ukazał się majowy numer Biuletynu Informacyjnego WCTT „High-Tech”.

Znajdujemy w nim streszczenie sprawozdania z działalności WCTT w 2000 r., informacje dotyczące możliwości finansowania projektowania projektów innowacyjnych i działania Centrum Doskonałości CAMT na PWR oraz ofertę szkoleniową. Przedstawiono też wnioski płynące z doświadczeń krajów UE w zakresie innowacyjnej ekonomiki w Europie. W obszernym tekście omówiono *Lean Manufacturing* jako sposób na znalezienie alternatywnych metod zarządzania firmą.

Przedstawiono wiadomości z Regionalnego Punktu Kontaktowego dotyczące 5. Programu Ramowego. Regularnie organizuje on szkolenia na ten temat. W bieżącym roku odbyło się już dziesięć takich spotkań. Ostatnie z nich, poświęcone tematowi: „Jak dołączyć się do projektów składanych przez partnerów zagranicznych w ramach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej” (27 kwietnia) zgromadziło 25 osób z

przemysłu i uczelni. Kolejne spotkanie z tego cyklu odbędzie się w czerwcu br. Szczegółowych informacji na temat szkoleń udziela p. Jolanta Litwin, tel. (071)320-33-18, fax (071) 320-39-48, email: jolal@itma.pwr.wroc.pl.

5 Program Ramowy kończy się w 2002 r. Dlatego też dla wielu chętnych najbliższe miesiące będą wypełnione intensywną pracą poświęconą pisaniu wniosku lub poszukiwaniu odpowiedniego konsorcjum.

Aby uzyskać szczegółowe informacje dotyczące tematyki konkursów, należy kontaktować się z Regionalnym Punktem Kontaktowym na PWR, pani Joanna Basztura, tel. (071) 320-21-89, fax (071) 320-39-48, email: joannab@itma.pwr.wroc.pl.

RADA DS. BIOETYKI

Senatorowie przyjęli projekt ustawy o utworzeniu Krajowej Rady do spraw Bioetyki, której zadaniem będzie wydawanie opinii dotyczących etycznych aspektów poczynąń naukowców i praktyków, reprezentujących przede wszystkim nauki medyczne i biologiczne. W skład działającej przy Kancelarii Premiera rady wejdą specjaliści m.in. od biologii, medycyny, socjologii, filozofii.

*(„Sprawy Nauki”,
Biuletyn Komitetu Badań Naukowych,
marzec-kwiecień 2001 r.)*

PODZIĘKOWANIE

Zakończywszy wieloletnią pracę na Politechnice Wrocławskiej (w Sekcji Kształcenia Kadry Naukowej) chcę serdecznie podziękować Paniom z Instytutów, Wydziałów, Administracji Centralnej oraz wszystkim innym Osobom, z którymi współpracowałam, za ich życzliwość i sympatię, które pozwoliły mi miło wspominać tę współpracę.

Szczególnie dużo satysfakcji z codziennej pracy dawały mi kontakty z doktorantami, im też życzę wszelkiej pomyślności i wspaniałego rozwoju naukowego.

Eugenia Węgrzyńska

Z żalem odnotowujemy fakt zakończenia pracy przez naszą miłą Współpracowniczkę. Mamy nadzieję niejednokrotnie jeszcze korzystać z Jej pomocy w różnych sprawach związanych z życiem Uczelni.

Redakcja

Z S E N A T U

XXI POSIEDZENIE SENATU

(24.05.01)

W związku ze zgłoszonymi przez prof. **J. Biernata** poprawkami do protokołu posiedzenia z 10 kwietnia br. (dotyczących sprawy powołania nowego wydziału) **JM Rektor** zawiesił głosowanie nad przyjęciem protokołu. Zapowiedziano, że w tej sprawie oczekiwana jest interpretacja ministerialna. Przyjęto natomiast poprawiony protokół posiedzenia z 29 marca 2001 i z 19 kwietnia 2001 r.

• Senat pozytywnie zaopiniował wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab. inż. **Wiesława Rybaka** i dra hab. inż. **Kazimierza Wójca** (obaj z Wydz. M.-E).

• Jednogłośnie zatwierdzono opinie o dorobku naukowym, osiągnięciach i zasługach osób, którym mają być nadane doktoraty honoris causa.

Prof. **T. Luty** omawiał osiągnięcia prof. dr **Jerzego Janika** (inicjatywa UAM w Poznaniu), prof. **Kazimierz Czaplinski** zaprezentował postać prof. **Eemundasa Kazmierasa Zawadskasa**, rektora Akademii Wileńskiej (inicjatywa Politechniki Poznańskiej), a prof. **Zbigniew Bać** – prof. **Waltera Henna** z UT w Brunszwiku (inicjatywa Politechniki Krakowskiej).

• Przewodniczący Komisji ds. Statutu i Regulaminów prof. **E. Kubica** przedstawił inicjatywę zmiany w statucie uczelni pozwalającej na powołanie Rady Doktorantów – uczelnianej reprezentacji grupy ok. 550 osób, które nie są ani studentami, ani pracownikami (chyba że mają 1/4 etatu asystenta). Senat uchwalił zmianę w §93 Statutu PWr (ust. 4 i 5). Zasady tworzenia Rady Doktorantów określi jej regulamin.

• Senat zapoznał się ze sprawozdaniem finansowym za 2000 rok. Pani kwestor **A. Maniak** omówiła bilans na koniec roku. Majątek trwały uczelni wzrósł ze względu na zakończenie inwestycji budowlanych (A-4, B-11). Wykup drugiej tranzy akcji Wrocławskiego Parku Technologicznego spowodował wzrost finansowego majątku trwałego o 76%. Majątek obrotowy wzrósł o 17,8%. Spadek nastąpił w „należnościach”. Wzrost przychodów uczelni nie przekracza wskaźnika inflacji. Wynik finansowy jest dzięki lokatom dodatni i wynosi ok. 7 mln zł. Zgodnie z regulaminem jest on dzielony na fundusze: nagród (3.385 zł) i zasadniczy (7.042.482,27 zł).

Jak stwierdził prof. **J. Zdanowski**, 6,5 mln zł pozostaje w dyspozycji jednostek, zaś

0,5 mln – władz rektorskich.

Komisja ds. Ekonomiczno-Finansowych zaakceptowała przedstawione rozliczenie. Senat zaaprobował bilans (49:0:0) i podział zysku (45:0:0).

• Senat zajął się zagadnieniami związanymi z budżetem na rok 2001. Prorektor ds. nauki prof. **J. Zdanowski** stwierdził, że zamieszczone w materiałach senackich dane statystyczne ujawniają duże zróżnicowanie pracowników i wydziałów pod względem sytuacji ekonomicznej i aktywności zawodowej. Symbolem tego są kominy płacowe. Nie należy jednak zazdrościć osobom zarabiającym powyżej 300 tysięcy rocznie (brutto), ponieważ często są to ci, którzy zdobywają granty będące źródłem dochodów dla całej uczelni.

Prof. **J. Zdanowski** omówił szeroko zestawienie dotyczące płac (inspiracją są tu m.in. opracowania robione przez KSN NSZZ „S”). Przedstawił też m.in. analizę publikacji, finansowania aparatury ze środków KBN, inwestycji budowlanych, aktywności wydziałów w występowaniu o granty i dotacją przypadającą na głowę studenta przeliczeniowego.

Przechodząc do podziału dotacji na działalność dydaktyczną w 2001 roku stwierdził, że wynosi ona 112,8% w stosunku do ub. roku. Wydziały i inne jednostki dydaktyczne otrzymują środki w wysokości 113%, pozostałe jednostki – 112,8% lub mniej. Polityka uczelni polega na ograniczaniu awansów nieregulacyjnych w jednostkach centralnych.

Prof. **J. Misiewicz** w imieniu Komisji ds. Ekonomiczno-Finansowych nie zgłosił zastrzeżeń do projektu struktury podziału dotacji na działalność dydaktyczną – ze względu na brak alternatyw. Zaproponował jednocześnie, by Senat PWr podjął uchwałę protestującą przeciwko zmniejszeniu finansowania działalności dydaktycznej zmuszającemu uczelnię do ograniczania działalności badawczej, co prowadzi do obniżenia poziomu badań i jakości edukacji, a także pogarsza sytuację kraju w stosunku do Unii Europejskiej.

Dodał, że Komisja ds. Ekonomiczno-Finansowych widzi potrzebę odwołania się do uchwały Senatu 241/16/1999-2002 mówiącej, że zatwierdzenie budżetu uczelni na rok 2001 zostanie poprzedzone określeniem minimalnego poziomu finansowania badań naukowych. Z propozycji budżetowych wynika, że większość jednostek nie będzie miała środków na badania, co szczególnie odbije się na młodej kadrze naukowej. Ko-

misja nie mogła dostrzec działań służących poprawie sytuacji wydziałów.

Prof. **E. Kalinowski** (Kom. ds. Organizacji i Finansowania Badań naukowych) zaopiniował pozytywnie podział dotacji na działalność dydaktyczną, a Senat przyjęła ją w głosowaniu (31:10:8).

Prof. **J. Zdanowski** powiedział, że władze analizują uwarunkowania wydziałów, które mają zróżnicowane możliwości dodatkowego zarobkowania (płatne kształcenie, ekspertyzy). Przedstawił tabelaryczne zestawienia wydatków z rezerwy rektora (wykonane w 2000 r. i planowane na 2001 r.) oraz zakres blokady środków na fundusz płac. Zaproponował, by rozważyć przegłosowanie zasady pozwalającej zachować wydziałowi zaoszczędzone środki lub deficyt (tzw. „opcja zerowa”) jako opinii, a nie decyzji.

Prof. **R. Grząślewicz** powiedział, że choć rozwiązanie uważa za niesporne, jego wątpliwości budzą przedstawione obliczenia (wielkości procentowe).

Senat zaopiniował pozytywnie (33:9:2) propozycję „opcji zerowej”; nie będzie też korygowany algorytm podziału dotacji MEN.

• Na wniosek prorektora **J. Zdanowskiego** podjęto uchwałę (analogicznie jak w 2000 r.) mówiącą, że pracownicy naukowo-dydaktyczni i inni obsługujący proces badawczy robią to w ramach obowiązków służbowych, zatem część ich wynagrodzeń powinna być finansowana ze środków na działalność badawczą będącą w dyspozycji wydziałów (lub innych jednostek).

• Prorektor ds. nauczania prof. **J. Świątek** omówił projekt dokumentu *Wysokość i zasady wnoszenia opłat za studia zaoczne i wieczorowe w r.ak. 2001/2002*. Nowością jest możliwość wnoszenia opłat w ratach (uzależniona od decyzji dziekana). Dyr. **J. Kałwak** (Filia Wałbrzych) wyraził wątpliwość co do różnicy w kosztach studiowania w poszczególnych filiach. Komisja ds. Dydaktyki nie wniosła uwag. Senat przyjął dokument (35:0:0).

• Prof. **J. Świątek** przedstawił też projekt skorygowanych zasad odpłatności za powtarzanie kursów na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych spowodowane niezadowolającymi wynikami w nauce w roku ak. 2001/2002. Zmiany prowadzą do traktowania studiów wieczorowych podobnie jak dziennych. Pierwsze powtarzanie kursu (2 godz./tyg.) będzie kosztowało 50 zł. Na studiach zaocznych stawki wzrosną o ok. 10%

W odpowiedzi na pytanie studenta **R. Jakubowicza** o planowany przychód uczelni

Z S E N A T U

z tytułu uzyskanych opłat wyjaśniono, że 75% przypada wydziałom (56% – wykonawcy, 19% – obsłudze administracyjnej), a 25% kierowana jest do rezerwy Rektora. Student **P.Wojsznis** (przew. ZKUSS) podkreślił, że powtórka dotyczy zwykle towarzyszącemu wykładowi laboratorium, a zatem koszty są wyższe. Samorząd Studencki podpisuje po 1000 wniosków o zwolnienie z opłat. Stypendia socjalne nie rosną.

Dr **Z.Okraszewski** przypomniał, że stawki na PWr są 3-krotnie niższe niż na Politechnice Gdańskiej, a dr **J.Górniak** – że trzeba pokryć koszt kursów powtórkowych. W głosowaniu wariantowym przyjęto stawkę 60 zł (17 głosów za stawką 50 zł, 26 za 60 zł i 1 głos wstrzymujący). Całość projektu przyjęto (33:9:2).

• Dziekan W-2 prof. **E.Kubica** przedstawił wniosek RW o nadanie sali 328 budynku A-1 imienia prof. **Adama Cybulskiego**. Przyjęto go jednogłośnie (37:0:0).

• Wyrażono zgodę na zawarcie umowy o współpracy między Politechniką Wrocławską a francuskim Uniwersytemetem Paris XII Val de Marne (35:0:0).

• Prof. **J.Świątek** udzielił odpowiedzi na interpelację dra **A.Grzegorzycy** dotyczącą organizacji semestru („15. tygodnia”): ostatni tydzień semestru przeznaczony jest na uzupełnianie zajęć, które nie odbyły się, i ostateczne zaliczenia. Jest to z korzyścią dla budżetu uczelni i dla studentów. Przyjęte zasady będą obowiązywać do odwołania.

• Złożono 3 nowe interpelacje:
– Dziekan W-3 prof. **H.Górecki** zapytał w imieniu RW, dlaczego bez wcześniejszych uzgodnień wydział został poinformowany o zajęciu jego pomieszczeń przez administrację centralną. Pismo dyrektora administracyjnego nie wyjaśnia powodów tego kroku.

– Prof. **T.Luty** zapytał, czy można odmówić przyjęcia sprzętu komputerowego oferowanego przez firmę KEN, skoro jej oferta jest droższa i nie zapewnia żądanej konfiguracji, i zakupić sprzęt u innego dostawcy.

– Prof. **J.Misiewicz** poprosił o:
(1) podanie rzeczywistych nakładów na działalność statutową i badania własne na poszczególnych wydziałach PWr w latach 1998-2000 po uwzględnieniu inflacji i po

wyłączeniu środków przeznaczonych na pokrycie niedoboru funduszu osobowego,

(2) przedstawienie – w związku udostępnioną Senatowi analizą publikacji pracowników PWr – dorobku poszczególnych wydziałów wg kryteriów KBN (lista filadelfijska i inne akceptowane przez zespoły KBN).

• JM Rektor poinformował o terminie waloryzacji płac, omówił przebieg prac legislacyjnych dotyczących ustawy o szkolnictwie wyższym i poinformował o subsydlum naukowym FNP przyznany prof. **K.Abramskiemu** (I-28).

• Prof. **J.Zdanowski** zwrócił się do dziekanów o ustalenie budżetów wydziałowych do końca maja.

• Dyr. **A.Kaczkowski** nawiązał do przedstawionej analizy wynagrodzeń pracowników PWr: o ile wynagrodzenia nauczycieli akademickich PWr należą do najwyższych w kategorii uczelni technicznych, płace pracowników administracyjnych są znacznie poniżej średniej. Świadczy to o dużej dysproporcji zarobków.

Następne posiedzenie Senatu 21 czerwca, godz. 9.15. (mk)

Zarządzenia, Okólniki, Ogłoszenia

Ostatnio ukazały się następujące zarządzenia wewnętrzne i pisma okólnie:

• **Zarządzenie wewnętrzne 17/2001** z dnia 23.05.2001 r. w sprawie wysokości stawek stosowanych dla nauczycieli akademickich za godziny nadwymiarowe:

Ustalono następujące stawki za godziny nadwymiarowe w następujących wysokościach (w zł):

– profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny posiadający tytuł naukowy – 34,00

– profesor nadzwyczajny posiadający stopień doktora habilitowanego lub doktora, docent, adiunkt posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego – 30,00

– adiunkt posiadający stopień naukowy doktora, starszy wykładowca – 28,00

– asystent, wykładowca, lektor, instruktor – 20,00.

Na uzasadniony wniosek dziekana Rektora może ustalić dla danego wydziału wyższe stawki – w ramach określonych rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 11.05.2001 r. Wyplacone wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe obciąża przyznany limit funduszu osobowego wydziału.

Wyplata za godziny nadwymiarowe może być dokonywana zaliczkowo w ratach, po rozliczeniu semestru zimowego. Ostatnią ratę wypłaca się po zakończeniu i rozlicze-

niu roku akademickiego. Każda wypłata odbywa się wg stawek obowiązujących w dniu wypłaty;

• **Zarządzenie wewnętrzne 18/2001** z dnia 31.05.2001 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej i jednolitego rzeczowego wykazu akt w jednostkach organizacyjnych Politechniki Wrocławskiej;

• **Pismo okólnie 12/2001** z dnia 31.05.2001 r. w sprawie trybu i terminów wnioskowania oraz ustalenia wysokości nagród Senatu, Rektora, Dziekana oraz Dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej PWr;

• **Pismo okólnie 11/2001** z dnia 31.05.2001 r. w sprawie wprowadzenia *Instrukcji archiwalnej* na Politechnice Wrocławskiej;

Odszedł od nas

mgr inż. Piotr Kruszek,

pracownik Uniwersytetu Wrocławskiego,
absolwent Wydziału Matematyki i Wydziału Informatyki.

Związany był z Politechniką Wrocławską działalnością w środowisku niepełnosprawnych jako współtwórca i wieloletni członek zarządu klubu *Remedium*. Przez ostatnie lata był kierownikiem sekcji szachowej Politechnika. Szachy były jego życiową pasją. W tej dziedzinie wykazywał wielką inicjatywę, pracowitość i wiedzę. Koleżeński, otwarty na drugiego, lubiany przez wszystkich.

Pamięć o nim zachowamy wśród nas na zawsze.

Prorektor ds. Studenckich
prof. Ludwik Komorowski

Wspomnienie

„Z życiem – jak ze spektaklem teatralnym: istotne jest nie jak długo trwa, ale jak jest zagrany”

Seneka

Ś P

JANINA

WĘGLIŃSKA-FLIS

7 czerwca 2001 roku odeszła od nas na zawsze inż. Janina Węglińska-Flis – specjalista w Instytucie Chemii Fizycznej i Teoretycznej, długoletni, zasłużony pracownik Politechniki Wrocławskiej. Okrutna choroba, po beznaście dniowym zmaganiu się z nią, wyrwała przedwcześnie Janeczkę z naszego grona, w pełni sił i aktywności. Wspominając jeszcze niedawną jej żywotność i energię trudno wprost w to uwierzyć, a jeszcze trudniej się z tym pogodzić.

Urodziła się 5 marca 1948 roku we Wrocławiu i tu spędziła całe swoje życie, ale sercem i sentymentem atawistycznie związana była z Lwowem, z Kresami, skąd wywodziły się korzenie jej rodziny. W 1967 roku ukończyła Technikum Chemiczne we Wrocławiu uzyskując dyplom technika-chemika. Często z wdzięcznością wspominała tę szkołę, która nie tylko bardzo dobrze przygotowała ją do zawodu chemika, ale również wychowywała. Spośród profesorów tej szkoły, którym najwięcej zawdzięczała, wymieniała najczęściej mgr inż. Alinę Tańską i mgr Zbigniewa Pilcha – absolwentów naszej uczelni.

Po maturze pracuje przez rok we wrocławskiej spółdzielni „Steelon”, a od maja 1968 wiąże się na całe swoje zawodowe życie z Zakładem Fototechniki Instytutu Chemii Organicznej i Fizycznej, a potem Chemii Fizycznej i Teoretycznej Politechniki Wrocławskiej. Po kilku latach pracy wstępuje na studia wieczorowe Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej uzyskując cenzus inżyniera chemika w 1978 roku. Jej praca dyplomowa wykonana w Zakładzie Fototechniki zdobywa II nagrodę na międzynarodowym konkursie studenckich prac dyplomowych organizowanym przez Wyższą Szkołę Chemiczno-Technologiczną w Pardubicach (Czechy).

Znana na Politechnice pod imieniem Janeczka, od pierwszych lat swojej pracy dała się poznać jako niezawodny, odpowiedzialny, zaangażowany, koleżeński i solidarny pracownik naszego zespołu. Bardzo szybko opanowała wszystkie zagadnienia metrologiczne i preparatywne związane ze specyfiką specjalizacji fototechniki. Odnaczała się wielką sprawnością manualną, co w połączeniu z inteligencją i bystrością pozwalało jej wykonywać najtrudniejsze prace laboratoryjne i pomiarowe szybko i perfekcyjnie. Uczestniczyła w wielu pracach badawczych i technologicznych prowadzonych w Zakładzie Fototechniki. Jej „złote” ręce przekształcały laboratoryjnie w rzeczywistość wszystkie nasze zacerpnięte z literatury i opracowane przy biurkach pomysły badawcze. Dzięki temu jej nazwisko jako współautorki zostało wpisane na trwałe w naszych publikacjach naukowych, w patentach i wdrożeniach. Uczestniczyła czynnie w procesie dydaktycznym przekazując swoją obszerną wiedzę laboratoryjną i doświadczenie, ucząc specjalistycznych metod po-

miarowych studentów wykonujących prace magisterskie, a także pracowników przemysłu podczas naszych wdrożeń przemysłowych. Przyczyniła się niewątpliwie istotnie do pomnożenia dorobku naukowego i technologicznego Zakładu Fototechniki. Była Kawalerem Srebrnego Krzyża Zasługi, Złotej Odznaki Politechniki Wrocławskiej, wyróżniona wieloma nagrodami Rektora, Dziekana i Dyrektora Instytutu.

Była Janeczka nadzwyczaj aktywnym, integrującym członkiem naszego zespołu. Doskonała gospodyni, przenieśli do Zakładu swoją troskliwość i zapobiegliwość opiekunki domowego ogniska, niezmiennie podejmując kierowniczą rolę w organizacji wszystkich naszych pozanaukowych przedsięwzięć, jak spotkania, jubileusze, przyjęcia gości krajowych i zagranicznych itp.

Swoje wielkie zdolności organizacyjne wykorzystywała nie tylko na uczelni, ale również poza nią. Była wieloletnim prezesem klubu „Leopolis” Towarzystwa Miłośników Lwowa, czując się, jak wspominałem, związana pochodzeniem z tym miastem. Była razem ze swoim mężem mgr inż. Lesławem Flisem, lwowianinem z urodzenia i wielkim miłośnikiem tego miasta, współzałożycielką tego klubu. Był to doskonały tandem. On – spiritus movens działalności klubu, zajmował się doborem i wyszukiwaniem ciekawych, niekiedy znakomitych prelegentów, przedstawiających na spotkaniach klubu różnego rodzaju problemy historyczne, najczęściej związane z Lwowem; Ona – prowadząca ze swadą spotkania i nawiązująca dobry, bezpośredni kontakt z audytorium. Uczestniczyłem w wielu takich spotkaniach ciesząc się niezmiennie liczną, kilkudziesięciosobową frekwencją. Byłem świadkiem, jak ci starsi ludzie przedwojennej generacji, oczekujący z niecierpliwością na te poniedziałkowe spotkania słuchali, wpatrzeni w zawsze zadbaną, elegancką sylwetkę Janeczki uosabiającej dla nich młodość, energię i życie. W ramach tej działalności zajmowała się również organizacją koncertów lwowskich zespołów, wyjazdów na imprezy związane ze Lwowem i wycieczek do tego miasta i na Kresy, a przede wszystkim uczestniczyła czynnie w akcji pomocy materialnej i rzeczowej dla Polaków za wschodnią granicą. Pomagała studentom Polakom z Kresów Wschodnich studiującym we Wrocławiu, którzy zawsze mogli znaleźć azyl w jej domu, zawsze była gotowa nieść pomoc potrzebującym

Za wszystko, co dla nas uczyniłaś, Janeczko – dziękujemy Ci!

Wszyscy staniemy przed obliczem Najwyższego, rodzi się jednak pytanie bez odpowiedzi, jako wyraz buntu wobec zaistniałego faktu – dlaczego tak bardzo wyprzedziłaś nas w tej trudnej życiowej przeprawie na drugą stronę „Rzeki bez mostów”? Dlaczego? A tak kochałaś życie, kochałaś ludzi – z powszechną wzajemnością, kochałaś swoich czworonożnych przyjaciół, swój dom, ogródek, drzewa, kwiaty.....

Na uroczystości pogrzebowe Janeczki zjawili się wszyscy przyjaciele i współpracownicy oraz delegacje Lwowiaków i Kresowiaków z Wrocławia, z całej Polski, z Niemiec, ze Lwowa i Kresów. Wieńce ułożone jeden przy drugim w kościele p.w. Wniebowzięcia NMP na Ołtaszynie pokryły jednolitym kobiercem kwiatów całe przejście świątyni przez nawę główną – od ołtarza do bramy wejściowej, a potem utworzyły na mogile cmentarnej wielki, barwny, kwiecisty kurhan. Te tysiące kwiatów były wyrazem powszechnej wdzięczności i miłości do Janeczki, która pozostawiła po sobie trudną do zapełnienia lukę wśród nas i trwałe wspomnienie o Niej w naszej pamięci i w naszych sercach.

Adam Zaleski

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

PROF. DR. HAB. INŻ. ARCH. GRAŻYNA BALIŃSKA

Postanowieniem z 9 maja 2001 r. Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk technicznych dr hab. inż. arch. Grażynie Marii Balińskiej, profesorowi nadzwyczajnemu Politechniki Wrocławskiej.

Profesor Grażyna Balińska, z domu Przybyłowicz, urodziła się w Lublinie w rodzinie ekonomistów. Ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. St. Żeromskiego w Jeleniej Górze. Studia wyższe odbyła na Wydziale Architektury PWr uzyskując w 1997 r. stopień mgr inż. architekta. W latach 1967 i 1968 pracowała początkowo jako praktykantka, następnie jako inspektor architektury w państwowym nadzorze budowlanym – w Wydziale Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Prezydium MRN w Opolu. W październiku 1968 r. zatrudniona została jako asystent w Instytucie Historii Architektury, Sztuki i Techniki (I-12) Politechniki Wrocławskiej. Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała jej w 1976 r. Rada Naukowa Instytutu Historii Architektury Sztuki i Techniki PWr na podstawie rozprawy doktorskiej „Rozwój urzędzeń handlowych i administracyjnych w blokach śródmiejowych miast śląskich do końca XV wieku”. W roku 1992 Rada Wydziału Architektury PWr nadała jej stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt: „Uzdrowiska dolnośląskie. Problemy rozwoju i ochrony wartości kulturowych do II wojny światowej”.

Na stanowisku profesora nadzwyczajnego PWr została zatrudniona 1 kwietnia 1995 r. Od 1 października 1995 r. kieruje Zakładem Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej.

Dorobek naukowy prof. Grażyny Balińskiej stanowi 18 prac opublikowanych, w tym 3 książki (kolejna pozycja książkowa jest aktualnie przygotowywana do druku), oraz 55 prac nieopublikowanych.

Główne kierunki jej działalności naukowej to: konserwacja zabytków, historia architektury, historia urbanistyki i ochrona krajobrazu kulturowego. Szerokie zainteresowania, wiedza i warsztat naukowy, jak również znajomość praktyki konserwatorskiej zaowocowały podjęciem tematów badawczych odnoszących się zarówno do średniowiecza jak i architektury XIX i XX w. – od rozwoju średniowiecznych bloków śródmiejowych w miastach Dolnego Śląska poprzez ochronę zespołów urbanistycznych małych miast, zagadnienia rozwoju dolnośląskich miejscowości uzdrowiskowych w XIX i XX w. do problematyki architektury folwarcznej, przemysłowej i kolejowej dwóch ostatnich stuleci.

Prof. Balińska prowadziła badania: architektury folwarcznej – szczególnie na terenie Wielkopolski, architektury budowli Wrocławskiego Węzła Wodnego oraz towarzyszącego im budownictwa mieszkalnego, a także architektury przemysłowej Kielecczyzny, w tym hut żelaza w Ostrowcu Świętokrzyskim i Starachowicach oraz niewielkich zakładów przemysłowych z okresu działalności Stanisława Staszica i czasów późniejszych. W obrębie jej zainteresowań znalazła się architektura zakładów przemysłu rolnego i spożywczego takich jak: cukrownie, gorzelnie, młyny, w tym między innymi zespoły fabryk w Luboniu k. Poznania. Prowadzone przez nią w ostatnim okresie badania krajobrazowe objęły przekształce-

nia krajobrazu małych miast Małopolski i Wielkopolski, a także skierowały się w stronę krajobrazu otwartego – przemian, jakie dotknęły w ostatnich 200 latach krajobraz świętokrzyskiej rzeki Kamiennej, a w szczególności jej zapomnianych kanałów i śluz, będących niegdyś chlubnym dowodem polskiej myśli technicznej.

Większość jej prac znalazła zastosowanie w praktyce konserwatorskiej. Są one wykorzystywane przez Służby Ochrony Zabytków.

Prowadzone przez panią prof. Balińską badania własne są podstawą jej znaczącego autorytetu naukowego. Wybitny mediewista Mieczysław Zlat wyraził uznanie dla wyników jej pracy doktorskiej, którą cytował i która stanowiła podstawę do jego wywodów na międzynarodowym sympozjum o ratuszach śląskich. Dysertację tę nadal cytują badacze tej problematyki – znajduje ona potwierdzenie w prowadzonych obecnie badaniach archeologicznych rynków miast Dolnego Śląska.

W środowisku naukowym wysoko ceniona jest jej praca habilitacyjna, którą często cytują autorzy zajmujący się problematyką uzdrowisk. Coraz częściej wnosi się o wznowienie tej publikacji ze względu na próby ożywienia Euroregionu Glacensis.

Grażyna Balińska jest promotorem trzech zakończonych przewodów doktorskich (w tym 1 doktorat wyróżniony przez MSWiA i 1 skierowany do Nagrody Ministra) i sześciu rozpoczętych prac doktorskich, a także opiekunką ponad 40 prac dyplomowych i recenzentką czterech prac doktorskich oraz wielu projektów badawczych KBN.

Pełniła wiele funkcji, m.in.: pełnomocnika dyrektora instytutu ds. studenckich, pełnomocnika dziekana ds. praktyk studenckich, członka komisji dziekańskiej ds. osobowych.

Obecnie kieruje Zakładem Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej. Jest także: członkiem Sekcji Historii Architektury i Urbanistyki oraz Konserwacji Zabytków Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk, przewodniczącą Rady Programowej Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie i członkiem Rady Muzeum Zespołu Pałacowo – Parkowego w Dobrzycy. Należy do NSZZ „Solidarność”.

Za osiągnięcia w pracach naukowo badawczych i dydaktycznych prof. G. Balińska otrzymała liczne nagrody Rektora Politechniki Wrocławskiej, dziekana Wydziału Architektury i dyrektora Instytutu Historii Architektury Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej oraz wyróżnienie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej, Złoty Krzyż Zasługi.

Jest mężatką, matką trzech córek studiujących na wrocławskich uczelniach.

Jej pasją jest turystyka i ogród. □

PROF. DR. HAB. KARINA WERON

Karina Weron urodziła się na Śląsku, gdzie strategia 3K (Kinder, Küche, Kirche), dla kariery kobiet miała dobrze ugruntowaną tradycję. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Raciborzu zaczęła studiować fizykę na Uniwersytecie Wrocławskim zdopingowana

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

zachętą swojego nauczyciela fizyki pana M.L.: „baby na fizykę się nie nadają”. Studia wyższe z zakresu fizyki doświadczalnej ciała stałego ukończyła z wyróżnieniem uzyskując magisterium. Stopień doktora nauk fizycznych nadała jej w 1978 r. Rada Naukowo-Dydaktyczna Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej na podstawie rozprawy doktorskiej „Własności termodynamiczne małych cząstek metalicznych przy założeniu losowych rozkładów poziomów energetycznych”, której promotorem był prof. dr hab. Jerzy Czerwonko. Natomiast stopień doktora habilitowanego nauk fizycznych nadała jej w 1992 r. Rada Wydziału PPT Politechniki Wrocławskiej na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Uniwersalność prawa relaksacji dielektrycznej”.

W latach 1968-72 pracowała kolejno na stanowiskach asystenta stażysty, asystenta oraz starszego asystenta w Instytucie Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego. Ze względu na obciążenia związane z wychowaniem dziecka, w latach 1972-74 pracowała w Lotniczych Zakładach Naukowych jako nauczycielka fizyki. W latach 1974-78 odbyła studia doktoranckie na Politechnice Wrocławskiej z zakresu teorii ciała stałego. W dniu 1.10.1978 r. została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Instytucie Fizyki Politechniki Wrocławskiej, gdzie pracuje nieprzerwanie do chwili obecnej. Od 1.02.1997 r. jest zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W roku akademickim 1983/84 przebywała na kontrakcie w USA jako visiting professor na Louisiana State University w Baton Rouge, a w roku akademickim 1995/96 odbyła staż naukowy w Institute of Theoretical Physics University of California, Santa Barbara. Krótsze staże naukowe odbyła w International Centre for Theoretical Physics, Triest (1991), w Physics Department, Royal Holloway College, University of London (1991, 1993), w Center for Stochastic and Chaotic Processes, Case Western Reserve University, Cleveland (1993) oraz w International Solway Institutes for Physics and Chemistry, Bruksela (1997).

Dorobek naukowy Kariny Weron to ogółem: 67 prac, w tym prac indywidualnych 21, współautorskich 46. Według Citation Index, były one cytowane 66 razy. Prace te, zarówno powstałe przed jak i po habilitacji, ukazały się w znaczących czasopiśmie międzynarodowych, m.in. w następujących czasopiśmie z listy filadelfijskiej: *Journal of Statistical Physics*, *Physica A*, *Physical Review A*, *Physical Review E*, *Journal of Physics: Condensed Matter* oraz w *Journal of Physics A: Mathematical and General*. Jej wkład w rozwój fizyki teoretycznej polega na konstrukcji ścisłych modeli matematycznych stanowiących punkt wyjścia do zrozumienia mechanizmów losowych rządzących procesami relaksacyjnymi w układach złożonych. Zaproponowane formalizmy teoretyczne pozwalają ściśle wyrazić takie pojęcia jak: hierarchiczna dynamika struktur klastrowych, samopodobne własności skalujące oddziaływań między elementami strukturalnymi układu, kryterium energetyczne Jonschera oraz mechanizmy spowalniające relaksacje.

Wyniki jej prac z zakresu modelowania procesów relaksacji zostały odnotowane w 3 monografiach oraz w kilku opracowaniach przeglądowych; m.in. A. Jonscher poświęca im cały rozdział swojej monografii „Universal Relaxation Law”, London 1996. Prezentowane też były na 26 konferencjach międzynarodowych, w tym podczas 8 wystąpień w postaci referatów plenarnych lub zaproszonych. Nowy kierunek badań naukowych rozwijany od trzech lat przez prof. K. Weron związany jest z aktualną problematyką

biofizyczną dotyczącą modelowania mechanizmów transportu jonów przez kanały w błonach biologicznych.

Karina Weron prowadziła zajęcia dydaktyczne z różnych działów fizyki teoretycznej oraz doświadczalnej na Uniwersytecie Wrocławskim, Politechnice Wrocławskiej jak i za granicą. Od ćwiczeń rachunkowych po wykłady kursowe i wykłady monograficzne dla magistrantów i doktorantów. Jest promotorem sześciu rozpraw doktorskich, w tym czterech już zakończonych (1994, 1997, 1999, 1999). Z tych ostatnich trzy uzyskały wyróżnienia. Była opiekunem sześciu prac magisterskich. Opiekowała się dwoma stypendystami MEN w ramach indywidualnego toku studiów, jednym laureatem stypendium FNP'2001 (Szymon Mercik) oraz zagranicznymi stażystami naukowymi (aktualnie stypendystą NATO). Ma zasługi w tworzeniu interdyscyplinarnych oraz środowiskowych platform dyskusji naukowych, czego przykładem jest dobrze znane w środowisku wrocławskich fizyków i matematyków seminarium „Dynamika nieliniowa: losowość – chaos” prowadzone wspólnie z prof. Piotrem Garbaczewskim oraz dr Agnieszką Jurlewicz. Pełniła szereg funkcji organizacyjnych związanych z badaniami naukowymi (kierowała m.in. dwoma grantami KBN i grantem międzynarodowym NSF-KBN oraz współorganizowała konferencje naukowe). W Instytucie Fizyki zorganizowała cykl wykładów popularyzujących fizykę dla uczniów szkół dolnośląskich. Jest wieloletnim członkiem komisji programowych dla kierunków *Fizyka i Inżynieria Biomedyczna* oraz komisji hospitacyjnej. Mimo tego zaangażowania i udokumentowanych osiągnięć uważa, że cytowany na wstępie pogląd odnośnie możliwości kobiet niestety dalej straszy w kręgach uniwersyteckich, szczególnie w tak zdominowanej przez mężczyzn dziedzinie wiedzy, jaką niewątpliwie jest fizyka teoretyczna. □

PROF. DR HAB. RYSZARD POPRAWSKI

Urodził się w 1948 roku w Strupinie (obecnie woj. dolnośląskie). W 1967 roku ukończył Technikum Chemiczne w Brzegu Dolnym, a w 1972 roku uzyskał stopień magistra fizyki o specjalności *Fizyka doświadczalna* na Uniwersytecie Wrocławskim. Po ukończeniu studiów przez rok pracował w Laboratorium Badawczym NZPO „Rokita” w Brzegu Dolnym.

W latach 1973–1976 jako stypendysta Politechniki Wrocławskiej odbył studia doktoranckie w Instytucie Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego. Rozprawę doktorską *Wpływ struktury domenowej na własności piroelektryczne kryształów TGS* wykonaną pod opieką prof. Arkadiusza Jaśkiewicza obronił w Instytucie Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego w 1976 r. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk fizycznych uzyskał 1990 roku na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Wpływ zmian uporządkowania elektrycznego na własności dielektryczne i ter-*

Dokończenie na stronie 10

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Dokończenie ze strony 9

miczne kryształów $RbHSeO_4$ i NH_4HSeO_4 , przedstawionej Radzie Wydziału Podstawowych Problemów Politechniki Wrocławskiej. Od stycznia 1977 roku pracuje w Instytucie Fizyki Politechniki Wrocławskiej: początkowo na stanowisku adiunkta, a od października 1995 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Praca doktorska Ryszarda Poprawskiego dotyczyła badania wpływu pola depolaryzacji na polaryzację makroskopową ferroelektrycznych kryształów siarczynu trójglicyny. Rozwinięcie prac dotyczących tej tematyki po doktoracie zaowocowało cyklem publikacji, które pozwoliły wyjaśnić mechanizm zjawiska termicznie stymulowanej emisji światła z powierzchni różnego typu dielektryków polarnych.

Równocześnie badał on własności fizyczne oraz ferroelektryczne i superjonowe przemiany fazowe w nowej rodzinie ferroelektryków z wiązaniem wodorowym – kryształach kwaśnych selenianów. Uzyskane wyniki dotyczące własności dielektrycznych, ciepła właściwego, wpływu ciśnienia hydrostatycznego na przejścia fazowe oraz efektu izotopowego pozwoliły opracować diagramy fazowe i przyczyniły się do wyjaśnienia mechanizmów przemian fazowych obserwowanych w kryształach kwaśnych selenianów.

Ryszard Poprawski poświęcił wiele uwagi działalności na rzecz rozwoju zaplecza badawczego oraz pracom o charakterze aplikacyjnym i technicznym (ich przykładem może być wykonanie wspólnie z doktorem Józefem Mrozem elementów dyspersyjnych do badania promieniowania rentgenowskiego Słońca z pokładów sztucznych satelitów Ziemi).

Po habilitacji prowadził wraz z współpracownikami prace dotyczące przejść fazowych w kryształach halogenków amoniowo-bismutowych oraz izostrukuralnych przemian fazowych i zjawisk ponadkrytycznych w ferroelektrykach właściwych oraz ferroelektrykach i ferroelektrykach niewłaściwych. Istotnym osiągnięciem jest również cykl prac poświęconych badaniom własności piroelektrycznych kryształów w niskich temperaturach oraz publikacje dotyczące własności fizycznych monokryształów i ceramiki $Na_{0.5}Bi_{0.5}TiO_3$.

Ryszard Poprawski od dwudziestu lat kieruje Zespołem Fizyki Dielektryków w Instytucie Fizyki Politechniki Wrocławskiej. Zespół ten brał udział w realizacji wielu programów badawczych, prowadzi aktywną współpracę międzynarodową, a wyniki swoich badań przedstawiał na wielu prestiżowych konferencjach międzynarodowych.

Był promotorem dwóch zakończonych prac doktorskich oraz kilkunastu prac dyplomowych.

Dorobek naukowy Ryszarda Poprawskiego stanowi 47 prac opublikowanych w czasopiśmie zagranicznych, 17 prac opublikowanych w czasopiśmie krajowych o zasięgu międzynarodowym, 16 referatów opublikowanych w kraju oraz 3 referaty opublikowane za granicą. Jest autorem jednej monografii, trzech patentów, współautorem trzech skryptów oraz trzech części podręcznika *Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki*.

Jego prace naukowe były cytowane 168 razy (wg *Science Citation Index*), a wyniki badań zostały zamieszczone w kilku edycjach wydawnictwa *Landolt Bornstein, Numerical Data and Functional Relationships in Science and Technology* oraz kilku monografiach.

Działalność dydaktyczna obejmuje wykłady z fizyki ogólnej, zjęcia audytoryjne i laboratoryjne, wykłady specjalistyczne z fizyki dielektryków, fizyki ferroelektryków, wykłady na temat zastosowań dielektryków w nauce i technice oraz z fizycznych podstaw przetwarzania wielkości nieelektrycznych na elektryczne. Wspólnie z Włodzimierzem Saleją i Witoldem Kloneckim opracował nowoczesny, zgodny z normami ISO podręcznik pt. *Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, Zasady opracowania wyników pomiarów*.

Pasję Ryszarda Poprawskiego stanowi budowa zestawów do Laboratorium Podstaw Fizyki oraz zestawów demonstracyjnych do wykładów z fizyki. Jego osiągnięcia na polu rozwoju eksperymentalnego zaplecza dydaktycznego fizyki były prezentowane na kilku konferencjach krajowych i zagranicznych, gdzie spotykały się z uznaniem specjalistów.

Od 1999 roku jest kierownikiem Laboratorium Podstaw Fizyki, gdzie kontynuuje zapoczątkowaną przez dr Ludmiłę Lewowską modernizację i rozbudowę tej niezwykle ważnej w procesie kształcenia inżynierów jednostki.

Prowadzi bardzo aktywną działalność popularyzatorską. Wygłaszał wykłady popularnonaukowe, organizował pokazy doświadczeń z fizyki dla młodzieży szkół średnich, organizował oraz prowadził wykłady i pokazy doświadczeń w ramach Wrocławskich Festiwalu Nauki.

W latach 1984–1991 pełnił obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej. Od 1996 roku ponownie pełni tę funkcję.

Ryszard Poprawski został odznaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, nagrodzony licznymi nagrodami Rektora, dziekana WPPT i dyrektora Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej.

Jego pasją pozazawodową jest łucznictwo. Za zasługi dla tej dyscypliny sportu został odznaczony między innymi Medalem Polskiego Komitetu Olimpijskiego i Medalem 50-lecia Polskiego Związku Łuczniczego. Jest aktywnym członkiem Centralnej Grupy Sędziów Polskiego Związku Łuczniczego.

Żona Marianna jest nauczycielką matematyki, syn Wojciech jest absolwentem Automatyki i Robotyki na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej (obecnie jest doktorantem na tym wydziale), córka Ewa kończy w bieżącym roku studia na Wydziale Gospodarki Narodowej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu – kierunek Finanse i Bankowość. □

PROF. DR HAB.INŻ.

ANTONI KOZIÓŁ

Postanowieniem z 9 maja 2001 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał tytuł profesora nauk technicznych dr hab. Antoniemu Koziłowi.

Antoni Koziół urodził się 13.06.1945 r. w Moszczenicy k. Gorlic (woj. małopolskie). W latach 1959 – 1964 uczył się w Technikum Chemicznym przy Zakładach Azotowych

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

w Mościcach k. Tarnowa. W roku 1964 podjął studia wyższe na Wydziale Chemicznym PWr, które ukończył w 1969 r. uzyskując magisterium. W latach 1970 – 1976 studiował w trybie zaocznym matematykę na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym UW i uzyskał stopień magistra matematyki (1980 r.).

Stopień doktora nauk technicznych nadała mu w 1975 r. Rada Naukowa Instytutu Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych PWr, a stopień doktora habilitowanego – w roku 1990 Rada Wydziału Chemicznego PWr.

Pracę zawodową rozpoczął 1 października 1969 r. jako asystent stażysta w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych PWr. Pracował tam na stanowiskach naukowo-dydaktycznych: asystenta, starszego asystenta, adiunkta oraz profesora nadzwyczajnego, które zajmuje w chwili obecnej.

W roku 1989 jako stypendysta im. H. Hertza odbył staż naukowy w Katedrze Termicznego Rozdziału Substancji Uniwersytetu w Bochum (RFN) pod kierunkiem prof. R. Billeta, znanego specjalisty w dziedzinie optymalizacji procesu destylacji. Od 1 czerwca 1990 do 31 grudnia 1991 r. pracował na kontrakcie w firmie przemysłowej Envicon Engineering (Dinslaken, RFN) zajmującej się inżynierią ochrony środowiska.

Opublikował ponad 50 prac naukowych w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Uczestniczył aktywnie w wielu kongresach i konferencjach krajowych i międzynarodowych. Ponadto wykonał ogółem 56 prac niepublikowanych (raportów z prac badawczych i referatów wygłaszanych na różnych konferencjach i sympozjach).

Główne kierunki działalności naukowej prof. Koziola to:

- analiza, badania i modelowanie hydrodynamiki i wymiany masy w aparatach kolumnowych,
- badania procesów absorpcyjnych, desorpcyjnych i destylacyjnych stosowanych w inżynierii ochrony środowiska,
- badania i modelowanie transportu ciepła i masy z równoczesną reakcją chemiczną w kolumnach półkowych i wypełnionych.

Prof. A. Koziół sformułował, rozwiązał i przedstawił w formie publikacji o międzynarodowym zasięgu szereg istotnych problemów dotyczących:

- hydrodynamiki oraz wymiany masy w półkowych aparatach kolumnowych z uwzględnieniem obszarów przecieku i porywania cieczy,
- modelowania absorpcji SO_2 w wodzie w obszarze niskich stężeń,
- modelowania przenikania masy podczas desorpcji wieloskładnikowej z równoczesną reakcją chemiczną.

Pobyty na stażu naukowym w Katedrze Termicznego Rozdziału Substancji pod opieką prof. Billeta stał się dla prof. A. Koziola inspiracją do badań procesów oczyszczania gazów w kolumnach wypełnionych. Spośród kilku opublikowanych prac z tego zakresu na szczególną uwagę zasługuje krytyczne opracowanie zagadnienia równowagi absorpcyjnej układu woda - dwutlenek siarki w zakresie niskich stężeń. W dorobku naukowym z ostatniego okresu należy wyróżnić zespołowe opracowanie różniczkowego modelu przenikania masy podczas desorpcji wieloskładnikowej z reakcją chemiczną wykonane w ramach projektu badawczego KBN. Model ten poszerza wiedzę naukową, jak i pozwala na optymalne projektowanie i prowadzenie różnych procesów oczyszczania ścieków i gazów odlotowych.

Istotnym dorobkiem jest cykl publikacji poświęconych wymianie ciepła w aparatach kolumnowych. Prace te dzięki podstawom teoretyczno-doświadczalnym umożliwiają znacznie dokładniejszy opis procesów zachodzących w tych aparatach.

Większość prac prof. Antoniego Koziola ma znaczenie praktyczne. Znalazły one zastosowanie przy projektowaniu różnych instalacji przemysłowych. W szczególności dotyczy to opracowań wykonanych wspólnie z prof. Billetem oraz doświadczeń wyniesionych z pracy w firmie Envicon Engineering.

Z uwagi na znaczący dorobek naukowy z zakresu inżynierii chemicznej i procesowej prof. A. Koziół stał się dużym autorytetem w tej specjalności. Wyrazem tego było zlecenie mu ponad 20 recenzji artykułów naukowych przez redakcję czasopisma PAN *Inżynieria Chemiczna i Procesowa*, recenzji wydawniczej książki *Termodynamika procesowa* przez redakcję Wydawnictw Naukowo-Technicznych oraz dwu not redakcyjnych o książkach wydanych przez redakcję czasopisma *Wiadomości Chemiczne*.

Prof. Antoni Koziół jest cenionym dydaktykiem. Od początku swojej pracy na uczelni prowadzi ważne zajęcia (ostatnio przede wszystkim wykłady) m. in. z: *inżynierii procesowej, kinetyki procesowej, termodynamiki procesowej, aparatury procesowej i metod matematycznych w inżynierii chemicznej* na Wydziale Chemicznym i Mechaniczno-Energetycznym oraz na Studium Doktorantkim. Był opiekunem 43 prac dyplomowych.

Jest samodzielnym autorem skryptu dla studentów *Kinetyka procesów mechanicznych, cieplnych i dyfuzyjnych* oraz współautorem dwu zbiorów zadań wydanych przez Oficynę Wydawniczą PWr. Jego istotnym osiągnięciem dydaktycznym jest opracowanie wspólnie z prof. Romanem Kochem obszernego podręcznika akademickiego *Dyfuzyjno - cieplny rozdział substancji* (WNT), który uzyskał Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej.

Prof. Koziół jest promotorem 3 zakończonych prac doktorskich oraz recenzentem 4 prac doktorskich i jednej habilitacyjnej.

Od czerwca 1992 roku do sierpnia 1996 roku pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu ds. Dydaktyki i Kształcenia Kadry Naukowej. Równocześnie od 24 września 1993 r. do 31 marca 1998 r. kierował Zakładem Aparatury Procesowej. Od 1 listopada 1999 r. jest kierownikiem nowo utworzonego Zakładu Aparatury Chemicznej. Od roku 1992 do chwili przyłączenia Instytutu do Wydziału Chemicznego był członkiem Rady Wydziału Mechaniczno-Energetycznego. Uczestniczył aktywnie w kilku stałych i okresowych komisjach tej rady, m.in. w latach 1993-1997 był przewodniczącym Wydziałowej Komisji Egzaminów Dyplomowych. Jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych. W roku 1996 prorektor ds. nauki PWr powierzył mu obowiązki eksperta-opiniodawcy Komisji ds. Odbioru Prac Statutowych. Dwukrotnie był członkiem Kolegium Elektorów wybierającego Rektora PWr. Uczestniczy w pracach Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej.

W roku 1989 otrzymał Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej, w listopadzie 1997 r. został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi RP, a roku 1995 uhonorowano go Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej. Wielokrotnie był wyróżniany nagrodami Rektora, dziekana i dyrektora Instytutu.

Jest żonaty i ma dwoje dorosłych dzieci. Interesuje się historią i kosmologią. □

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

Posiedzenie KBN

• Na posiedzeniu w dniu 17 maja Komitet przyjął projekt uchwały w sprawie przyznania środków w łącznej wysokości 12.280.700 zł na dofinansowanie w latach 2001 – 2003 badań i prac rozwojowych będących częścią programów Unii Europejskiej lub innych programów międzynarodowych.

• Zmniejszono z 10 mln zł do 9,95 mln zł tegoroczną pulę środków na dofinansowanie inwestycji na infrastrukturę informatyczną. Odłożono decyzję o przyznaniu Instytutowi Chemii Bioorganicznej PAN środków na dofinansowanie budowy ogólnopolskiej sieci optycznej.

• Zmieniono uchwałę o finansowaniu lub dofinansowaniu badań własnych szkół wyższych w 2001 roku. Do szkół zostanie skierowany list określający sposób wykorzystania przyznanych środków. Dzięki nowelizacji ustawy o KBN po raz pierwszy możliwe było przyznanie niepaństwowym szkołom wyższym i państwowym wyższym szkołom zawodowym dotacji na finansowanie lub dofinansowanie badań własnych. Dofinansowanie w łącznej wysokości 501 tysięcy otrzymało 14 szkół. Łączna kwota przeznaczona na badania własne wyniosła 241.098.000 zł.

• Po rozpatrzeniu wniosków zespołów P-04, P-05 i T-08 o ustanowienie od 2002 roku nowych tytułów SPUB (specjalnych urzędzeń badawczych), postanowiono na kolejnym posiedzeniu dokonać przeglądu ustanowionych dotychczas SPUB, wstępnie rekomendować wnioski zespołów P-05 i T-08, zaś wniosek zespołu P-04 rozpatrzyć po uzyskaniu wyników kontroli.

• Członkowie KBN zdecydowali, że Polska będzie nadal uczestniczyć w budowie teleskopu SALT w Republice Południowej Afryki.

• Przegłosowano wnioski o ustanowienie projektów celowych zamawianych. Komitet odrzucił 13 wniosków: (PCZ 01/24–04/24, 07/24–09/24, 004/25–007/25, 10/25, 12/25), natomiast ustanowił:

PCZ 05/24 „Opracowanie metodyki wykorzystania systemu monitoringu i osłony kraju dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego”.

PCZ 01/25 „Czysty węgiel – optymalizacja ekonomicznych skutków wydobycia i utylizacji węgla kamiennego w perspektywie do roku 2020”.

PCZ 03/25 „Opracowanie procedur diagnostyczno-terapeutycznych w nowotworach ośrodkowego układu nerwowego (OUN) u dzieci” (warunkowo, po ustaleniu nowej kalkulacji kosztów).

PCZ 008/25 „Opracowanie metodyki i okresowych badań obiektów budowlanych biernej ochrony przeciwpowodziowej z wykorzystaniem współczesnych technologii badawczych dla potrzeb zwiększenia bezpieczeństwa obszarów chronionych przed powodzią” (po połączeniu z PCZ 06/24).

PCZ 03/22 „Określenie możliwości zmniejszenia ilości odpadów z procesów odlewniczych i metody zagospodarowania tych odpadów spełniające wymogi Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska”.

• Sekretarz Komitetu dr Jan K. Frąckowiak omówił projekt wytycznych KBN w sprawie pracy sekcji specjalistycznych. Na następnym posiedzeniu zostanie przedstawiony kolejny projekt uwzględniający przedstawione w dyskusji uwagi i opinie.

• Zapoznano się z informacjami na temat wykonania budżetu w dziale 730 - Nauka (stan na 30 kwietnia br.) i uczestnictwa Polski w 5. Programie Ramowym Unii Europejskiej.

Ponadto min. Andrzej Wiszniewski przedstawił stanowisko Zespołu do spraw Etyki w Nauce precyzujące szczegóły zasad obowiązujących przy rozpatrywaniu wniosków przez sekcję specjalistyczną i sposobu gratyfikowania przełożonych wykonawców projektów (patrz niżej).

Następne posiedzenie KBN: 21 czerwca 2001 r. (tz)

Stanowisko Zespołu do spraw Etyki w Nauce

W związku z pytaniami zadanymi przez Kierownictwo Komitetu Badań Naukowych Zespół ds. Etyki w Nauce na swoim posiedzeniu w dniu 7 maja 2001 r. zajął następujące stanowisko w sprawach dotyczących systemu projektów finansowanych lub dofinansowywanych ze środków budżetu nauki:

• Członek zespołu Komitetu Badań Naukowych, opiekun sekcji specjalistycznej nie powinien uczestniczyć w merytorycznym rozpatrywaniu przez sekcję skierowanych do niej wniosków.

• Wsparcie merytoryczne młodszych kadr jest obowiązkiem zawodowym samodzielnych pracowników nauki. Powinno być więc zasadą, że samodzielny pracownik nauki nie pobiera wynagrodzenia jako wykonawca w projekcie prowadzonym przez osobę o niższym statusie naukowym.

Z upoważnienia Zespołu

Prof. dr hab. Witold Karczewski
Przewodniczący Z.E.N

eEurope+

Komisja Europejska w porozumieniu z krajami ubiegającymi się o członkostwo w Unii Europejskiej przygotowuje plan działań „eEurope+ – A Co-operative Effort to Implement the Information Society in Europe”. Dokument ten jest oparty na planie działań „eEurope 2002 – An Information Society for All”. Będzie prezentował zadania, które we współpracy z Komisją Europejską mają podjąć kraje kandydujące do Unii Europejskiej. Ich realizacja ma służyć rozwojowi społeczeństwa informacyjnego.

Polskie stanowisko w sprawie projektu planu działań „eEurope+” zostało zaprezentowane 28 marca podczas bilateralnego spotkania przedstawicieli Polski i Komisji Europejskiej.

Wersja dokumentu „eEurope+”, uwzględniająca rezultaty szeregu spotkań bilateralnych przedstawicieli komisji Europejskiej z reprezentantami krajów kandydujących (m. in. Polski, Estonii, Bułgarii, Litwy, Słowacji, Słowenii, Rumunii, Turcji, Łotwy, Malty, Cypru, Republiki Czeskiej i Węgier), znajduje się na stronie WWW pod adresem <http://www.kbn.gov.pl/cele/eeurope/index.html>.

W siedzibie Komitetu Badań Naukowych 24 kwietnia odbyło się z udziałem min. Andrzeja Wiszniewskiego spotkanie poświęcone dyskusji nad projektem dokumentu „eEurope+”. Podsekretarz stanu Małgorzata Kozłowska omówiła plan działań „eEurope+”.

Zebrani poparli priorytety ujęte w projekcie planu działań „eEurope+”, a ponadto zgłosili propozycje uzupełnień zapisów w dokumencie. Propozycja stanowiska polskiego zostanie zamieszczona na stronie WWW Forum ds. Społeczeństwa Informacyjnego. (tz)

Nauka 2001

Komitet Badań Naukowych zorganizował w dniach 23 i 24 maja doroczną konferencję mającą na celu przedstawienie budżetu nauki na rok 2001 i najważniejszych spraw, które znajdują się w obszarze działań Komitetu. Instytucja ta obchodzi właśnie swoje dziesięciolecie.

Przewodniczący KBN prof. Andrzej Wiszniewski nawiązując w swoim wystąpieniu do tej rocznicy przypomniał, że w pierwszych dniach III Rzeczypospolitej polska nauka nie przystawała do modelu zachodnioeuropejskiego, gdyż:

• Polska nauka była państwowa.

• Liczba pracujących w obszarze badań była swyrażnie większa od aktualnych potrzeb. Także w obszarze szkolnictwa wyższego.

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

• Była podzielona na trzy podstawowe struktury organizacyjne: szkolnictwo wyższe, jednostki badawczo rozwojowe oraz instytucje badawcze PAN. Wewnątrz dwóch pierwszych struktur istniały podziały na poszczególne resorty.

• Z roku na rok występowały ogromne wahania w finansowaniu prac badawczych. Na badania przeznaczono: w roku 1979 około 1,5% PKB, w roku 1983 – 0,8% PKB, w roku 1987 – 1,5% PKB, a w roku 1992 – 0,84% PKB.

• Mimo sporego finansowania pochodzącego od jednostek gospodarczych, stopień praktycznego wykorzystania wyników prac badawczych był znikomy, a innowacyjność przedstawiała wiele do życzenia.

• Poszczególne dziedziny nauki były rozwinięte w różnym stopniu. Przy wysokim poziomie nauk teoretycznych, niezłym – niektórych dziedzin inżynierskich i przyrodniczych, słabo przedstawiała się nauka ekonomiczno-społeczna, pedagogiczna, czy też prawna.

• Świat nauki był zupełnie nieprzystosowany do prywatyzacji poszczególnych jednostek badawczych i komercjalizacji wyników badań.

• Przy poważnym niedofinansowaniu nauki i bardzo niskich uposażeniach pracowników naukowych pojawiła się możliwość wielu dodatkowych lukratywnych zajęć. Powstanie ogromnej liczby uczelni prywatnych stworzyło zapotrzebowanie na wykładowców, co doprowadziło do rozrostu wieloetetowości.

Prof. A. Wiszniewski przypomniał, że decyzję o powołaniu Komitetu Badań Naukowych pojęto w 1990 roku, a jego pierwsze posiedzenie odbyło się 15 maja 1991 r. Fundament na którym oparto koncepcję Komitetu wspierał się na dwóch filarach: pierwszym był wzorzec amerykańskiej National Science Foundation, drugim – nieufność naukowców wobec wszelkiej „władzy” i przesadna wiara w skuteczność struktur demokratycznych. Stworzono więc instytucję, która w sposób unikalny łączyła w sobie właściwości ministerstwa nauki i agencji dzielącej pieniądze, była hybrydą samorządoworządową. Struktura ta tworzyła zasady proceduralno-prawne dystrybucji środków, realizowała je przydzielając te środki zespołom badawczym oraz sprawdzała uzyskane przez nie wyniki. KBN w praktyce był niemal monopolistą w zakresie dzielenia środków budżetowych na naukę.

Budżet KBN w poszczególnych latach przedstawił się następująco (pierwsza liczba podaje odniesienie do PKB, zaś druga do wysokości środków budżetowych przeznaczonych na sferę B+R w roku 1991): **1992:** 0,644% / 84,5%; **1994:** 0,554% / 74,4%; **1996:** 0,481% / 77,2%; **1998:** 0,438% / 78,0%; **2000:** 0,417% / 80,1%.

W roku 2000 wydatkowano z budżetu państwa na naukę 3 mld. zł.

Kwoty te trafiały do jednostek badawczych szkół wyższych, instytutów PAN, oraz JBR-ów. Względne udziały tych pionów w roku 1992 (pierwsza liczba) oraz w roku 2000 (druga liczba) przedstawiały się następująco:

- Szkolnictwo wyższe: 31,7% / 43,0%
- Instytuty PAN: 17,5% / 19,0%
- Jednostki badawczo-rozwojowe: 38,8% / 31,0%

Jest przy tym istotne, że szkolnictwo wyższe skupia około 73% kadry naukowej, podczas gdy instytuty PAN zaledwie 7%, a JBR-y około 20%.

Środki na finansowanie nauki pochodzące ze źródeł pozabudżetowych stanowią połowę tego, co na naukę łoży budżet. W krajach wysoko rozwiniętych są one dwakroć większe od nakładów budżetowych i to jest jedną z przyczyn istnienia poglądu, że nauka pol-

ska jest dramatycznie niedofinansowana. Jednak nie ma na świecie kraju o dochodzie narodowym zbliżonym do polskiego, który wydatkowałby na naukę większy procent PKB.

Istotna jest także ocena produkcji naukowej. Polscy naukowcy publikują rocznie około 8000 artykułów w czasopismach odnotowywanych w filadelfijskiej bazie danych, co jest 1,17% całej światowej puli publikacji. W ciągu ostatnich 10 lat liczba polskich artykułów wzrosła o około 60%. Polska mając około 200 publikacji na milion mieszkańców, ustępuje wyraźnie Węgrom i Czechom, a z krajów OECD pozostawia w pobitym polu tylko Turcję i Meksyk. Pod względem innowacyjności nasza nauka zajmuje w międzynarodowym rankingu znacznie dalsze miejsce.

Od dwóch lat jesteśmy pełnoprawnym uczestnikiem 5. Programu Ramowego Unii Europejskiej w dziedzinie Nauki, Badań Technicznych i Prezentacji i wpłacamy tytułem składki niemałe kwoty. Jednak sukcesy naszych naukowców w uzyskiwaniu dofinansowania projektów badawczych z kasy tego programu są tak skromne, że grozi nam, iż polskie zespoły nie wykorzystają kwoty, jaką nasz kraj wpłaci do unijnej kasy. Aby temu zapobiec, KBN podejmuje następujące działania:

- przygotowuje wieloletnią strategię finansowania budżetowego nauki zakładającą coroczny realny wzrost o 15% aż do osiągnięcia nakładów równych 1% PKB, co mogłoby nastąpić za ok. 10 lat;
- inicjuje rozwiązania podatkowe zachęcające przedsiębiorców do finansowania prac badawczych i wdrożeniowych; celem jest coroczny wzrost nakładów pozabudżetowych o 20%;
- dąży do powiązania finansowania statutowego z osiągnięciami naukowymi jednostki według zasady, że im lepsze wyniki, tym proporcjonalnie wyższe finansowanie; służy temu system oceny parametrycznej poszczególnych instytucji naukowych;
- wspiera finansowo projekty celowe, w których badania są współfinansowane przez przyszłych użytkowników; służy temu wyodrębnienie z funduszy KBN środków na projekty celowe realizowane w małych i średnich przedsiębiorstwach;
- stwarza silne zachęty finansowe dla jednostek uczestniczących w 5. Programie Ramowym.

W ostatnim roku przewodniczący KBN stał się jednocześnie ministrem nauki. Obowiązująca od stycznia 2001 *Ustawa o KBN* przyznała mu szereg uprawnień dotychczas zarezerwowanych dla Komitetu. Dziś decyduje on o zasadach pracy Komitetu, oraz o podziale środków zarówno na poszczególne strumienie finansowania, jak też na poszczególne obszary nauk.

Mimo to minister A. Wiszniewski wciąż ma wątpliwości, co okaże się trudniejsze: czy osiągnięcie wymarzonego finansowania nauki na poziomie 1% PKB, czy też skłonienie uczonych do rezygnacji z wieloetetowości i skoncentrowaniu się na pracach badawczych.

Sekretarz KBN Jan Krzysztof Frąckowiak w referacie „KBN pod rządami nowej ustawy” przedstawił historyczny rozwój struktury KBN i stan obecny wynikający z ostatniej nowelizacji obowiązującej od 1 stycznia 2001 r. Do najważniejszych należą:

- nowe zadania (większe kompetencje decyzyjne) ministra nauki,
- uproszczenie i racjonalizowanie struktury Komitetu – w tym zniesienie Komisji Badań Podstawowych i Badań Stosowanych i przyjęcie zasady wprowadzenia do składu Komitetu przewodniczących jego zespołów; Komitet podejmuje wszystkie uchwały bezwzględna większością głosów w obecności co najmniej połowy składu ustawowego,

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

- otwarcie równoprawnego dostępu do środków budżetu nauki wszystkim podmiotom prowadzącym prace B+R,
- wprowadzenie nowych i uściślenie wcześniejszych definicji, w tym definicji badań podstawowych, badań stosowanych, prac rozwojowych i działalności innowacyjnej, co pozwala ograniczyć możliwości niejednoznacznej interpretacji np. przepisów podatkowych,
- umożliwienie Komitetowi przekazywania niektórych zadań wykonawczych podmiotom zewnętrznym, w tym PAN, stowarzyszeniom i fundacjom; w pierwszej kolejności Komitet zapewne powierzy podmiotom zewnętrznym zadania dotyczące finansowania w uproszczonym trybie projektów celowych dla małych przedsiębiorstw; brane jest także pod uwagę przekazanie poza Komitet prowadzenia systemu grantów promotorskich,
- zmiany w ordynacji wyborczej poprawiające zróżnicowanie i reprezentatywność dyscyplin naukowych w zespołach Komitetu,
- upoważnienie Komitetu do tworzenia zespołów opiniodawczo-doradczych,
- przedłużenie kadencji Komitetu z trzech do czterech lat,
- upoważnienie Komitetu do wydawania wytycznych i zaleceń jego zespołom, zespołom opiniodawczo-doradczym i sekcjom specjalistycznym,
- upoważnienie Prezesa Rady Ministrów do wyznaczenia – w skład każdego zespołu Komitetu – po jednym członku reprezentującym praktykę gospodarczą lub społeczną.

Referat min. Małgorzaty Kozłowskiej dotyczył budżetu nauki na rok 2001 i zawierał pewne rady praktyczne, które miały na celu lepszą współpracę między KBN a środowiskiem naukowym oraz zapobieganie konfliktom na etapie rozliczania środków, ich wydatkowania, a w konkluzji przy rozstrzygnięciu, czy ktoś naruszył dyscyplinę budżetową.

Budżet nauki został skonstruowany i zatwierdzony na łączną kwotę wydatków 3.302.222.000 zł. Jest on stosunkowo duży w stosunku do kwoty wykonania wydatków w r. 2000, która była zmniejszona w wyniku niewykonania dochodów, jednak przekracza zakładany wskaźnik inflacji. W wyniku ograniczeń nie zwiększono działalności statutowej, nie uruchomiono inwestycji, które w II półroczu ub.r. uzyskały rekomendacje obydwu komisji. Nie uruchomiono też płatności na te umowy, których terminy realizacji były zagrożone opóźnieniem. Ten ostatni element rzutuje na budżet roku bieżącego i stanowi zobowiązanie umowne KBN, które musi zostać zapłacone ze środków tegorocznych. Tak zdefiniowane łączne obciążenie na rok 2001 mieści się w granicach 30 mln zł.

Nie będą realizowane decyzje inwestycyjne, które nie zostały podjęte w ub.r.

Budżet nauki w r. 2001 jest pod rządami zmienionej *Ustawy o KBN* i zmian w klasyfikacji budżetowej. Zmiana klasyfikacji budżetowej jest zmianą zbliżającą dostosowanie polskiej klasyfikacji wydziałowej i klasyfikacji budżetowej do wymagań UE. To spowodowało, że zostały wyodrębnione trzy rozdziały klasyfikacji budżetowej zdefiniowane jako projekty badawcze i projekty celowe dla pewnych obszarów i dziedzin.

Minister Nauki na poziomie podziału pierwotnego decyduje o poziomie środków przyznawanych zespołom. W ramach przyznanych środków zespoły mogą dosyć swobodnie dysponować pieniędzmi przeznaczając je na konkursy grantowe i pozostałe projekty. Zespoły decydują także o wymiarze dotacji podmiotowej przyznawanej przez Ministra Nauki poszczególnym jednostkom na działalność statutową.

Przed podziałem środków inwestycyjnych wszystkie inwestycje o charakterze budowlanym zostały ocenione przez powołany do tego celu interdyscyplinarny zespół, który sporządził ranking inwestycji rekomendowanych przez poszczególne zespoły. Po zatwierdzeniu tej listy przez KBN i ministra nauki środki te zostały przydzielone poszczególnym zespołom. Natomiast środki na inwestycje aparaturowe były dzielone na poszczególne zespoły.

W roku bieżącym po raz pierwszy szkoły wyższe niepaństwowe mają prawo ubiegać się o pieniądze na badania własne szkół wyższych, które są uruchamiane na podstawie uchwały KBN na wniosek właściwych ministrów nadzorujących szkoły wyższe. W maju przyznano kwotę 501 tys. zł czternastu szkołom niepaństwowym na kształcenie młodej kadry.

Do kategorii środków, które nie podlegają podziałowi przez zespoły, należą środki na: inwestycje, rozwój infrastruktury informatycznej, dofinansowanie wydziałów i jednostek kierujących programami, w tym również V PR oraz na działalność wspomagającą badania, obejmującą zarówno pieniądze przyznawane poszczególnym ministrom, jak również na zadania realizowane przez podmioty działające na rzecz nauki i pewne zadania wyodrębnione.

Konstrukcja budżetu została oparta o pewną politykę podziału. W ubiegłym roku KBN poparł zdecydowanie zwiększenie finansowania tych przedsięwzięć wyłonionych w trybie konkursowym, czyli projektów badawczych wszystkich typów, w tym celowych. Ograniczono natomiast dotację podmiotową.

W wyniku obrania takiego kierunku działań zwiększono o 25% (w stosunku do 2000 r.) pulę środków na projekty badawcze. Środki na działalność statutową pozostają bez zmian. Postanowiono wspierać te zadania inwestycyjne, które są bezpośrednio przez KBN rozstrzygane i finansowane.

Dotychczasowe doświadczenie z kierowaniem środkami na cele ogólnouczelniane wprost do rektorów jako uzupełnienia środków na działalność statutową nie sprawdziło się (pieniądze te nie były rozdzielane na podległe jednostki). Postanowiono więc odstąpić od tego systemu.

Rektorzy i dziekani muszą wspólnie się zastanowić, jakie cele powinny być realizowane i jaki jest wymiar koniecznych środków na ich realizację w poszczególnych jednostkach. Środki przyznawane na badania własne mogą być przeznaczane na cele ogólnouczelniane w sposób zgodny z uznaniem rektorów.

Dotacja podmiotowa w szkolnictwie wyższym osiągała z reguły około 80% środków z ubiegłego roku, zaś w jednostkach badawczo-rozwojowych – 80-90%, a w placówkach naukowych – 90-95%. Minister nauki podjął decyzję o zwiększeniu środków na działalność statutową o 155 mln zł. Kwotę tę przeznaczono dla zespołów z zaleceniem, by przy przyznawaniu środków przede wszystkim premiowały jednostki o kategorii I i II i uczestnictwo w kontraktach w ramach V PR.

Te decyzje są ostateczne. Przewiduje się, że oszczędności mogą wynieść 20-30 mln zł.

Środki na inwestycje budowlane raz określone decyzją budżetową i przyznane są nieprzechodnie. Dotacje te mogą ulegać zmianie o wskaźnik inflacji dóbr i usług inwestycyjnych określony przez Prezesa Rady Ministrów w rozporządzeniu o finansach publicznych. KBN rozpatruje także sprawy inwestycji wieloletnich kontynuowanych biorąc pod uwagę wskaźnik wzrostu cen i usług inwestycyjnych, który jest przyjmowany wraz z ustawą budżetową i wynosi w roku bieżącym 5,8%.

Ponieważ od 1.01.2001 r. nastąpiło obłożenie VAT-em aparaturowy badawczej istnieje możliwość wystąpienia do KBN o zwiększe-

nie przyznanej dotacji z tego tytułu. Należy wtedy przeprowadzić całą procedurę o zamówieniach publicznych i wskazać źródło finansowania aparatury. Informację dotyczącą tej kwestii będzie można znaleźć na stronach www KBN-u.

Składany do KBN harmonogram płatności powinien wynikać z zakończenia procedury o zamówieniach publicznych i rozeznania warunków kontraktu. Wszystkie środki jako dotacja celowa na inwestycje powinny być wpłacone po realizacji pewnego określonego zadania objętego tą dotacją. Pożyczki ze środków inwestycyjnych na koszty działalności bieżącej są rozumiane jako zmiana przeznaczenia tych pieniędzy.

Jednostki sektora finansów publicznych jakimi są szkoły wyższe mają obowiązek wykonywania planów finansowych swojej działalności, odpowiedniej sprawozdawczości, udostępniania tej sprawozdawczości i stosowania w pełnym zakresie finansów jednostki ustawy o finansach publicznych.

Na stronach www zostanie umieszczona informacja, jaką dotację podmiotowej dostanie dana jednostka w roku budżetowym 2002.

Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze (PFA-G), jest stowarzyszeniem powołanym w 1992 roku w celu budowania współpracy między środowiskiem akademickim i gospodarczym. Stało się płaszczyzną dialogu między osobami kierującymi organizacjami gospodarczymi a rektorami wyższych uczelni publicznych i prywatnych. PFA-G pragnie wyrażać opinie obu środowisk w sprawach gospodarki i nauki oraz w sprawach o zasadniczym znaczeniu dla przyszłości kraju. Aktywnie wspomaga też transfer technologii i wspiera inicjatywy stymulujące współpracę szkół wyższych z przemysłem w zakresie kształcenia studentów.

Członkami PFA-G są rektorzy uczelni oraz osoby kierujące podmiotami gospodarczymi. Obecnie Forum liczy 40 członków, przy czym zasadą jest utrzymanie równej reprezentacji obu środowisk.

Władze Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego stanowi pięcioosobowy Zarząd wybierany na czteroletnią kadencję przez Walne Zgromadzenie Członków. Obecnie prezesem zarządu jest Janina Józwiak. Członkami Zarządu są: Robert Butzke, Maciej Grelowski, Konrad Jaskóła i Włodzimierz Siwiński.

Honorowym Prezesem stowarzyszenia jest jego inicjator i pierwszy prezes – Marek Dietrich.

Pierwsze posiedzenie statutowe Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego odbyło się 19-20 marca 1993 na Politechnice Warszawskiej. Wzięło w nim udział ponad 30 członków i zaproszonych gości, wśród nich Minister Edukacji Narodowej i Podsekretarz Stanu w Komitecie Badań Naukowych.

Od tego czasu odbyło się 16 spotkań (organizowanych co pół roku), w których brali udział członkowie Forum i liczni goście ze środowisk gospodarczych, akademickich, samorządowych i politycznych.

Każde ze spotkań poświęcone jest zwykle jednemu tematowi przewodniemu, który dobierany jest spośród zagadnień istotnych dla obu środowisk, a często dotyczących spraw o bardziej ogólnym charakterze. Po spotkaniach publikowane są materiały zawierające treść prezentowanych wystąpień i dyskusji.

Podczas niektórych spotkań PFA-G formułowane są również wspólne stanowiska obu środowisk, których adresatem są władze państwowe.

Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze przygotowuje także szczegółowe raporty dotyczące wybranych zagadnień. Tak np. powstał raport „Edukacja polska na przełomie wieków – system edukacji w Polsce w opinii środowisk gospodarczych”, lub opracowany we współpracy z Business-Higher Education Forum raport na temat klimatu dla amerykańskich inwestycji gospodarczych w Polsce.

W świetle aktualnych przepisów ustawy o KBN badania naukowe i prace rozwojowe są zaliczone do usług naukowo-badawczych. O tym, czy dany temat jest usługą naukowo-badawczą, KBN może rozstrzygać wyłącznie w odniesieniu do tematów, które podlegają finansowaniu lub dofinansowaniu ze środków budżetowych na naukę.

Tylko do końca 2001 r. obowiązuje zwolnienie z VAT na aparaturę, części zamienne i części wymienne do tej aparatury.

Min. M. Kozłowska poinformowała zebranych, że KBN zwrócił się do ministra finansów w sprawie interpretacji przepisów dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych w przypadku tych instytucji naukowych, które są współwykonawcami projektów V PR, a w których część kosztów finansuje Komisja Europejska. Zwrócono się również o wykonanie odpowiedniej delegacji prawnej, aby podatki pośrednie, cła itp. były uregulowane stosownym rozporządzeniem w odniesieniu do V PR.

Do tej pory w roku 2001 nie ma zwolnienia, które jest zgodne z umową stowarzyszeniową, że nie będą obłożone podatkami pośrednimi i cłami.

Hanna Waśkowska

Tym razem miejscem obrad Forum była Politechnika Wrocławska, a gospodarzem spotkania – jej rektor. W dniu 18 maja obrady toczyły się poza uczelnią, zaś 19 maja – w budynku WCTT.

Tematem dyskusji i referatów były „**Priorytety badawcze a gospodarka. Rola Małych i Średnich Przedsiębiorstw**”.

Sesja, którą otworzyli JM Rektor prof. A. Mulak i pani prof. Janina Józwiak (SGH), prezes PFA-G, dotyczyła „*Inicjatyw edukacyjnych i gospodarczych w Regionie Dolnośląskim*”.

Następnego dnia po otwarciu obrad przez min. Andrzeja Wiszniewskiego zebrani wysłuchali wystąpienia sekretarza stanu z KBN dr Jana K. Frąckowiaka (*Nauka i gospodarka - polityka KBN*).

Prof. Jan Koch przedstawił *Problematykę MŚP na tle doświadczeń Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii*, a Lechosław F. Ciupik – *Realia prowadzenia badań, rozwoju, produkcji i ochrony zaawansowanych technicznie wyrobów w małym przedsiębiorstwie*. ten ostatni referat został przyjęty z dużym zainteresowaniem jako głos doświadczonego praktyka.

Firma LFC należąca do pana Ciupika startowała – być może z braku garażu – w stodole koło Zielonej Góry. Powstała w grudniu 1989 roku jako jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Wyrobem, który pozwolił właścicielowi zaistnieć na rynku, był implant kręgosłupa stosowany w przypadkach skoliozy, bazujący na rozwiązaniu zagranicznym, a odtworzony w Polsce w WSI w Zielonej Górze w latach 1975-79. Pierwszy polski oryginalny projekt, na miarę polskiej medycyny powstał w 1992 roku. Starania o uzyskanie patentu są długotrwałe. W tym przypadku zajęły trzy lata (do 1995 r.). Krajowy wyrób był znacznie tańszy od zachodniego, pozwalał zdecydowanie obniżyć koszty operacji. Firma nie poprzestała na tym. We współpracy z ośrodkami klinicznymi stworzyła system szkolenia lekarzy, pielęgniarek i instrumentariuszek, czyli osób, od których zależy, czy i z jakim skutkiem wyrób zostanie zastosowany. Bowiem, jak mówi Lechosław F. Ciupik, „nie wystarczy zrobić dobry wyrób, należy mu dać szansę wejścia na rynek”.

Firma zaczęła poszerzać ofertę wyrobów, ale wtedy właśnie musiała podjąć zdecydowaną walkę konkurencyjną. Było to inspiracją do stworzenia w 1995 r. stowarzyszenia, którego zadaniem była ochrona polskiej produkcji. Przede wszystkim jednak trzeba było nastawić się na ciągły rozwój konstrukcji i dostosowanie się do nowych wymogów odbiorców. Oferowany wyrób musiał być lepszy od konkurencyjnego nie tylko w czasie jego powstawania,

Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze

maj 2001

ale także w chwili wprowadzania go do użytku. „Musieliśmy zatem wyprzedzać czas.” – podkreślał prelegent.

Bardzo ważne jest stworzenie wizji firmy i wyrobu. Finansowo stać na to przede wszystkim duże firmy. Bardzo drogie są usługi rzeczownika patentowego. Kraje rozwinięte technologicznie nie są zainteresowane patentami z zewnątrz, więc często stwarzają utrudnienia w tym zakresie.

Wymóg konkurencyjności cenowej zmusza producenta do kalkulowania kosztów technologii i pracy. Walka o rynki zagraniczne wymaga ponadto, by prowadzić badania wyrobu. Małe firmy nie dysponują własnymi laboratoriami – muszą zwykle współpracować z jednostkami badawczymi. W Polsce jest jednak zbyt mało usługowych laboratoriów, które podejmowałyby się takich prac. Nie chodzi tu nawet o kosztowne ani skomplikowane pomiary, ale sprawne, szybkie usługi.

Kolejną barierą są bardzo wysokie koszty wprowadzenia nowego wyrobu na rynek – trwa to od 2 do 3 lat. Konieczna jest promocja, na którą wielu przedsiębiorstw nie stać bez specjalnej polityki państwa. Przedsiębiorcy oczekują uproszczenia i przyśpieszenia tych procedur. Właściwym narzędziem byłyby ulgi podatkowe.

Jeśli nauka nie włączy się skutecznie w rozwój gospodarki, trudno konkurować z Zachodem. L.F.Ciupik uważa dlatego, że przy ocenie naukowców należy brać pod uwagę nie tyle ilość publikacji, co efekty pracy. Postulował także wprowadzenia systemu awansów naukowych za prace rozwojowe.

Prelegent jest zdania, że obecnie gospodarka polska nie jest przystosowana do wejścia do Unii Europejskiej.

Odpowiadając biznesmenowi dr J.K. Frąckowiak podkreślił, że jeszcze 15 lat temu nie marzyliśmy, żeby mieć takie problemy. Nauki nie rozliczamy jedynie na podstawie ilości publikacji, a na pewno nie dotyczy to technologów. Unii Europejskiej nie należy postrzegać jako konkurenta, mimo że poszczególne firmy będą prowadziły ostrą walkę konkurencyjną. Polska znajduje się na poziomie gospodarczym krajów raczej biednych, które niewiele inwestują we własne badania, a opierają rozwój gospodarki na napływie gotowego kapitału i rozwiązań, które ewentualnie rozwijają wykorzystując rodzimy kapitał. Min. Frąckowiak dodał, że możemy się szczyć naszą kadrą naukową, która jest naszym największym kapitałem.

Po dyskusji z udziałem zaproszonych gości i ekspertów odbyły się nieformalne spotkania.

Prof. Andrzej Wiszniewski wyraził duże zainteresowanie tematyką obrad. Jest on przekonany, że małe i średnie przedsiębiorstwa to pole działania na miarę aktualnych możliwości budżetu nauki. Poza tym to właśnie one stwarzają miejsca pracy, szybko weryfikują swoją użyteczność, są zainteresowane nowościami technologicznymi (choć tylko pewnego typu – wiadomo, że nie wyprodukujemy ich siłami polskiej Viagry). W przeciwieństwie do różnych molochów przemysłowych są w stanie dobrze zagospodarować oferowane im środki. Dlatego KBN postanowił uruchomić system finansowania małych i średnich przedsiębiorstw. Na wstępie przeznaczono na ten cel niewielkie środki: 10 mln zł, ale intencją pomysłodawców jest, by – o ile to rozwiązanie się sprawdzi – w następnym roku ta pula wzrosła do 50 mln zł.

Co ważne, pieniądze mają być rozdysponowane nie na szczeblu centralnym, ale w regionach. Tu bowiem najłatwiej ocenić celowość ich rozdziału. A zadanie to mają zrealizować regionalne organizacje inżynierskie, dla których dzięki temu otworzy się istotny obszar działania.

Oczywiście trzeba mieć świadomość, że część decyzji będzie krytykowana i kwestionowana, ale osiągnięcie sprawnego systemu zasilania małych i średnich przedsiębiorstw wymaga pewnego czasu i doświadczenia.

Liczymy, że to właśnie będzie znaczący krok na tej drodze. – powiedział prof. Wiszniewski.

Uczestniczący również w spotkaniu rektor Wyższej Szkoły Biznesu z Nowego Sącza dr Krzysztof Pawłowski jest uważany, co

rzadkość, wśród biznesmenów za biznesmena, a w kręgach akademickich za nauczyciela akademickiego. Jego osiągnięcia pozwalają wierzyć „uczelnianym biznesmenom”, że sukces jest naprawdę osiągalny, a edukacja to dobry towar rynkowy.

Rektor Pawłowski przyznaje, że zyskał dużą popularność. Jednakże programowo nie bierze pod uwagę możliwości przeniesienia swojej dobrze funkcjonującej uczelni do większego ośrodka. Jest zadowolony, że WSB ma aż 70% zamiejscowych (tzn. spoza regionu) studentów. Są oni, jak ocenia, dobrzy, zdolni, zdecydowanie chcący czegoś nauczyć się i osiągnąć sukces.

Jego szkoła liczy 480 słuchaczy. To skala wydziału, której nie chce przekroczyć, gdyż zbyt liczne grupy zajęciowe to zagrożenie dla jakości kształcenia. Traci się indywidualny kontakt ze studentem (nawet wzrost od 360 do 480 dał już widoczne zmiany). Powstają natomiast nowe wydziały, których wielkość jest planowana podobnie.

Czy spotkanie twórców miejsc pracy z twórcami pracowników przyniesie jakieś dobre skutki? Sprawdźmy to doświadczalnie. □

Obradowało KRUWiO

26 maja 2001 r. wyjazdowe spotkanie Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola w Polanicy Zdroju poświęcone było cyklicznemu programowi telewizyjnemu pod tytułem „Uniwersytet otwarty”. Ta oferta programowa Regionalnej Telewizji we Wrocławiu ma być skierowana do aktualnych i potencjalnych studentów uczelni publicznych i niepublicznych, a jednocześnie służyć promocji wrocławskich uczelni. Program może informować o uczelniach i promować je.

Producent programu akademickiego red. Dariusz Lechański stwierdził, że TVP Wrocław zamierza ograniczyć się na razie do jednego programu zatytułowanego „Indeks”, który jest kontynuacją ubiegłorocznego programu „Akademik”. Będzie on emitowany co drugi wtorek, o godz. 18.20 (wymienne z programem prof. Miodka). Pierwszy odcinek programu z tej serii wyemitowany został 15 maja, kolejny – 29 maja. Kolejne odcinki ukażą się na antenie TV Wrocław 12 i 26 czerwca. Ten 23-minutowy program ma charakter magazynu. Prezentowane będą w nim bieżące zdarzenia ze środowiska akademickiego i tematy zaproponowane przez uczelnie. Planuje się pokazanie przebiegu wrześniowego Festiwalu Nauki. Kolejne odcinki „Indeksu” mają założoną z góry tematykę przewodnią. W pierwszym odcinku instruowano studentów, jak uczyć się wydajnie i podnieść zdolności percepcyjne organizmu. Nawiązano także do majowych rankingów uczelni wyższych.

Red. Lechański przekonywał, że młodzież jest odbiorcą szukającym w telewizji kanałów tematycznych, których w Polsce brakuje. Stąd zamiar twórców przekształcenia w przyszłości programu „Indeks” w edukacyjny kanał tematyczny. Wzorem dla nich jest pierwszy medialny uniwersytet otwarty, który powstał w Wielkiej Brytanii w 1957 roku z inicjatywy BBC. Przekształcony następnie w wyniku reformy w czynny uniwersytet dla pracujących słuchaczy, osiągnął XI pozycję w klasyfikacji 98 uczelni brytyjskich. Obecnie kształci się na Wyspach Brytyjskich w tym systemie około 80.000 osób. W skład uniwersytetu otwartego wchodzi również uniwersytet trzeciego wieku, inicjatywa znana w Polsce. Około 10.000 absolwentów rocznie kończy 160 różnego rodzaju kursów, studiów licencjackich, magisterskich bądź poddyplomowych.

Rektor UW r. Gelles przypomniał, że Uniwersytet Trzeciego Wieku istnieje przy jego uczelni od 1976 roku, a inicjatywa ta zyskuje popularność w innych ośrodkach akademickich. Prof. Gelles w swoim rektorskim programie wyborczym ogłosił zamiar uruchomienia uniwersytetu otwartego – oferującego w wykładach problematykę transformacji w Polsce od strony prawnej, osiągnięcia w naukach przyrodniczych i ochronie środowiska. Według tej koncepcji systematycznie kształcący się słuchacze mogliby uzyskiwać w ten sposób dyplomy ukończenia dwu- lub trzyletniego kursu.

(„Przegląd Uniwersytecki”, czerwiec 2001 r.)

Sprawozdawczo-Wyborcza Konferencja Delegatów ZNP przy PWr

W dniu 24 kwietnia 2001 roku odbyła się Sprawozdawczo-Wyborcza Konferencja Delegatów Związku Nauczycielstwa Polskiego przy Politechnice Wrocławskiej. Otworzyła ją Zakładowej kol. Małgorzata Michalewska – prezes Rady witając zebranych delegatów i zaproszonych gości w osobach: JM prof. Andrzeja Mulaka – Rektora Politechniki Wrocławskiej, kol. Krzysztofa Gwary – członka Zarządu Federacji ZNP Szkół Wyższych i Nauki, dra inż. Ryszarda Wroczyńskiego – Przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” oraz mgr Mariusza Wojtyszyna – Przewodniczącego Przedstawicielstwa Pracowniczego i Społecznego Inspektora Pracy w PWr.

W sprawozdawczej części konferencji kol. M. Michalewska przedstawiła działalność ZNP w kończącej się kadencji i serdecznie podziękowała wszystkim, z którymi w czasie pełnienia funkcji prezesa miała możliwość współpracować. Po przedstawieniu sprawozdań Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego odbyła się miła uroczystość udekorowania sześciu osób Złotą Odznaką ZNP przyznaną przez Zarząd Federacji ZNP Szkół Wyższych i Nauki.

Wystąpili też zaproszeni goście życząc delegatom owocnych obrad i dziękując kol. Michalewskiej za dotychczasową współpracę. Szczególnie serdecznie i uroczysto wyraził to JM Rektor prof. Andrzej Mulak, który podkreślił wieloletnią pełną poświęcenia działalność i znakomitą współpracę.

Konferencja Delegatów przyłączyła się do podziękowań w uznaniu całokształtu działalności służącej umocnieniu prestiżu i znaczenia ZNP oraz godnej reprezentacji związku wobec władz Uczelni. Podjęto w tej sprawie stosowną uchwałę.

Przyjęto ponadto trzy uchwały, w tym uchwałę programową związku na najbliższą kadencję.

W wyborczej części konferencji wybrano nowe władze ZNP na kadencję 2001-2004.

Funkcję **PREZESA RZ ZNP** objął

dr inż. Bronisław Majchrzak (KMEiF).

WICEPREZESAMI RZ zostali:

dr inż. Andrzej Hachol (WZMiSP),
dr inż. Bogusław Reifur (I-24).

CZŁONKOWIE PREZYDIUM RZ ZNP:

inż. Bogdana CHAMSKA (I-24),
inż. Jolanta FILIPOWSKA (I-2)
Jerzy HOFFMANN (ACA-AG),
Anna KAŁKA (I-29),
dr Barbara WITEK (Sekcja EiR),
dr inż. Henryk WOJCIECHOWSKI (I-8);

CZŁONKOWIE RADY ZAKŁADOWEJ ZNP

Lp. Imię i nazwisko ogniwo ZNP w
1. mgr Ludmiła CZERWIŃSKA W-1/I-1
2. inż. Zbigniew MATROS I-2

3. dr inż. Wojciech RADWAN	I-3
4. Danuta PIECHOWSKA	I-4/I-30
5. mgr inż. Zbigniew ADAMSKI	I-5
6. dr inż. Monika GROTOWSKA	I-5
7. Adam SCHMAR	I-6
8. prof. Eugeniusz WNUCZAK	I-9
9. dr inż. Olgierd PUŁA	I-10
10. dr inż. Sławomir JERZAK	I-11
11. dr inż. Jerzy MIKOŁAJCZAK	K-07/I-13
12. Krystyna WALKOSZ	I-14
13. Marek GIBAŁA	I-15
14. dr inż. Celina PEZOWICZ	I-16
15. mgr inż. Jan GAWOR	I-17/Z0402
16. prof. Janusz DYSZLEWICZ	I-18
17. dr inż. Edward NOWACZEWSKI	I-20
18. mgr inż. Bogumił GŁÓD	WZMiSP
19. dr inż. Zdzisław SYSAK	I-20
20. dr inż. Franciszek BORYS	I-23
21. dr inż. Zbigniew MALARA	I-23
22. dr inż. Bogusława WIERZBOWSKA	I-26
23. mgr inż. Maria TRELIŃSKA-WLAŻŁAK	I-27
24. prof. Andrzej FRANCIK	I-28
25. Wanda MAJEWSKA	Filia Legnica
26. Alicja WENDORF	Fil. Wałbrzych
27. mgr Maria GAWROŃSKA	S. Jęz. Obcych
28. Zdzisława TARLAGA	SWFiS
29. mgr Elżbieta WITKOWSKA	BGi OINT
30. Janina CZAJKA	AC
31. Teresa FAŁAT	ACAG
32. Zofia MACHOCKA	ACAG
33. mgr Grażyna ŻBIKOWSKA - PATRZAŁEK	ACAG
34. Mirosława HOFFMANN	ZOU
35. mgr Krystyna PRUSZYŃSKA-SOBIERAJSKA	ZDS
36. Teresa PAMIN	Dz. Transportu
37. Krystyna ROJEWSKA	ACAT
38. Dariusz KAMIŃSKI	ZUS”SZ”
39. Danuta WAWRZYŃKOWSKA	ZUS”W”
40. Rodryk ŚWIERCZOK	ZBW JG
41. doc. dr inż. Stefan JASMAN	Sekcja EiR
42. mgr Agnieszka WALKOWIAK	Sekcja EiR

KOMISJA REWIZYJNA ZNP

Lp	Imię i Nazwisko.	Jedn. org..	Funkcja
1.	mgr Edward ACHELNIK	Sekcja EiR	przewodniczący
2.	Barbara DMOCHOWSKA	Kwestura z-ca	przewodniczącego
3.	Lidia GORZKOWSKA	A.C.	sekretarz
4.	Elżbieta KRÓL	ZOU	członek
5.	Magdalena MALINOWSKA	AC-AG	„
6.	dr Rościśław RABCZUK	Sekcja EiR	„
7.	Henryka SIEMIĄTKOWSKA	AC-AG	„

SĄD KOLEŻEŃSKI ZNP

Lp	Imię i Nazwisko	Jedn. organ	Funkcja
1.	prof. Stanisław WITEK	I-27	przewodniczący
2.	prof. Romuald BĘDZIŃSKI	I-16	z-ca przewodniczącego
3.	Izabela ŻURAKOWSKA	I-27	sekretarz
4.	Zofia MACHOCKA	AC - AG	członek
5.	prof. Eugeniusz WNUCZAK	I-9	„

Pomoc Fundacji na rzecz Nauki Polskiej dla placówek i zespołów naukowych

Rozstrzygnięto w tych dniach dwa kolejne z kilkunastu tegorocznych programów-konkursów Fundacji, dzięki czemu wiele placówek i zespołów naukowych otrzyma znaczące wsparcie finansowe na realizację programów badawczych, bądź kontynuację prac inwestycyjnych w laboratoriach. Programy te to **TECHNE** (wspieranie prac wdrożeniowych) i **MILAB** (wspieranie modernizacji infrastruktury laboratoriów i pracowni).

Program TECHNE

Ten ustanowiony w końcu ubiegłego roku kilkuletni program służący realizacji jednego z ważnych celów statutowych FNP, jakim jest wspieranie transferu osiągnięć naukowych do praktyki gospodarczej, nawiązuje do realizowanych w poprzednich latach przez Fundację programów INCOME i TECHNO. Jego celem jest dofinansowanie końcowych etapów prac technicznych i badawczych, niezbędnych do wprowadzenia danego osiągnięcia - technologii, produktu czy usługi - na rynek. Chodzi tu np. o prace techniczne i zakupy niezbędnych elementów związane z końcowymi etapami budowy lub uruchamianiem nowych urządzeń technologicznych, prototypowych czy demonstracyjnych oraz prace związane z ich badaniem, wykonaniem serii próbnych, przeprowadzeniem półtechnicznych testów, jak też uzyskiwaniem atestów i zezwoleń. O subwencje ubiegać się mogą wszystkie zespoły prowadzące tego typu prace, niezależnie od dziedziny, jakiej dotyczy innowacyjne opracowanie.

Do rozstrzyganego w 2001 r. konkursu zgłoszono 44 wnioski na łączną kwotę ponad 15 mln zł. Wszystkie poddano ocenie recenzentów powołanych przez Fundację, zaś do istotnych kryteriów tej oceny należały: dotychczasowy dorobek zespołu i jego skład (szczególnie udział młodych współpracowników) oraz stopień zaawansowania prowadzonych prac. W oparciu o oceny recenzentów zarząd Fundacji wybrał do finansowania 6 ze zgłoszonych wniosków, przeznaczając na ten cel kwotę **915 tysięcy złotych**.

Beneficjenci programu TECHNE

Jednostka	Beneficjent	Przedmiot finansowania
Akademia Rolnicza, Wrocław Wydział Nauk o Żywności, Katedra Technologii Surowców Zwierzęcych	dr hab. inż. Wiesław Kopec	Wyposażenie stanowiska do filtracji aseptycznej z użyciem technik membranowych, zestaw sedimentacyjny do izolacji białek w skali małej techniki w systemie <i>on line</i> .
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, Poznań Pracownia Biologii Molekularnej Roślin	dr Józef Kapusta	Prace badawczo-adaptacyjne nad przygotowaniem prototypowej szczepionki doustnej przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, opartej na transgenicznym salacie z antygenem HBs.
Instytut Górnictwa Odkrywkowego "Poltegor-Instytut", Wrocław Pracownia Utylizacji Odpadów Przemysłowych	dr inż. Jan Rogut	Wykonanie serii informacyjnej laboratoryjnych reaktorów obrotowych dla wybranych procesów inżynierii materiałowej, biotechnologii i ochrony środowiska oraz rolnictwa.
Politechnika Warszawska, Wydział Inżynierii Materiałowej, Instytut Inżynierii Powierzchni	prof. dr hab. inż. Tadeusz Wierchoń	Opracowanie konstrukcji i wykonanie urządzenia o charakterze uniwersalnym do realizacji procesów obróbek jarzeniowych.
Politechnika Wrocławska, Wydział Elektroniki, Instytut Techniki Mikrosystemów	dr inż. Regina Paszkiewicz	Modernizacja laboratoriów diagnostyki optoelektronicznych i mikrofalowych nanostruktur przyrządowych.
Politechnika Wrocławska, Wydz. Mech., Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Teoret.	dr inż. Marek Kozłowski	Uruchomienie demonstracyjnej linii recyklingu tworzyw sztucznych.

Program MILAB

Zadaniem tego kilkuletniego programu jest pomoc zespołom naukowym w tworzeniu lepszych warunków dla pracy badawczej

poprzez poprawę infrastruktury laboratoriów i pracowni. Dotyczy to szczególnie na uczelniach wyższych, gdzie w następstwie wieloletnich zaniedbań znakomite zespoły naukowe pracują niejednokrotnie w warunkach poniżej najskromniejszych nawet standardów. Sytuacja ta utrudnia im też nawiązanie szerszej współpracy naukowej. Podejmowane w wielu placówkach prace modernizacyjne napotykać często – szczególnie w ich końcowych etapach – na istotne ograniczenia finansowe. Wychodząc naprzeciw potrzebom w tym zakresie Fundacja zamierza przyznawać subwencje na końcowe etapy inwestycji budowlanych, na modernizację i remonty budynków i pomieszczeń przeznaczonych dla pracy naukowej, na przeprowadzki oraz wyposażenie techniczne i meblowe pomieszczeń.

Program spotkał się z nieoczekiwanym wielkim zainteresowaniem, co świadczy o skali potrzeb. Do tegorocznej edycji konkursu wpłynęło bowiem 112 wniosków, a łączna suma postulowanych subwencji sięgnęła kwoty 65 mln zł. Wszystkie nadesłane na konkurs wnioski zostały poddane ocenie ekspertów. Brano pod uwagę nie tylko potrzeby aplikującego zespołu oraz jego dorobek naukowy, ale także i jego udział w kształceniu młodej kadry naukowej. Na tej podstawie wyłoniona została lista laureatów obejmująca 16 wniosków, na których finansowanie przeznaczono kwotę ok. 4,5 mln zł.

Lista placówek, które zasługiwały na taką pomoc, jest znacznie dłuższa, ale wyrok NSA zobowiązujący Fundację do zapłacenia blisko 82 mln zł podatku, zmusiło ją do poważnego ograniczenia wielkości środków przeznaczonych na wspieranie nauki w bieżącym roku.

Beneficjenci programu MILAB (edycja 2001 r.)

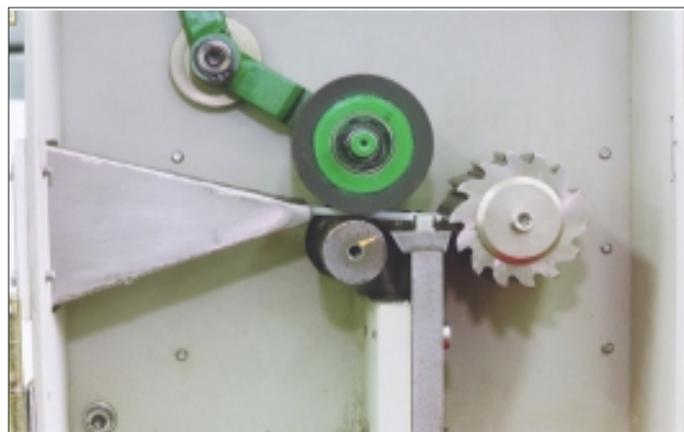
Jednostka	Beneficjent	Przedmiot finansowania
Akademia Medyczna, Poznań Katedra i Zakład Biochemii i Biologii Molekularnej	prof. dr hab. Wiesław H. Trzeciak	remont i wyposażenie pomieszczeń laboratoryjnych
Akademia Medyczna, Łódź Katedra Onkologii	prof. dr hab. Paweł P. Liberski	modernizacja pomieszczeń przeznaczonych na Ośrodek Referencyjny chorób prionowych
Instytut "Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka", Zakład Genetyki Medycznej	prof. dr hab. Małgorzata Krajewska-Walasek	modernizacja, remont oraz wyposażenie techniczne i meblowe ZGM
Instytut Chemii Fizycznej PAN, Warszawa	prof. dr hab. Janusz Lipkowski	remont kanalizacji w budynkach laboratoryjnych, remont laboratoriów i modernizacja sieci elektrycznej w pomieszczeniach laboratoryjnych, remont dachu budynku ICHF PAN
Instytut Fizyki PAN, Warszawa	doc. dr hab. Tomasz Story	modernizacja laboratoriów technologicznych
Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN, Wrocław	doc. dr hab. Danuta Duś	dokończenie modernizacji trzech wydzielonych pracowni do badań <i>in vitro</i> o standardzie biohazardu klasy IIA
Muzeum Narodowe w Poznaniu, Pracownia Badań Technologiczno-Konserwatorskich	Kierownik Działu Konserwacji MNP Agnieszka Lewandowska	modernizacja i uzupełnienie infrastruktury Pracowni Badań Technologiczno-Konserwatorskich MNP
Politechnika Warszawska, Wydział Chemiczny	prof. dr hab. Zbigniew Florjańczyk	remont i modernizacja laboratoriów naukowo-badawczych
Politechnika Wrocławska, Wydział Chemiczny	prof. dr hab. Wiesław Żyrnicki	przeniesienie laboratoriów Pracowni Analiz Śladowej i Pracowni Fizykochemii Procesów Wysokotemperaturowych
Pomorska Akademia Medyczna, Klinika Hematologii	prof. dr hab. Krzysztof Marlicz	adaptacja pomieszczeń na potrzeby pracowni naukowej Kliniki Hematologii
Uniwersytet Jagielloński, Wydział Biologii i Nauk o Ziemi	prof. dr hab. Kazimierz Strzałka	koszty przeprowadzki Instytutu, doposażenie laboratoriów
Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny	prof. dr hab. Jan Chochorowski	adaptacja podpiwniczeń Collegium Minus, budynku Instytutu Archeologii na pracownię archeologicznych studiów źródłoznawczych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydział Fizyki i Astronomii	prof. dr hab. Stanisław Chwirot	dokończenie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń Krajowego Laboratorium Fizyki Atomowej, Molekularnej i Optyki
Uniwersytet Śląski, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii	prof. dr hab. Jerzy Ziolo	zakończenie remontu i adaptacji pomieszczeń w południowej części Instytutu
Uniwersytet Warszawski, Wydział Fizyki	prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow	III etap adaptacji budynku Warsztatów IFD UW na potrzeby Pracowni Fizyki Wzrostu Kryształów
Zakład Genetyki PAN, Poznań	prof. dr Jerzy Nowak	remont pawilonów laboratoryjnych oraz wyposażenie meblowe

Coraz doskonalszy recykling

Zespół naukowców z PWr, w skład którego wchodzi: dr inż. Marek Kozłowski, dr inż. Anna Kozłowska, mgr inż. Przemysław Olszyński i mgr Iwona Zaręba, uczestniczący w ogłoszonym przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej konkursie TECHNE, otrzymał grant na **uruchomienie demonstracyjnej linii recyklingu tworzyw sztucznych**. Subwencja jest przeznaczona na zakup urządzeń niezbędnych do prowadzenia badań aplikacyjnych. Przedmiotem badań zespołu są z reguły wieloskładnikowe kompozycje polimerowe, których jakość jest uwarunkowana właściwym przygotowaniem (równomiernym rozdrobnieniem i wysuszeniem) oraz wymieszaniem składników. Tym celom służą rozdrabniacz oraz suszarko-krystalizator i mieszalnik statyczny. Polimery ulegają orientacji szczególnie w polu sił rozciągających, które występują w głowicach wylączarskich do produkcji folii oraz w trakcie odbierania wylączanego materiału za pomocą urządzenia chill-roll oraz transportera taśmowego. Możliwość korzystania z tych urządzeń znacznie rozszerzy zakres prac mających na celu poprawę właściwości kompozycji materiałowych przez orientację jednego ze składników. Poziom orientacji stanie się większy i łatwiejszy do zdefiniowania. Pozwoli to na bardziej precyzyjne określenie właściwych warunków formowania materiałów anizotropowych. Uzupełnienie wyposażenia o aglomerator oraz komorę myjącą z turbowirówką pozwoli na skompletowanie demonstracyjnej linii do recyklingu, na której będzie można prowadzić prace badawcze nad uszlachetnianiem odpadów z tworzyw sztucznych przez tworzenie mieszanin wieloskładnikowych oraz indukowanie orientacji w wylączanym materiale.

Demonstracyjna linia będzie wykorzystywana do optymalizacji nowych technologii w dziedzinie recyklingu oraz prezentacji możliwości technicznych utylizacji odpadów z tworzyw sztucznych. Będzie ona zawierać trzy ciągi technologiczne, na których będą przetwarzane odpady poliolefin oraz PET. Produkt finalny będzie miał postać nadającą się do wprowadzenia na rynek (granulat, folia). Znajdzie zastosowanie w pracach badawczych i programach oświatowo-popularyzatorskich.

Zespół, który otrzymał dotację, posiada już znaczny dorobek w tej dziedzinie. Prowadzone tu prace badawcze dotyczą inteligent-

Element linii technologicznej – granulator frezowy. Przetworzony materiał ulega tu rozdrobnieniu.

nych procesów wytwarzania materiałów oraz zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych służących ochronie środowiska naturalnego. Dotychczas posiadaną aparaturę zakupiono głównie w wyniku realizacji grantu TEMPUS oraz grantu KBN.

Wyposażenie Pracowni Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych znajduje zastosowanie w pracach badawczych oraz dydaktyce na Wydziałach Mechanicznym, Inżynierii Środowiska i Chemicznym. Powstają tu liczne prace dyplomowe studentów PWr oraz fragmenty prac dyplomantów i doktorantów z uczelni zagranicznych współpracujących z Politechniką Wrocławską w ramach programu CEEPUS.

Pracownia Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych zajmuje się badaniami i aplikacjami, których odbiorcami są firmy pracujące w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Zgromadzono unikalne informacje na temat asortymentu i ilości odpadów tworzyw sztucznych w 700-tysięcznej aglomeracji. Podjęto też prace technologiczno-aplikacyjne, których efektem będzie linia recyklingu tworzyw sztucznych dla Wrocławia. Laboratoryjna część prac w dziedzinie odpadów z tworzyw sztucznych jest wykonywana przez zespół dr. inż. Marka Kozłowskiego. W pracach tych uczestniczą systematycznie studenci i doktoranci z PWr. Wkrótce mają się do

nich dołączyć studenci i doktoranci z AR.

Pracownia Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych dysponuje obecnie laboratoryjną linią do wylączania i granulacji tworzyw sztucznych, na którą składa się sterowany komputerowo zestaw reometryczny Rheocord 9000 wyposażony w wylączarkę jednoślismakową i dwuślismakową, wannę chłodzącą, osuszacz powietrzny i granulator frezowy. Wylączarka wyposażona jest w głowicę prętową oraz szczelinową. Wyposażenie to będzie stanowiło podstawową część demonstracyjnej linii recyklingu. Wylączarki zestawu Rheocord posłużą do zbudowania – przy użyciu urządzeń zakupionych w ramach subwencji FNP – dalszych ciągów technologicznych, z których jeden będzie wytwarzać folię rękawową, a drugi folię orientowaną. □

Dr Marek Kozłowski przy laboratoryjnej linii technologicznej do granulacji tworzyw sztucznych

Modernizacja laboratorium

Środki z programu TECHNE przyznano też **dr inż. Reginie Paszkiewicz** na **modernizację laboratorium diagnostyki optoelektronicznych i mikrofalowych nanostruktur przyrządowych wytwarzanych z zastosowaniem związków $A^{III}B^V$ i $A^{III}N$** .

Laboratorium jest integralną częścią Zakładu Przyrządów Półprzewodnikowych (I-25). Stanowi ono bazę badawczą międzyinstytutowego zespołu badawczego Instytutu Techniki Mikrosystemów i Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej.

Wśród 15 laureatów – prof. Krzysztof Abramski z Politechniki Wrocławskiej

Rozstrzygnięcie konkursu FNP na trzyletnie subsydia dla uczonych

edycja 2001 r. – nauki techniczne

Od kilku lat **Fundacja na rzecz Nauki Polskiej** przyznaje co roku piętnastu uczonym z określonej dziedziny nauki trzyletnie znaczące subsydia finansowe na intensyfikowanie już prowadzonych prac albo podjęcie nowego kierunku badań. Odbyna się to drogą dwustopniowego konkursu, w którym udział biorą **zaproszeni przez kapitułę konkursu** wybitni uczeni.

Program adresowany jest do tych naukowców, którzy prowadzą aktywną działalność badawczą i **mają liczący się dorobek, potrafią też skupić wokół siebie grono młodych współpracowników**. Ten ostatni aspekt jest dla Fundacji bardzo istotny, gdyż wiadomo, że jutro nauki tworzyć będą właśnie ludzie młodzi, a więc ważne jest, by zdobywali doświadczenie w najlepszych laboratoriach i pracowniach i mieli możliwość przejścia od swoich mistrzów zasad dobrej praktyki naukowej. Pierwsza edycja konkursu (1998 r.) objęła dziedzinę nauk humanistycznych i społecznych., następna – nauki ścisłe, a w r. 2000 – nauki przyrodnicze i medyczne.

Rozstrzygnięta obecnie czwarta już edycja konkursu SUBSYDIA DLA UCZONYCH objęła obszar nauk technicznych. Do udziału w konkursie zaproszono 59 wybitnych uczonych, nominowanych przez kilkunastoosobową kapitułę konkursu. Spośród nich 45 osób zdecydowało się złożyć konkursowe aplikacje. Na podstawie oceny wniosków przez specjalnie powołanych ekspertów wyłoniono **15 laure-**

W Laboratorium diagnostyki optoelektronicznych i mikrofalowych nanostruktur przyrządowych Instytutu Techniki Mikrosystemów realizuje się pomiary własności strukturalnych i elektrycznych nanostruktur przyrządowych, międzyoperacyjne pomiary technologiczne oraz badanie parametrów struktur testowych i prototypów przyrządów optoelektronicznych i mikrofalowych opracowywanych i wykonywanych w unikalnym w skali kraju laboratorium technologicznym Zakładu Przyrządów Półprzewodnikowych.

Dotacja spowoduje w laboratorium zmiany jakościowe, które pozwolą na wszechstronne badania modeli i prototypów opracowywanych tu elementów. Umożliwi to też oferowanie takich usług na zewnątrz. Związkami $A^{III}B^V$ i $A^{III}N$ zajmuje się już grupa laboratoriów m.in. warszawski ITME, ITE i Centrum Badań Wysokociśnieniowych. (*rp*)

atów, wśród których znalazło się 13 uczonych z uczelni politechnicznych oraz 2 z instytutów PAN.

Laureaci przez najbliższe trzy lata (tj. do roku 2003), począwszy od czerwca br., otrzymywać będą do dyspozycji **po 75 tys. zł rocznie**. Jednym z istotnych założeń programu jest pozostawienie beneficjentom sporej swobody w wykorzystaniu przyznanych im środków. Część subwencji (ok. 20%) laureat otrzymuje jako imien-

Laureaci programu SUBSYDIA DLA UCZONYCH edycja 2001 r. - nauki techniczne

Laureat	Jednostka	Temat
Prof.dr hab.inż. Krzysztof Abramski	Politechnika Wrocławska, Instytut Telekomunikacji i Akustyki	Koherentnie pompowane wzmacniacze światłowodowe, lasery światłowodowe i mikrolasery
Prof.dr hab.inż. Andrzej Czyżewski	Politechnika Gdańska, Katedra Inżynierii Dźwięku i Obrazu	Rozwój koncepcji i zastosowań inteligentnych technik multimedialnych
Prof.dr hab.inż. Marian P. Kaźmierkowski	Politechnika Warszawska, Instytut Sterowania i Elektroniki Przemysłowej	Nowe strategie sterowania energooszczędnych przekształtników PWM
Prof.dr hab.inż. Michał Kleiber	Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Zakład Metod Komputerowych, Warszawa	Modelowanie i symulacja komputerowa złożonych zagadnień nieliniowej termo-mechaniki z uwzględnieniem efektów losowych
Prof.dr hab.inż. Małgorzata Kujawińska	Politechnika Warszawska, Instytut Mikromechaniki i Fotoniki	Rozwój opto-numerycznych metod pozyskiwania danych
Prof.dr hab.inż. Krzysztof J. Kurzydłowski	Politechnika Warszawska, Zakład Projektowania Materiałów	Wpływ procesów zachodzących na powierzchni zewnętrznej na właściwości materiałów mikropłótki i elementy z nanomateriałów
Prof.dr hab.inż. Krzysztof Malinowski	Politechnika Warszawska, Instytut Automatyki i Informatyki Stosowanej	Hierarchiczne i rozproszone mechanizmy koordynacji do dynamicznego ustalania cen za ruch w sieci Internet
Prof.dr hab.inż. Jarosław Mikieliewicz	Instytut Maszyn Przepływowych PAN, Zakład Termodynamiki, Gdańsk	Teoretyczne i eksperymentalne badania pól prędkości spalin w modelach elektrofiltrów celem optymalizacji procesu odpylania
Prof.dr hab.inż. Michał Mrozowski	Politechnika Gdańska, Katedra Techniki Mikrofalowej i Telekomunikacji Optycznej	Elektrodynamika obliczeniowa dla projektowania urządzeń szybkich cyfrowych sieci bezprzewodowych nowej generacji
Prof.dr hab.inż. Antoni Niederliński	Politechnika Śląska, Instytut Automatyki	Komputerowe wspomaganie podejmowania decyzji za pomocą metod programowania w logice
Prof.dr hab.inż. Roman Słowiński	Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki	Aktywne systemy informatyczne dla wspomagania decyzji
Prof.dr hab.inż. Gwidon Szefer	Politechnika Krakowska, Instytut Mechaniki Budowli	Procesy deformacji i naprężeń w nanostrukturach materiałnych
Prof.dr hab.inż. Zenon Waszczyszyn	Politechnika Krakowska, Instytut Metod Komputerowych w Inżynierii Ładowej	Stosowanie sztucznych sieci neuronowych do analizy zagadnień inżynierii ładowej i wodnej
Prof.dr hab.inż. Władysław K. Włosiński	Politechnika Warszawska, Instytut Technologii Materiałowych	Badania podstaw procesów spajania materiałów zaawansowanych
Prof.dr hab.inż. Piotr Wolański	Politechnika Warszawska, Instytut Techniki Ciepłej	Kontrolowane spalanie w silnikach

ne stypendium, pozostałym funduszem dysponuje zgodnie ze swym uznaniem, przyznając stypendia swoim młodym współpracownikom, dokonując zakupów książek i czasopism, aparatury i materiałów, opłacając udział w konferencjach naukowych, czy też organizując seminaria i wyjazdy naukowe. Wśród tematów badawczych, które zamierzają realizować laureaci tegorocznego konkursu przeważa problematyka związana z **zastosowaniem metod i technik informatycznych w różnych dziedzinach techniki.**

Z programu SUBSYDIA DLA UCZONYCH korzysta obecnie, razem z tegorocznymi laureatami, **60 uczonych.** Łącznie Fundacja przeznaczyła na subsydia dla nich **12,5 miliona zł** (wykorzystano dotychczas tylko część tych funduszy, gdyż program jest w toku).

Uroczyste ogłoszenie wyników konkursu odbyło się 9 czerwca 2001 r w Pałacu Kazimierzowskim na terenie Uniwersytetu Warszawskiego. □

Politechnika Wroclawska w 5. Programie Ramowym Komisji Europejskiej

Europejski projekt badawczy INBAT rozpoczęty

(INnovative BARe Trains – Innowacyjne zestawy pchane na płytkie wody śródlądowe)

Stale rosnące potrzeby transportowe w Europie wymagają lepszego wykorzystania istniejących śródlądowych dróg wodnych, przede wszystkim rzek swobodnie płynących i kanałów. Nie zawsze jest to możliwe, ponieważ poziom wody na takich szlakach żeglugowych jest stale lub okresowo niski i transport przy użyciu konwencjonalnych statków towarowych w tych warunkach jest mało efektywny.

Projekt INBAT ma na celu opracowanie zestawów pchanych przeznaczonych do eksploatacji na wodach płytkich i wodach o okresowo zmieniającej się głębokości. Nowe rozwiązania powstaną z myślą o warunkach występujących na dolnej i środkowej Odrze oraz na górnej Łabie. Przewidywane jest również wykorzystanie ich na innych drogach wodnych. Innowacyjne zestawy pchane mają zapewnić opłacalny transport przy zanurzeniu 0,6 m i większym. Zastosowanie lekkich materiałów konstrukcyjnych, nowatorskich metod projektowania i wytwarzania, napędu o wysokiej sprawności przy małym zanurzeniu i optymalizacji kształtu kadłuba pozwoli na obniżenie kosztów produkcji, zwiększenie ładowności zestawu, a w rezultacie na uzyskanie dużej sprawności eksploatacyjnej zestawów pchanych.

Osiągnięcie postawionych w projekcie celów będzie wymagało:

- zwiększenia ładowności zestawu w stosunku do rozwiązań konwencjonalnych,
- obniżenia kosztów budowy i eksploatacji zarówno barek, jak i pchacza,
- nowatorskiego w transporcie wodnym zastosowania lekkich materiałów konstrukcyjnych i kompozytów,
- wykonania badań własności mechanicznych lekkich materiałów konstrukcyjnych w celu dostarczenia danych do obliczeń i opracowanie metody wymiarowania lekkich konstrukcji,
- opracowania nowych, wydajnych technologii budowy kadłuba z materiałów lekkich,

- zaprojektowania systemu napędowego o dużej sprawności przy małym zanurzeniu,
- znacznej poprawy ogólnej wydajności systemu transportowego w dłuższym okresie eksploatacji.

Projekt INBAT został zatwierdzony przez Komisję Europejską i będzie finansowany w ramach 5. Programu Ramowego. Oficjalne rozpoczęcie realizacji przewidzianego na trzy lata projektu nastąpiło 1 kwietnia 2001.

W skład konsorcjum powołanego do realizacji tego zadania wchodzi 12 partnerów z 4 krajów europejskich. Są to instytucje badawcze: Centrum Techniki Okrętowej (Polska), Politechnika Szczecińska (Polska), Politechnika Wroclawska (Polska) i Versuchsanstalt für Binnenschiffbau Duisburg (Niemcy, koordynator projektu); biura projektowe: NAVICENTRUM Sp. z o. o. (Polska) i SCHIFFKO GmbH Forschung u. Entwicklung maritimer Systeme (Niemcy); stocznia Neckar Bootsbau GmbH (Niemcy); producenci materiałów i wyposażenia: SADEF N.V. (Belgia), Eckold GmbH & Co. KG (Niemcy) i Volvo Penta AB (Szwecja); oraz armatorzy śródlądowi: ODRATRANS S.A. (Polska) i Deutsche Binnenrederei (Niemcy).

Politechnika Wroclawska brała aktywny udział w przygotowaniu wniosku począwszy od pierwszego spotkania partnerów (19 sierpnia 1999). Projekt został złożony do Komisji Europejskiej 30 marca 2000 roku w ramach drugiego konkursu GROWTH 2000. Koordynatorem prac badawczych prowadzonych na Politechnice Wroclawskiej jest prof. Jan Kulczyk, a w Komitecie Zarządzającym projektu Politechnikę reprezentuje dr Tomasz Tabaczek z Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn.

Informacje na temat projektu można znaleźć na stronie internetowej <http://www.inbat.net>.

Tomasz Tabaczek

Na zdjęciu od lewej stoją:

- 1 Jacek Stefan (NAVICENTRUM)
- 2 Tadeusz Lisiewicz (ODRATRANS)
- 3 Wojciech Górski (Centrum Techniki Okrętowej)
- 4 Tomasz Tabaczek (Politechnika Wroclawska)
- 5 Jan Dudziak (Centrum Techniki Okrętowej)
- 6 Jan Kulczyk ((Politechnika Wroclawska))
- 7 Thomas Guesnet (Versuchsanstalt für Binnenschiffbau)
- 6 Martin Ebert (Neckar Bootsbau)
- 7 Albrecht Delius (SCHIFFKO)
- 8 Tadeusz Jastrzębski (Politechnika Szczecińska)
- 9 Werner Knoll (Deutsche Binnenrederei)
- 10 Joost de Bock (Komisja Europejska)
- 11 Werner Welzel (S.A.D.E.F.)
- 12 Ronald Schröder (Volvo Penta)
- 13 Berend Pruin (SCHIFFKO)

Międzynarodowa wymiana studencka w ramach sieci INHEE

Politechnika Wroclawska od roku uczestniczy w sieci kształcenia i wymiany studentów INTERNATIONAL NETWORK OF HIGH ENGINEERING EDUCATION. Uczelnie uczestniczące w programie prowadzą kształcenie studentów na zasadzie wymiany międzyuczelnianej. Studenci mogą kształcić się nawet na trzech różnych uczelniach zagranicznych w ramach dwóch semestrów kształcenia specjalistycznego oraz jednego semestru poświęconego realizacji pracy magisterskiej. Oferta programu INHEE jest bogata w programie uczestniczy 9 Uczelni z: Polski, Niemiec, Szwecji, Finlandii, Holandii, Stanów Zjednoczonych, Irlandii, Szwajcarii, Francji. Specjalistyczne wykształcenie jakie mogą otrzymać studenci na każdej z uczelni różni się tematycznie: od „Zarządzania procesami produkcji” w Old Dominion University w Norfolk poprzez „Informatykę w inżynierii mechanicznej” w Kaiserslautern Fachhochschule po „Bioinżynierię” na Politechnice Wroclawskiej. Na Politechnice Wroclawskiej studenci z pozostałych uczelni mogą studiować zagadnienia związane z zastosowaniem mechaniki w medycynie, biomechaniką, rehabilitacją, nowoczesnymi metodami mechaniki, pomiarami wielkości mechanicznych organizmu człowieka i wiele innych. Kształcenie odbywa się w Zakładzie Doświadczalnej Analizy Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych na Wydziale Mechanicznym pod przewodnictwem pana prof. dr hab. inż. Romualda Będzińskiego, który jest jednocześnie koordynatorem programu INHEE na naszej Uczelni.

W dniach 5–7.05.2001 na Wydziale Mechanicznym Politechniki wroclawskiej odbyło się spotkanie koordynatorów programu z wszystkich uczelni sieci INHEE oraz sesja informacyjna dla studentów Wydziału Mechanicznego, Podstawowych Problemów Techniki, Mechaniczno-Energetycznego, Elektroniki oraz Informatyki i Zarządzania. Spotkanie zaszczylicy swoją obecnością pan prorek-

Prof. dr hab. inż. Jerzy Świątek przedstawiał stan obecny i perspektywy kształcenia na Politechnice Wroclawskiej

Prof. dr hab. inż. Waclaw Kollek prezentuje program kształcenia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wroclawskiej

Prof. dr hab. inż. Romuald Będziński prezentuje program kształcenia w ramach semestru „Bioengineering” realizowanego dla studentów INHEE.

Koordynatorzy kształcenia w ramach programu INHEE w trakcie zwiedzania Laboratorium Doświadczalnej Analizy Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych na Wydziale Mechanicznym.

Sesja informacyjna dla studentów zainteresowanych wyjazdem na studia zagraniczne w ramach programu INHEE

tor ds. nauczania prof. dr hab. inż. Jerzy Świątek oraz Dziekan Wydziału Mechanicznego pan prof. dr hab. inż. Waław Kollek. Zarówno aktywność Politechniki Wrocławskiej w rozwoju kształcenia również na poziomie międzynarodowym prezentowana przez prof. dr hab. inż. Jerzego Świątka, jak i kształcenie oraz współpraca międzynarodowa rozwijana na Wydziale Mechanicznym prezentowane przez prof. dr hab. inż. Waława Kolleka zostały ocenione bardzo wysoko przez zaproszonych gości.

W dniu 7.05.2001 odbyła się sesja informacyjna dla studentów dotycząca możliwości wyjazdu na studia za granicę i uczestniczenia w programie INHEE. Poszczególni przedstawiciele Uczelni prezentowali możliwości wyjazdu na studia do różnych ośrodków i przedstawili szczegółowe programy studiów specjalistycznych i możliwości realizacji prac magisterskich. W ramach swobodnej

dyskusji studenci mogli bezpośrednio spotkać się z reprezentantami uczelni, na których chcieliby studiować, zadawali szczegółowe pytania, otrzymali materiały informacyjne oraz uzgodniali szczegóły kwalifikacji na studia.

Program wciąż się rozwija i coraz więcej uczelni przyłącza się do Sieci INHEE. Planowane jest uruchomienie kolejnych programów kształcenia i wymiany studentów z wydziałów elektrycznych i elektroniki oraz budownictwa. Coraz więcej studentów w ramach programu INHEE chce przyjechać do Polski, coraz większe jest też zainteresowanie tymi możliwościami ze strony polskich studentów.

Wszyscy zainteresowani programem INHEE mogą uzyskać więcej informacji na temat sieci na stronie internetowej <http://www.in-hee.org/> lub bezpośrednio u pana prof. dr hab. inż. Romuald Będzińskiego. □

Nowe plany współpracy ze Studentenwerk Dresden

Na zaproszenie Prorektora ds. Studenckich **prof. Ludwika Komorowskiego** przebywała na Politechnice Wrocławskiej w dniach 14-15 maja 2001 delegacja z dreźnieńskiego *Studentenwerku* (*Studentenwerk Dresden*) w składzie: dyrektor – **dr Rudolf Pörtner** oraz **mgr Zofia Luranc-Mądry**, stypendystka fundacji Boscha.

Była to ich pierwsza wizyta na Politechnice Wrocławskiej, mimo iż kontakty z tą instytucją istnieją od kilku lat i są podtrzymywane przez Dział Współpracy Międzynarodowej. Delegacja z Dreżna odwiedziła osiedle studenckie przy ul. Wittiga zapoznając się m.in. z działalnością klubu BAJER i telewizji STYK. Goście odwiedzili również typowy pokój studencki i siłownię, a także stołówkę studencką z zapleczem, klub AZS Politechnika Wrocławska oraz SpAF. W trakcie tych spotkań przedstawiciele poszczególnych jednostek i organizacji wrocławskich wyrazili zainteresowanie następującą współpracą ze *Studentenwerkiem* z Dreżna:

1. kierownictwo stołówki: wymiana praktyk kucharzy, organizowanie *Tygodni kuchni* (niemieckiej, polskiej i innych),
2. AZS Politechnika Wrocławska – wymiana grup wioślarzy,
3. SpAF – organizowanie wystaw fotografii, udział w konkursach itp.
4. Fundacja MANUS – wymiana doświadczeń z zakresu studenckich spraw socjalno-bytowych,
5. telewizja STYK – wymiana doświadczeń z telewizją studencką w Dreźnie.

W drugim dniu wizyty odbyło się spotkanie gości z Prorektorem ds. Studenckich prof. Ludwikiem Komorowskim z udziałem kierownika Działu Współpracy Międzynarodowej (DWM) – mgr Krystyny Galińskiej.

Obie strony stwierdziły, iż mimo braku w polskim środowisku akademickim instytucji w rodzaju *Studentenwerku* uczelnia nasza winna współpracować z takimi partnerami niemieckimi. Może to być wymiana kulturalna, sportowa, praktyki dla polskich studentów w *Studentenwerku*, a przede wszystkim korzystanie z wieloletnich doświadczeń tej instytucji w zakresie obsługi socjalno-bytowej studentów.

Po wizycie u Prorektora ds. Studenckich pan dr Pörtner spotkał się z przedstawicielami organizacji studenckich. Obecni byli studenci działający w Samorządzie Studenckim, NZS, AIESEC-u, fundacja MANUS i AZS Politechnika Wrocławska.

Studenci zadawali wiele pytań dotyczących struktury i działalności *Studentenwerku* dla środowiska akademickiego w Niemczech.

Przewodniczący Samorządu Studenckiego zaproponował nawiązanie współpracy z organizacją studencką typu samorządowego w Dreźnie; a dr Pörtner obiecał pomoc w tej sprawie. Na koniec należy wspomnieć, iż kilka lat temu ówczesny Samorząd Studencki PWr, kierownik DWM oraz przedstawiciel Działu Nauczania złożyli wizytę w *Studentenwerku* w Dreźnie i zapoznali się z jego działalnością. Wynikiem tych kontaktów było m.in. zorganizowane wraz z niemieckim *Studentenwerkiem* II. Polsko-Niemieckie Kolokwium w Jamrozowej Polanie k/Dusznik Zdroju w roku 1998 dotyczące dotychczasowej i przyszłej współpracy *Studentenwerku* z polskimi uczelniami, organizacjami studenckimi i fundacjami.

Krystyna Galińska
Dział Współpracy Międzynarodowej

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI

20-22 września 2001

Politechnika Wrocławska

Technika dla człowieka

Sekretariat: mgr Małgorzata Smutkiewicz, tel.: 320-21-84

Biuro Promocji Uczelni

Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

P.T. Pracownicy Uczelni!

Zapraszam serdecznie do uczestnictwa w imprezach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki przygotowywanych na naszej Uczelni.

Zgodnie z tegorocznym hasłem: „Technika dla człowieka”, w programie Festiwalu Nauki znalazły się wykłady, które przybliżą nam następujące problemy:

- **W czym mieszkamy – dom XXI wieku**
- **Nowe materiały – konieczność czy potrzeba tworzenia**
- **Biotechnologia – niespełnione marzenia?**
- **Dary natury – czy umiemy je wykorzystywać?**
- **Telekomunikacja – wczoraj, dziś i jutro**
- **Energetyka – skąd czerpiemy energię, co z nią robimy**
- **Komputeryzacja – co potrafimy i dokąd zmierzamy?**
- **Globalna wioska – Internet zbliża, pomaga, zagraża?**
- **Podróże XXI wieku**

Wkraczając w nowe stulecie i tysiąclecie dokonujemy podsumowań, ale i spoglądamy w przyszłość. Dlatego zapraszam zarówno na „Wystawę jubileuszową 20-letniego dorobku Naukowego Koła Rysowników Architektury” prof. R. Natusiewicza i studentów Wydziału Architektury, jak i na cykl wykładów: „Dolny Śląsk w kosmosie – udział naszych naukowców w badaniach kosmosu”. W dobie informatyzacji proponujemy wiele imprez poświęconych wykorzystaniu komputerów, np. w robotyce czy edukacji. Otwieramy dla naszych gości laboratoria, zarówno komputerowe, jak i fizyczne, chemiczne, mechaniczne... W tematykę Festiwalu dobrze wpisuje się dyskusja panelowa: „Czy nauka ułatwia człowiekowi zrozumienie samego siebie?” Interesująco zapowiada się gościnny wykład: „Jak działa mózg i skąd się bierze umysł?”

Mam nadzieję, że z Państwa zainteresowaniem i uznaniem spotkają się wszystkie nasze wykłady, wystawy, pokazy, imprezy sportowe i atrakcje plenerowe.

W przygotowania do Festiwalu zaangażowały się wszystkie wydziały naszej Uczelni. Skład Rady Programowej działającej pod przewodnictwem Koordynatora Festiwalu jest następujący:

**WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
WYDZIAŁ BUDOWNICTWA
WYDZIAŁ CHEMII
WYDZIAŁ ELEKTRONIKI
WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY
WYDZIAŁ GÓRNICZY**

**dr Jacek Barski
dr Jan Bień i dr Małgorzata Gładysz
dr hab. Jadwiga Sołoducho
prof. Krzysztof Tchoń
dr inż. Zbigniew Kłos
dr Barbara Teisseyre**

WYDZIAŁ INFORMATYKI I ZARZĄDZANIA
 WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA
 WYDZIAŁ MECHANICZNO - ENERGETYCZNY
 WYDZIAŁ MECHANICZNY
 WYDZIAŁ PPT
 STUDIUM NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH
 BIBLIOTEKA GŁÓWNA

dr inż. Urszula Markowska-Kaczmar
 prof. Jan D. Rutkowski i dr inż. Jan Danielewicz
 prof. Wiesław Rybak
 mgr inż. Małgorzata Cichosz
 prof. dr hab. Ryszard Poprawski
 dr Mieczysław Mendychowski
 mgr Marek Jurowski

Osoby współpracujące z Radą:

dr inż. W. Marek Barański – Pełnomocnik Rektora ds. Promocji Uczelni
 mgr inż. Hanna Helman – Dział Nauczania
 mgr Gertruda Piechowicz – obsługa finansowa
 mgr inż. Andrzej Solecki – Samodzielna Sekcja Spraw Studenckich
 Krzysztof Braja – Samorząd Studencki
 Paweł Chmiel – Koło Rysowników Architektury
 Karol Kordus – AZS

Opracowanie programu:

mgr Małgorzata Smutkiewicz

Współpraca ze studentami:

mgr Tamara Chorążyczewska

Poniżej przedstawiam Państwu program imprez tegorocznej edycji Dolnośląskiego Festiwalu Nauki na Politechnice Wrocławskiej.

*Dr hab. inż. Halina Kwaśnicka
 Koordynator Dolnośląskiego Festiwalu Nauki
 na Politechnice Wrocławskiej*

**PROGRAM IMPREZ DFN
 NA POLITECHNICE WROCŁAWSKIEJ
 20-22 września 2001**

20 września 2001 (czwartek)

WYKŁADY SPECJALISTYCZNE

Bud.A-1, s. 241, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Rola telekomunikacji w życiu społeczeństw</i>	prof. D. J. Bem
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Blaski i cienie motoryzacji</i>	dr hab. inż. arch. J. Gierczak, prof. PWr
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Parki XXI wieku</i>	dr hab. inż. arch. A. Drapella-Hermansdorfer, prof. PWr
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Domy i ogrody</i>	prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew Bać
14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	<i>Energia w życiu człowieka</i>	dr hab. inż. Z. Gnutek, prof. PWr

Bud.A-1, s. 314, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Jak delfiny i nietoperze widzą za pośrednictwem ultradźwięków</i>	dr Z. Gumienny, dr M. Pluta
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Holografia czy fotografia - oto jest pytanie</i>	prof. dr hab. E. Jagoszewski
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Przydomowe oczyszczalnie ścieków</i>	dr inż. M. Mańczak
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Krajowa gospodarka odpadami w aspekcie standardów Unii Europejskiej</i>	dr inż. R. Szpadt

Bud.A-1, s. 322, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Jakość widzenia</i> - wykład z pokazami	dr M. Zając
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Oko – doskonały zoom</i>	dr A. Masajada
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Płynąć pod wiatr...</i>	dr A. Kolarz
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Zrozumieć chaos - czy możemy precyzyjnie prognozować pogodę?</i>	dr hab. inż. H. Kudela, prof. PWr

Bud.A-1, s. 329, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Jak zimną wodą ogrzać mieszkanie? O możliwościach wykorzystania niskotemperaturowej energii geotermalnej</i>	dr J. Sawicki
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Czym są dzisiaj multimedia, czyli pochwała gier komputerowych</i>	dr inż. K. Waśko
12 ³⁰ -14 ⁰⁰	<i>Wrażenia ze szkolenia kosmonautów</i>	Łukasz Radosiński, student II roku WPPT, laureat konkursu „Odyseja Kosmiczna”.

Bud.A-3, s. 220, ul. Smoluchowskiego 23

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Chemia ekologiczna – jeszcze nauka, czy już kolekcjonerstwo?</i>	prof. dr hab. P. Kafarski
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Kto to jest ekowojownik i dlaczego kłamie?</i>	prof.dr hab. P. Mastalerz
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Witaminy i minerały nie tylko w pigułce</i>	dr hab. J. Sołoducho
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Dlaczego wszyscy jesteśmy lewi? Czyli o dyssymetrii przyrody</i>	dr hab. R. Gancarz
14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	<i>Zespół niezdrowego domu</i>	prof. dr hab. W. Walkowiak

Bud.B-5, s. 25, ul. Łukasiewicza 7/9

11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Świat fraktali</i>	dr hab. inż. M. Rybaczuk, prof. PWr
12 ¹⁵ -13 ¹⁵	<i>Od produktu wirtualnego do produktu rynkowego</i>	dr hab. inż. E. Chlebus, prof. PWr

WYSTAWY, POKAZY, WARSZTATY

10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Historia komputerów</i> – pokaz	mgr inż. M. Piasecki	Bud. D-2, s.333c, pl. Grunwaldzki 9, (czas pokazu: 0,5 godz.). Zapisy: 10-14.09.2001, tel. 320-37-19
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Historia komputerów</i> – pokaz eksponatów	mgr inż. M. Piasecki, mgr inż. H. Szydelko	Bud. D-2, korytarz 201, pl. Grunwaldzki 9, (czas pokazu: 0,5 godz.). Zapisy: 10-14.09.2001, tel. 320-37-19
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Metody zapisu dźwięku</i> – wczoraj, dziś i jutro	Studenci II r. IZ: P. Mazur, M. Demichowicz	Bud. A-1, s. 329 Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>W krainie gier, baśni i ...</i> –pokaz	mgr H. Mazur	Bud. D-2, laboratorium 107, pl. Grunwaldzki 9, (1 godz., grupy 25-osobowe). Zapisy:10-14.09. 2001, tel.: 320-37-19
9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Pokazy ciekawych i zaskakujących doświadczeń z fizyki	dr P. Kurzynowski, prof. dr hab. R. Poprawski, dr W. A. Woźniak	Bud. A-1, laboratoria: 209, 210 oraz korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Występ Orkiestry Górniczej	dr B. Teisseyre	Bud. A-1, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Czy węgiel aktywny jest „aktywny”?</i> – pokaz	dr A.Jankowska, dr J. Kaczmarczyk	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Słońce, woda i w drogę</i> – pokaz	dr M. Kułazyński	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Chemia dla urody</i> – pokaz	dr R. Janik dr inż. B. Domagalska, mgr B. Matuszewska	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Polimery – nowe materiały również w XXI wieku</i> – pokaz	dr inż. I. Gancarz	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	<i>Laboratorium komputerowych systemów sterowania</i> – warsztaty	dr inż. Z. Zajda	Bud. C-3, laboratoria: 021 i 022 ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Energetyka XXI wieku</i> – wystawa	inż. K. Podkomorzy	Bud. A-4, Stara Kotłownia – hall ul. Smoluchowskiego 21

9 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Energetyka a ochrona środowiska – Elektrownia Turów	dr inż. A. Szczurek	Bud. D-2, s. 6, pl. Grunwaldzki 9
10 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Multimedialne systemy informacyjne – wykład i pokaz	dr inż. K. Choroś, dr inż. J. Sobecki, mgr inż. J. Wojcik	Bud. A-1, laboratorium 203d (WZSI) Wybrzeże Wyspiańskiego 27 (czas: 0,5 godz., zapisy do grup 12-osobowych)
10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Wirtualna Biblioteka – pokaz i warsztaty	mgr M. Jurowski	Bud. A-1, Biblioteka Główna Wybrzeże Wyspiańskiego 27
9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Multimedia jako narzędzie nauczania języka obcego –pokazy i warsztaty	dr M. Mendychowski	Bud. H-4, s. 112. Wybrzeże Wyspiańskiego 7 (ok. 70 miejsc)
10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Zjawiska wyladowań elektrycznych w powietrzu – pokaz	prof. dr hab. inż. J. Fleszyński	Bud. D-1, Hala Wysokich Napięć, pl. Grunwaldzki 13. Zapisy (grupy 30-osobowe) 322-97-25
10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Jak działa stacja monitoringu zanieczyszczeń powietrza – pokaz	dr inż. A. Szczurek, mgr inż. I. Sówka	Bud. D-2, s. 17, pl. Grunwaldzki 9 (pokazy 0,5 godz. dla grup 10-osobowych)
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Śladami rtęci i nie tylko – pokaz i wykład	dr hab.inż. I. Trzpieczyńska, prof. PWr	Bud. D-2, laboratorium I-15, pokój 013, pl. Grunwaldzki 9 (pokazy 0,5 godz. dla grup 15- osobowych)
9 ³⁰ -10 ³⁰	Prezentacja multimedialna (w ramach DNI OTWARTYCH WYDZIAŁU MECHANICZNEGO): <ul style="list-style-type: none"> • kierunki kształcenia na Wydziale Mechanicznym • zasady rekrutacji • świadczenia stypendialne i materialne • możliwości studiowania zagranicą • życie studenckie • możliwości zatrudnienia 		Bud. B-5, s. 25 ul. Łukasiewicza 7/9
10 ³⁰ -13 ⁰⁰	Zwiedzanie laboratoriów wydziałowych w ramach DNI OTWARTYCH WYDZIAŁU MECHANICZNEGO:		
	Laboratorium Napędów i Sterowania Hydraulicznego oraz Laboratorium Napędów i Sterowania Pneumatycznego, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratoria: L-8.1 i L-8.2, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Teorii Maszyn i Układów Mechatronicznych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratorium L-7, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Doświadczalnej Analizy Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratoria: L-6.1 i L-6.2, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Inżynierii Maszyn i Pojazdów Roboczych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratorium L-4, ul. Łukasiewicza 7/9
	Środowiskowe Laboratorium Mikroskopii Elektronowej, Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej		Bud. B-1, laboratorium ul. Smoluchowskiego 25
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Prezentacja balonu i szybowca treningowego prelekcja pilota - instruktora lotów	Akademicki Klub Lotniczy	parking przy ul. Norwida i przyległy teren
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wrocław – miasto jak ogród. Wystawa związana z programem Eurocity 2030 – wystawa	dr hab. inż. arch. A. Drapella-Hermansdorfer, prof. Wr	Bud. A-1, s. 144 Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Nauka i technika w budownictwie komunikacyjnym – wystawa	dr J. Bień dr M. Gładysz	Bud. A-1, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wystawy: • Architektura Ziemi Opolskiej • Technika dla człowieka	dr hab. inż. arch. E. Trocka-Leszczyńska, prof. PWr	Bud. A-1, antresola, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
11 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Wystawa Prac Studentów Wydziału Chemii: • Ziola na każdy dzień • Trendy w kosmetyce i farmacji	dr hab. J. Sołoducho	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23

	i farmacji • Ach te wspaniałe zapachy olejkowe • Flora i fauna w walce o miejsce w środowisku • Rośliny i to jakie? • Chemia w probówce i nie tylko (Koło Naukowe Studentów Chemii „ALLIN”)		
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Instalacja „KOMPLEX SIMPLEXU”	dr inż.arch. W. Szymański	Bud. C-1, hall, ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Fotografia dwóch</i> – wystawa SpAF-u	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, klub pracowniczy + korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wrocławska Fotografia Studencka – wystawa SpAF-u	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, I piętro, klub pracowniczy + korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wystawa jubileuszowa 20-letniego dorobku Studenckiego Koła Rysowników Architektury z lat: 1981- 2001	mgr inż. A. Solecki (prof. R. Natusiewicz ze studentami)	Bud. A-1, hall, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
11 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Tenis stołowy – konfrontacja publiczności z zawodnikami sekcji tenisa stołowego (klasy międzynarodowej)	K. Kordus	Bud. A-0 (AZS, „Tawerna”)
11 ⁰⁰	Aerobik – występ grupy taneczno-sportowej na scenie	mgr M. Lewandowska	scena

21 września 2001 (piątek)

Bud.A-1, s. 241, godz. 11⁰⁰-12⁰⁰

Bud.A-1, s. 314, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Światłowodowy wczoraj, dziś i jutro</i>	prof. dr hab. W. Urbańczyk
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Nec Herkules contra plures? Czyli o błędzeniu losowym, przejściach fazowych, błędach i ... strukturze Internetu</i>	dr hab. A. Mituś
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Fraktale w otaczającym nas świecie</i>	prof. dr hab. E. Dobierzewska-Mozrzyimas
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Energia jądrowa – korzyści i zagrożenia</i>	prof. M. Lech

Bud A-1, s. 322, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Fiz-matyka czy mat-fizyka?</i>	prof. dr hab. J. Własak
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>O elektronach i nadprzewodnictwie</i>	dr G. Harań
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Podpisy elektroniczne</i>	prof. dr hab. M. Kutylowski
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Kriogenika w nauce, technice i medycynie, czyli co można zrobić „na zimno”</i>	dr hab. M. Chorowski

Bud A-1, s. 329, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>RoboCup – konstruowanie robotów grających w piłkę</i>	dr M. Piasecki, dr P. Rogaliński
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Internet – nauczanie na odległość</i>	dr inż. T. Walkowiak
12 ⁰⁰ -13 ³⁰	<i>Biometryczne systemy identyfikacji</i>	mgr inż. M. Rychter

Bud.A-3, s. 220, ul. Smoluchowskiego 23

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Alchemia gwiazd, czyli jak powstały pierwiastki chemiczne</i>	dr hab. M. Miller
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Chemia w ogródku działkowym</i>	prof. S. Witek
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Czy piana jest piątym żywiołem?</i>	prof.dr hab. A. Sokołowski
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Holografia dynamiczna i jej zastosowanie</i>	dr S. Bartkiewicz

Bud.B-5, s. 25, ul. Łukasiewicza 7/9

11 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	CYKL WYKŁADÓW: <i>Samochód mój przyjaciel</i>	
	Samochód dla oszczędnych:	
	<i>Tarcie przyjaciele Twojego silnika</i>	dr inż. A. Kaźmierczak
	<i>Wystarczy jedno tankowanie i ...</i>	dr inż. Z. J. Sroka
	<i>Wybieramy paliwo</i>	dr inż. M. Reksa
	Samochód dla leniwych:	
	<i>Automatyczna nawigacja</i>	dr inż. W. Ambroszko
	<i>Automatyzacja układów ruchu samochodu</i>	dr inż. W. Zabłocki
	„Zielony” samochód:	
	<i>Paliwa przyszłości</i>	dr inż. C. Kolanek
	<i>Systemy oczyszczania spalin</i>	dr hab. W. Walkowiak, prof. PWr

WYSTAWY, POKAZY, WARSZTATY

11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Biomonitoring metali toksycznych jako uzasadniona forma lustracji – pokaz	dr H. Górecka	Bud. B-1, s. 514, ul. Smoluchowskiego 25
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Słońce, woda i w drogę – pokaz	dr M. Kułczyński	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego23
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Chemia dla urody – pokaz	dr R. Janik, dr inż. B. Domagalska, mgr B. Matuszewska	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Polimery – nowe materiały również w XXI wieku – pokaz	dr inż. I. Gancarz	Bud. A-3, s. 222 ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Wirtualna Biblioteka – pokaz i warsztaty	mgr M. Jurowski,	Bud.A-1, Biblioteka Główna (klatka schodowa „c”, II piętro) Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Multimedialne systemy informacyjne – wykład i pokaz	dr inż. K. Choroś, dr inż. J. Sobeci, mgr inż. J. Wojcik	Bud.A-1, laboratorium 203d (WZSI) Wybrzeże Wyspiańskiego 27 (czas: 0,5 godz., zapisy do grup 12-osobowych)
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Programowalne klocki „LEGO Mindstorms” – nowe narzędzie nauczania informatyki i robotyki – pokaz	dr M. Piasecki, dr P. Rogaliński	Bud. C-3, s.208, ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Laboratorium robotyki – warsztaty	dr inż. M. Wnuk	Bud. C-3, laboratoria 06, 07 i 010 ul. Janiszewskiego 11/17
9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Wystawa Motocykli, Akademicki Klub Motorowy „APANONAR"	mgr inż. A. Solecki	Bud. B-5, hall, ul. Łukasiewicza 7/9
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wystawa jubileuszowa 20-letniego dorobku Studenckiego Koła Rysowników Architektury z lat: 1981-2001	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, hall, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Występ Zespołu Wokalno-Instrumentalnego „TERRA"	mgr inż. A. Solecki	Estrada lub przystań AZS
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Gdzie jesteśmy, dokąd zmierzamy? – pokaz obsługi sprzętu satelitarnego GPS w nawigacji rowerowej i pieszej	mgr inż. P. Grzempowski, M. Jabłoński, J. Blachowski	Parking ul. Norwida lub dziedziniec pomiędzy bud. B-4, B-5 i B-9

9 ³⁰ -10 ³⁰	Prezentacja multimedialna (w ramach DNI OTWARTYCH WYDZIAŁU MECHANICZNEGO):		Bud. B-5, s. 25 ul. Łukasiewicza 7/9
	<ul style="list-style-type: none"> • kierunki kształcenia na Wydziale Mechanicznym • zasady rekrutacji • świadczenia stypendialne i materialne • możliwości studiowania zagranicą • życie studenckie • możliwości zatrudnienia 		
9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Pokazy ciekawych i zaskakujących doświadczeń z fizyki	dr P. Kurzynowski, prof. dr hab. R. Poprawski, dr W. A. Woźniak	Bud. A-1, laboratoria: 209, 210 oraz korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
9 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Energetyka a ochrona środowiska – Elektrownia Turów	dr inż. A. Szczurek	Bud. D-2, s. 6, pl. Grunwaldzki 9
10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Czy węgiel aktywny jest „aktywny”? – pokaz	dr A. Jankowska, dr J. Kaczmarczyk	Bud. A-3, s. 222, ul. Smoluchowskiego 23
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	W krainie gier, baśni i ...? – pokaz	mgr H. Mazur	Bud. D-2, laboratorium 107, pl. Grunwaldzki 9, (1 godz., grupy 25-osobowe). Zapisy: 10-14.09.2001, tel.: 320-37-19
10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Laboratorium komputerowych systemów sterowania – warsztaty	dr inż. Z. Zajda	Bud. C-3, laboratoria: 021 i 022 ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Energetyka XXI wieku – wystawa	inż. K. Podkomorzy	Bud. A-4, Stara Kotłownia – hall, ul. Smoluchowskiego 21
9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	Multimedia jako narzędzie nauczania języka obcego – pokaz i warsztaty	dr M. Mendychowski	Bud. H-4, s. 112 Wybrzeże Wyspiańskiego 7 (ok. 70 miejsc)
10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Wirtualna Biblioteka – pokaz i warsztaty	mgr M. Jurowski	Bud. A-1, Biblioteka Główna Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Prezentacja balonu i szybowca treningowego prelekcja pilota – instruktora lotów	Akademicki Klub Lotniczy	parking przy ul. Norwida i przyległy teren
10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Zjawiska wylądowań elektrycznych w powietrzu – pokaz	prof. dr hab. inż. J. Fleszyński	Bud. D-1, Hala Wysokich Napięć, pl. Grunwaldzki 13, (grupy 30-osobowe), zapisy tel. 322-97-25
10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Jak działa stacja monitoringu zanieczyszczeń powietrza – pokaz	dr inż. A. Szczurek, mgr inż. I. Sówka	Bud. D-2, s. 17, pl. Grunwaldzki 9 (0,5 godz., grupy po 10 osób)
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Śladami ręki i nie tylko – pokaz i wykład	dr hab. inż. I. Trzepierzynska, prof. PWr	Bud. D-2, laboratorium I-15, pokój 013, pl. Grunwaldzki 9 (0,5 godz., grupy 15-osobowe)
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wrocławska Fotografia Studencka – wystawa SpAF-u	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, I piętro, klub pracowniczy + korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Fotografia dwóch – wystawa SpAF-u	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, klub pracowniczy + korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wrocław – miasto jak ogród. Wystawa związana z programem Eurocity 2030 – wystawa	dr hab. inż. arch. A. Drapella- Hermansdorfer, prof. PWr	Bud. A-1, s. 144, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ³⁰ -13 ⁰⁰	Zwiedzanie laboratoriów wydziałowych w ramach DNI OTWARTYCH WYDZIAŁU MECHANICZNEGO:		
	Laboratorium Napędów i Sterowania Hydraulicznego oraz Laboratorium Napędów i Sterowania Pneumatycznego, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratoria: L-8.1 i L-8.2, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Teorii Maszyn i Układów Mechatronicznych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratorium L-7, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Doświadczalnej Analizy Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratoria: L-6.1 i L-6.2, ul. Łukasiewicza 7/9
	Laboratorium Inżynierii Maszyn i Pojazdów Roboczych, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn		Bud. B-5, laboratorium L-4, ul. Łukasiewicza 7/9

	Środowiskowe Laboratorium Mikroskopii Elektronowej, Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej		Bud. B-1, laboratorium ul. Smoluchowskiego 25
11 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	Wystawa Prac Studentów Wydziału Chemii: <ul style="list-style-type: none"> • Zioła na każdy dzień • Trendy w kosmetyce i farmacji • Ach te wspaniałe zapachy olejkowe • Flora i fauna w walce o miejsce w środowisku • Rośliny, i to jakie? • Chemia w probówce i nie tylko (Koło Naukowe Studentów Chemii „ALLIN”) 	dr hab. J. Sołoducho	Bud. A-3, s. 222, ul. Smoluchowskiego 23
ok.18 ⁰⁰	Pokaz efektywnej chemii – Koło Naukowe Studentów Chemii „ALLIN”	dr hab. J. Sołoducho	brzeg Odry przy bud. A1, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Instalacja „KOMPLEX SIMPLEXU”	dr inż. arch. W. Szymański	Bud C-1, hall, Ul. Janiszewskiego 11/17
11 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Ergometry (4 szt.) – możliwość sprawdzenia własnych sił na nowoczesnym sprzęcie treningowym sekcji wioślarskiej	trener M. Pawlak	Bud.A-1, hall przy wejściu od strony dziedzińca, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

22 września 2001 (sobota)

WYKŁADY SPECJALISTYCZNE

Bud.A-1, s. 241, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Stare i nowe mosty Wrocławia</i>	prof. dr hab. inż. J. Biliszczuk
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Realizacja programu budowy autostrad w Polsce</i>	prof. dr hab. inż. A. Szydło
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Podziemne miasto – nowoczesne technologie w infrastrukturze technicznej</i>	dr inż. B. Przybyła

Bud.A-1, s. 314, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	<i>Wody lecznicze Sudetów Zachodnich. Historia eksploatacji, skład i efekty lecznicze wybranych wód leczniczych</i>	dr hab. W. Ciężkowski, prof. PWr
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	<i>Samolot – jak technika pomaga człowiekowi wznieść się w powietrze</i>	mjr mgr inż. Andrzej Gronczewski (CSIL)
13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	<i>Czy latanie samolotem jest bezpieczne?</i>	mjr mgr inż. Wiesław Wróblewski (CSIL)

Bud.A-1, s. 322, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	<i>Hurtownie danych – nowe możliwości zdobywania wiedzy z danych</i>	dr inż. H. Maciejewski
12 ³⁰ -14 ⁰⁰	<i>Jak działa mózg i skąd bierze się umysł?</i>	prof. W. Duch

Bud.B-5, s. 25, ul. Łukasiewicza 7/9

10 ¹⁵ -16 ⁰⁰	CYKL WYKŁADÓW: „ <i>Dolny Śląsk w Kosmosie – udział naszych naukowców w badaniach kosmosu</i> ” mgr inż. Krzysztof Lewandowski	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Obserwacja nieba i planet, charakterystyka przyrządów astronomicznych</i> dr Paweł Preś, Instytut Astronomii Uniwersytetu Wrocławskiego • <i>Loty załogowe w kosmos, historia, plany na przyszłość, trajektorie optymalne tras lotów</i> dr Marek Banaszekiewicz, Polskie Towarzystwo Astronautyczne, Centrum Badań Kosmicznych PAN; mgr inż. Krzysztof Biernacki Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn; student Piotr Moskał, Mars Society Polska 	

- **Loty załogowe w kosmos, historia, plany na przyszłość, trajektorie optymalne tras lotów**
dr Marek Banaszekiewicz, Polskie Towarzystwo Astronautyczne, Centrum Badań Kosmicznych PAN; mgr inż. Krzysztof Biernacki Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn; student Piotr Moskał, Mars Society Polska
- **Zagrożenia dla lotów załogowych aktywnością Słońca i promieniowaniem kosmicznym**
dr Zbigniew Korydlewski oraz doc. Janusz Sylwester, Centrum Badań Kosmicznych PAN;
dr Paweł Rudawy, Instytut Astronomii Uniwersytetu Wrocławskiego
- **Księżyc i Mars, dwa inne światy. Charakterystyka geologiczna obiektów, topologia. Perspektywy eksploatacji złóż jako uzasadnienie poniesionych kosztów, technologie**
prof. Michał Sachanbiński, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego;
dr hab. inż. Jan Drzymała, prof. nadzw., Instytut Górnictwa Politechniki Wrocławskiej
- **MPV (Mars Pressurized Vehicle). Prezentacja modelu pojazdu Sojounera, prac studenckich z Wydziału Mechanicznego PWr w projekcie Mars Society Polska**
mgr inż. Krzysztof Lewandowski, vice-president MARS SOCIETY POLSKA, Zakład Logistyki i Systemów Transportowych
- **Czy przemysł z Polski ma coś do zaoferowania dla międzynarodowego rynku kosmicznego? Dyskusja z przedstawicielami użytkowników (CBK) i wytwórców polskiej aparatury kosmicznej**
mgr M. Cichosz

Bud.A-1, Aula, Wybrzeże Wyspiańskiego 27 UROCZYSTE ZAKOŃCZENIE DFN 2001

ok. 16⁰⁰ Powojenna odbudowa wrocławskiego rynku

prof. dr hab. inż. arch. O. Czerner

WYSTAWY, POKAZY, WARSZTATY

9 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Pokazy ciekawych i zaskakujących doświadczeń z fizyki	dr P. Kurzynowski prof. dr hab. R. Poprawski dr W. A. Woźniak	Bud. A-1, laboratoria: 209, 210 i korytarz, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Laboratorium komputerowych systemów sterowania – warsztaty	dr inż. Z. Zajda	Bud. C-3, laboratoria: 021, 022, ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Wirtualna Biblioteka – pokaz i warsztaty	mgr M. Jurowski	Bud. A-1, Biblioteka Główna, (kl. schod. „c”, II piętro), Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Skarby ziemi dolnośląskiej – wystawa minerałów	dr B. Teisseyre	Bud. A-1, antresola, Wybrz. Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Instalacja „KOMPLEX SIMPLEXU”	dr inż. arch. W. Szymański	Bud C-1, hall, ul. Janiszewskiego 11/17
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wrocław – miasto jak ogród. Wystawa związana z programem Eurocity 2030 – wystawa	dr hab. inż. arch. A. Drapella-Hermansdorfer, prof. PWr	Bud. A-1, s. 144 Wybrzeże Wyspiańskiego 27
10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Wystawa jubileuszowa 20-letniego dorobku Studenckiego Koła Rysowników Architektury z lat: 1981- 2001	mgr inż. A. Solecki	Bud. A-1, hall, Wybrzeże Wyspiańskiego 27
15 ³⁰ /16 ⁰⁰	Koncert specjalny Chóru Kameralnego „CONSONANZA”	mgr inż. A. Solecki	Estrada lub kościół
11 ⁰⁰	Regaty wioślarskie	trener M. Pawlak	Odra (kanał za bud. A-0)
ok.13 ⁰⁰	Pokazy ratownictwa wodnego WOPR	trener M. Pawlak	Odra (kanał za bud. A-0)

Leopolis docet – Lwów uczy

Dokończenie ze strony 3

gnano panią inż. Janinę Węgrzyńską – Flis. Ale wystawa jest znowu prezentowana, a na jej otwarciu do galerii „W Pasażu” (Rynek 6/Kiełbaśnicza 5) przyszedł tłum osób. Oprócz licznych reprezentantów uczelni i instytucji naukowych, wśród których dostrzegliśmy prof. Romana Dudę (wiceprzewodniczącego Komitetu Organizacyjnego wystawy, b. rektora UW), prof. Józefa Dudka, dyrektora Zakładu Narodowego im. Ossolińskich Adolfa Juzwenkę, prorektora PWr Ludomira Jankowskiego oraz bp. Janiaka, można było tu spotkać wielu lwowiaków, z Wojciechem Dzieduszyckim na czele.

Przybyli więc (widoczni na zdjęciu) prof. Anna Szaynok i doc. Andrzej Szaynok. (Ich los również jest związany z tamtymi dziejami. W 1941 roku Niemcy przyszli także po ich ojca, gdyż nie wiedzieli, że już nie żyje.) Obecny był syn jednego z zamordowanych – profesora Antoniego Cieszyńskiego. Przybyli też radny Andrzej Siciński i pani Anna Sucharda-Sobczyk. Wreszcie – last but not least – zebrali się liczni wielbiciele wszechstronnych talentów Ryszarda Czocho, zwłaszcza jego koledzy-chórzyści.

Na otwarciu wystawy przyjechał z Krakowa wyżej wspomniany prof. Andrzej Małecki wraz z przedstawicielem studenckiego stowarzyszenia Bratnia Pomoc Akademicka im. św. Jana z Kęt *Cantianum* (zdjęcie2 od góry na okładce).

Prezes *Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich* dr Andrzej Kamiński omówił zawartość tematyczną wystawy, której powierzchnia jest imponująca: same materiały zawarte w ramach stelaży pionowych to 72 metry kwadratowe. Wiele eksponatów znalazło się ponadto w gablotach – w tym wypożyczone przez dyr. Juzwenkę monety z lwowskiej mennicy.

Należy podkreślić, że środowisko akademickie Wrocławia wykazało chęć włączenia się w obchody rocznicowe. Kolegium Rektorów zadeklarowało wsparcie finansowe wystawy. Politechnika wspomagała działania Ryszarda Czocho (zorganizowano transport gablot, wysyłkę korespondencji), podobnie jak zawsze poczuwała się do pomocy przy organizowaniu corocznych obchodów pod Pomnikiem Profesorów Lwowskich.

Wszystkich zainteresowanych wystawą zachęcamy do zwiedzania jej od poniedziałku do piątku w godzinach od 11 do 18, a w soboty do godz. 13. Będzie ona czynna **do 15 lipca**.

Jednocześnie **zapraszamy do udziału w uroczystościach** upamiętniających tragiczne wydarzenia sprzed 60 lat. Będą one miały następujący przebieg:

4 lipca 2001 r. (środa)

godz. 10.00 Msza żałobna w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa przy pl. Grunwaldzkim, z udziałem chóru i w asyście poczłtów sztandarowych wyższych uczelni Wrocławia oraz Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

godz. 11.30 Uroczystości i złożenie kwiatów pod pomnikiem Profesorów Lwowskich (obok Politechniki) przez delegację Patronów, Komitetu Honorowego i Gości Honorowych w asyście poczłtów sztandarowych i kompanii honorowej Wojska Polskiego

godz. 13.00 Wystawa „Leopolis docet – Lwów uczy. W 60. rocznicę kaźni Profesorów Lwowskich” w galerii „W pasażu” (ul. Kiełbaśnicza 5)

5 lipca 2001 r. (czwartek)

wykłady:

godz. 11.00 prof. **Stanisław Sławomir Nicieja**, UO – temat: „Wkład Lwowa w kulturę europejską”

prof. **Roman Szust**, Instytut Historii LNU – temat: „Lwów w czasie II wojny światowej”

Sala Sesyjna Rady Miejskiej Wrocławia, Rynek-Ratusz

15 lipca 2001 r. – zamknięcie wystawy.

Składając hołd pomordowanym wypełniamy powinność.

Ponadto informujemy, że

Instytut Historyczny UW
i Instytut Pamięci Narodowej, Oddział we Wrocławiu
organizują
sesję naukową

W 60. rocznicę mordu na Profesorach Lwowskich

29 czerwca 2001 w Sali Muzycznej UW, od godz. 10.00 przedstawione zostaną następujące referaty:

- Prof. Stanisław S. Nicieja (UO) – „Lwowskie środowisko naukowe w ostatnich latach II Rzeczypospolitej”
- Prof. Jurij Kyryczuk (Uniwersytet Lwowski) – „Ukraińskie polityczne środowisko przed i na początku wojny niemiecko-sowieckiej: VI-IX 1941 roku”
- Dr Grzegorz Hryciuk (UWr) – „Lwów na przełomie dwu epok: okupacji sowieckiej i niemieckiej”
- Dr Andriej Bolanowsky (Uniwersytet Lwowski) – „Działalność niemieckich organów ścigania w początkach niemieckiej okupacji Galicji: VII-IX 1941 roku”
- Prof. Wojciech Wrzesiński (UWr) – „Tragiczna noc z 4 na 5 lipca 1941 we Lwowie”.

Przypominamy, że

dla uczczenia pamięci Profesorów Lwowskich
organizowana jest

od 1 do 5 lipca

AKADEMICKA WYPRAWA DO LWOWA

młodzieży i pracowników
wyższych uczelni Krakowa i Wrocławia.

Odbędzie się ona pod honorowym protektoratem prof. Leona Kieresa – prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Mecenat objęli rektorzy prof. Franciszek Ziejka (UJ) i prof. Andrzej Mulak (PWr).

Organizatorami są stowarzyszenia *Ne cedat Academia* i Bratnia pomoc im. św. Jana z Kęt *Cantianum* (Kraków) oraz Politechnika Wrocławska (koordynator: Andrzej Ostoja-Solecki).

Plan wyjazdu grupy wrocławskiej:

1. VII. – wyjazd do Lwowa,
2. VII. – spotkania z konsulem polskim we Lwowie, przedstawicielami organizacji lwowian i władzami oraz młodzieżą Politechniki Lwowskiej.

Program turystyczny

3. VII. – zwiedzanie cmentarzy: Łyczakowskiego i Orłat Msza św. w katedrze lwowskiej, przejazd na Wzgórza Wóleckie (miejsce kaźni), złożenie kwiatów
4. VII. – udział w oficjalnych uroczystościach na Wzgórzach Wóleckich, wyjazd do Wrocławia

Uczestnicy wyjazdu, których listę sporządza ZKUSS PWr (studencki) i Sekcja Studencka PWr (pracownicy i osoby towarzyszące) uzyskują częściowe dofinansowanie kosztów wyjazdu, gdyż koszt transportu wzięła na siebie Politechnika Wrocławska (przy częściowej refundacji przez pozostałe uczelnie Wrocławia). Koszt własny uczestników wyniesie ok. 200 zł na osobę. (Nie obejmuje to dodatkowych kosztów pobytu, jak bilety komunikacji miejskiej, wstępy do muzeów itd.). Organizatorzy proszą uczestników o zabranie ze sobą zniczy nagrobkowych.

Dodatkowych informacji udziela Samodzielna Sekcja Spraw Studenckich PWr, bud. A-1, pok. 145, tel. 320-22-72, 320-22-75, tel/fax: 320-39-25, e-mail: sekrss@ac.pwr.wroc.pl

Szkiełko i oko

Rozmowa z
prof. Henrykiem Kasprzakiem

(WPPT)

Cywilizacja niesie nam problemy ze wzrokiem. Studenci i naukowcy spędzają dużo czasu czytając lub wpatrując się w ekran monitora. Zaczyna się dobieranie okularów, szukanie specjalistów... Czasem trudno nam nawet sformułować, na czym polega nasza dolegliwość. Ale jest na Politechnice Wrocławskiej człowiek, który wie o oku zadziwiająco dużo. Jest nim prof. dr hab. inż. Henryk Kasprzak z Zespołu Optyki Fizjologicznej Instytutu Fizyki

– Kiedy rozmawia się z fizykiem o optyce, myśli się raczej o zwierciadłach wklęsłych i wypukłych, kątach załamania. Pan natomiast wkroczył w biologię.

– Optyka widzenia wyrosła z długoletnich tradycji badań nad układami optycznymi, ale obecnie jest coraz bliższa badaniom zjawisk zachodzących w żywych organizmach. Zespół Optyki Fizjologicznej zajmuje się rzeczywistymi, biologicznymi elementami oka: rogówką, źrenicą, soczewką oczną, siatkówką, a zwłaszcza łzami.

– Czyli sentymentalnym roztworem soli.

– Okazuje się, że sprawa jest bardziej skomplikowana. Pokrywająca oko substancja to trójwarstwowy film łzowy stanowiący wszechstronną osłonę oka. Przy każdym mrugnieniu oka rozplywa się ona po rogówce wygładzając jej powierzchnię, usuwając z niej zanieczyszczenia i odżywiając ją. Ponieważ powieki zamykają się tak, jak zamek błyskawiczny: od kącika zewnętrznego oka do wewnętrznego, zużyta, zanieczyszczona warstwa zostaje zepchnięta w stronę kącika oka i odprowadzony przez kanał nosowo-łzowy.

Brak dostatecznego zwilżania oka przez film łzowy (tzw. zespół suchego oka) powoduje objawy przypominające nieco zapalenie spojówek. Tak też czasami jest błędnie rozpoznawane. O pomyłkę nietrudno, bo badania procesów zachodzących na żywej gałce ocznej są bardzo trudne. Długo czas publikowano dość rozbieżne wyniki na temat grubości warstwy łez (od 3 do 40 mikrometrów). My oceniamy je na 3 do 5 mikrometrów.

– Skąd się biorą takie problemy ze zwilżaniem oka?

– Być może powodują to przeciążenia cywilizacyjne, zanieczyszczenie środowiska, jak i coraz powszechniej stosowane soczewki kontaktowe, które zakłócają normalny proces zwilżania rogówki.

Natura dobrała skład substancji zwilżającej rogówkę w sposób idealnie pasujący do jej chropowatości i struktury fizycznej i chemicznej – ale nie do materiałów współcześnie wykorzystywanych na soczewki kontaktowe. Z tego powodu w ostatnich latach firmy produkujące soczewki kontaktowe zaczynają zwracać uwagę nie tylko na właściwości optyczne soczewek, ale również na warunki ich zwilżania przez film łzowy. Przeprowadzone w zespole badania wskazują na duże różnice w zdolności prawidłowego pokrywania łzami soczewek kontaktowych pochodzących z różnych firm.

– Jak można zmierzyć, czy oko nie wysycha?

– Do niedawna metody rozkładu i stabilności łez na rogówce lub pokrywającej ją soczewce były dość prymitywne i inwazyjne. W naszym zespole udało się jednak opracować metodę wykorzystującą interferometr laserowy. Pozwala ona na określenie parametrów ilościowych zjawiska. Obecnie urządzenie jest testowane w Klinice Okulistycznej we Wrocławiu.

– Czy zajmuje się Pan tylko powierzchnią oka?

– Przedmiotem zainteresowania naszego zespołu jest też rogówka, zwłaszcza jej właściwości anizotropowe. Jej włóknista struktura powoduje zróżnicowanie kierunkowe własności mechanicznych i optycznych. Ma to również duże praktyczne znaczenie wobec rozwijającej się techniki przeszczepów rogówki. Bank rogówek nie dysponuje opisem posiadanych zasobów ani pod względem struktury ani geometrii, a być może te czynniki decydują o przyjęciu się przeszczepu. W zespole opracowaliśmy polarymetryczną metodę pomiaru anizotropii optycznej rogówki.

Z kolei prace nad własnościami refrakcyjnymi soczewki oka ludzkiego są próbą rozpoznania całej jego złożoności. Dąży się do opracowania modelu, który przyczyniłby się do stworzenia doskonałych implantów stosowanych u ludzi cierpiących na zaćmę.

Ostatnio duże zainteresowanie budzi pupilometria, czyli badanie odruchów źrenicy oka. Delikatne zmiany wielkości i kształtu źrenicy mogą świadczyć o wpływie różnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

Jedną z prac doktorskich realizowanych w zespole dotyczy dokładnego i szybkiego pomiaru reakcji źrenicznej.

Zarówno ta praca, jak i następne mają praktyczne odniesienia medyczne.

– A czy Pańskie badania mogą znaleźć zastosowanie w technice?

– Oko ludzkie jest dosyć wszechstronnym urządzeniem. Oczy zwierząt są często bardziej wyspecjalizowane, bardziej przypominają konkretne urządzenia techniczne. Natura pod tym względem wykazała się zresztą ogromną pomysłowością, a bodźce, jakie odbiera zwierzę swoim okiem mogą być też zdecydowanie różne od naszych. Na przykład dodatkowe oczy grzechotnika rejestrujące tylko podczerwień są odpowiednikiem pasywnych termowizyjnych noktowizorów, oczy żaby rejestrują tylko obiekty poruszające się, niektóre owady potrafią rejestrować i wykorzystywać stan polaryzacji światła, a oko pewnej ryby pływającej tuż pod powierzchnią (czterooka amerykańskiego) zawiera dwie rogówki i dwie siatkówki, co uwalnia właścicielkę od problemów wynikających ze zmiany współczynnika załamania na granicy ośrodków. Mewa zanurzając się pod wodę zamyka przezroczystą powiekę spełniającą rolę soczewki kontaktowej. Zmienia przez to właściwości refrakcyjne całego oka, co umożliwia jej ostre widzenie pod wodą. Studiowanie tych zagadnień może z pewnością być inspiracją do wielu rozwiązań.

– Czy doświadczenia nad sposobem widzenia tych stworzeń ma dla nas praktyczne znaczenie medyczne?

– Okazuje się, że tak. Naukowcy z Tybingi postanowili sprawdzić, jak będzie się rozwijał wzrok kurczaków noszących okulary dla krótkowidzów. Co ciekawe, ptasie gałki oczne rosły wtedy szyb-

ciej. Wzrost oka nadał jakby za obrazem tworzącym się za siatkówką. To odkrycie być może pozwoli zrozumieć przyczynę coraz powszechniejszej w wysokorozwiniętych społeczeństwach krótkowzroczności. Związane jest to najprawdopodobniej z faktem, że w tych społeczeństwach młodzież i dzieci nieporównanie częściej koncentrują wzrok na przedmiotach bliskich (czytanych książkach, monitorach TV, komputerach) niż młodzież społeczeństw żyjących w warunkach naturalnych.

– *Czy prowadzone przez zespół badania znajdują jakieś wsparcie finansowe?*

– Zespół Optyki Fizjologicznej zakończył trzy granty KBN (dotyczące własności sprężystych rogówki, filmu łzowego i własności refrakcyjnych soczewki). Obecnie realizowany grant polsko-brytyjski dotyczy zjawiska akomodacji oka. Zdolność korygowania ogniskowej oka (która, dodajmy, możliwa jest tylko w jedną stronę: w sposób pozwalający widzieć lepiej rzeczy bliższe) przypisywana była dotąd tylko soczewce. Wspólne badania prowadzone przeze mój zespół wraz z dr Barbarą Pierścionecką z Uniwersytetu w Bradford wskazują, że rogówka ma swój udział w procesie akomodacji oka. Jej sprężyste właściwości pozwalają korygować zmiany wynikające z działania innych czynników (np. zmiennego ciśnienia śródgałkowego). Próbuje udowodnić, że w procesie tym uczestniczy także rogówka. Dziś w oficjalnej okulistyce nie jest to jeszcze poglądem akceptowanym.

– *Czy podobne zainteresowania mają też badacze z innych polskich ośrodków?*

– Fizyka zbliża się do problemów biologicznych. W Krakowie, Poznaniu, Toruniu i Warszawie prowadzone są prace z zakresu biofizyki lub fizyki medycznej. Jest to zjawisko dające się wyraźnie

dostrzec na Zachodzie. Sytuacja ta wynika po części z upowszechnienia się w badaniach biomedycznych nowych, bardziej zaawansowanych i wyrafinowanych metod badań fizycznych. To, co jeszcze niedawno wydawało się niemożliwe, teraz jest osiągalne. Zacierają się granice nauk. To zwykle stwarza nowe możliwości. Trzeba też dostrzec, że bogate, starzejące się społeczeństwa przeznaczają coraz większe sumy pieniędzy z funduszy ubezpieczeniowych na badania służące podniesieniu standardu życia człowieka.

– *Czy powstająca w Zespole Optyki Fizjologicznej wiedza jest przekazywana studentom?*

– Oczywiście. Mój wykład „Oko i widzenie” mieści się w programie studiów magisterskich i inżynierskich różnych specjalności. Prowadzimy też prace dyplomowe z tej tematyki. Dbamy przy tym, by studenci włączali się w nasze prace badawcze, żeby nie pozostawali tylko biernymi odbiorcami książkowych wiadomości. Wszystkich zainteresowanych naszymi pracami zapraszam na naszą stronę internetową: www.if.pwr.wroc.pl/POG

– *Dziękuję Panu za rozmowę.*

Rozmawiała: Maria Kiszka

Temat wysoce polemiczny

Dla każdego coś przykrego

Rozmowa z
prof. Pawłem Kafarskim

– *Jest Pan prodziekanem i członkiem jednej z bardziej znaczących rad wydziału naszej uczelni. Jak widzi Pan rolę takiej rady?*

– RW ma duże uprawnienia. Dotyczą one po pierwsze prawa do nadawania stopni i tytułów. Rada decyduje o dydaktyce (o ile ma odpowiednią kadre). Jednakże daleko posunięta autonomia wydziałów względem uczelni, a instytutów względem wydziałów sprawia, że trudno skoordynować prawa i obo-

wiązki tych jednostek. Przyjęliśmy wydziałowy system finansowania, który jest wygodny dla władz szkoły, bo zdejmuje z nich obo-

wiązek zaspokojenia wszystkich potrzeb – właściwie wszelkich potrzeb, z wyjątkiem jednostek centralnych. (Ale tu można wydzielić zawsze pewną kwotę.) Tymczasem pracownicy ciągle walczą o granty, o dotację.

To rozwiązanie zdejmuje z senatu odpowiedzialność za uczelnię jako całość. Ostatnio przykładem na to była dyskusja nad powołaniem nowego wydziału. Prezentowano dwie opcje. Jedni uważali: „a niech sobie chłopaki robią na Elektronice, co chcą”, drudzy byli niechętni zmianom, ale bardzo nikły był w tym wszystkim udział dyskusji merytorycznej. Argumentacja pana prof. Hałasa bazowała na argumentach „nas nie lubią, my mamy gorsze warunki pracy, chcemy je sobie poprawić”. Natomiast nikt nie analizował, jak rozwój tej dziedziny wiedzy może (lub nie) przyczynić się do rozwoju uczelni.

– *Niektórzy twierdzą, że właśnie wydziały mają bardzo ograniczoną wolność.*

– To też prawda. Wydziały są jednocześnie bardzo zależne, bo nie mogą właściwie wykonywać żadnych ruchów restrukturyzacyjnych, jeśli to nie jest akcja skoordynowana w skali uczelni. Problem w tym, że nie można robić rewolucji cząstkowych.

– *Na wydziale ciężą sprawy finansowe.*

Ja, jako odpowiedzialny za finanse, powinienem zwolnić z wydziału 80 do 100 ludzi, żeby budżet się dopinał, żeby starczyło na podwyżki dla dobrych pracowników itd. Przy 380 zatrudnionych to ogromnie dużo. Mamy odziedziczoną pokomunistyczną strukturę: 7 instytutów, w każdym min. 2 dyrektorów, 1 księgową, kilka osób z administracji. Jesteśmy rozdrobnieni. Najmniejszy instytut ma 30 osób – to właściwie skala katedry. A ma prawo doktoryzowania. To nas bardzo ogranicza. A ponadto nie możemy zwolnić ludzi w wieku około 50 lat. Pytanie więc: kogo zwalniać? Ostatnia

RW zajmowała się bilansowaniem budżetu i moje stwierdzenie, że mamy zbyt wielu pracowników, wzbudziło poważną dyskusję. Duża część rady jest za zwolnieniami. Jak zabraknie pieniędzy, możemy dojść do sytuacji, jaka nastąpiła na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej, gdzie zwolniono 30% pracowników – starych adiunktów, którzy nic nie umieją, nic nigdy nie robili, mieli czyste synekury. Obowiązujące dzisiaj prawa demokracji sprawiają, że decydujący głos w podejmowaniu decyzji mają przeważający liczebnie ludzie, którzy nic nie robią. To brzmi obraźliwie, ale jest niestety prawdziwe.

– **A więc problem w nadmiarze kadry.**

– Nie sądzę. Problem leży w tym, że można być profesorem, mieć 30 godzin zajęć rocznie, być przy tym na emeryturze i dostać od rektora podwyżkę poza wydziałem. Zatem jeśli ma się trzech takich profesorów, nie można prowadzić żadnej polityki finansowej ani kadrowej. Jesteśmy uczelnią leciwą, mamy duży szacunek dla starszych, lubimy ich. Nie bierzemy pod uwagę efektywności.

Poza tym uderzającym zjawiskiem jest u nas brak krytycyzmu: jeśli ktoś o sobie dobrze mówi, łatwo zaraża tym poglądem innych. Nie analizuje się, co kto sobą reprezentuje, w jakich gremiach zasiada...

Nasza rada wydziału pod tym względem się wyróżnia in plus. Potrafi czasem mówić przykre rzeczy. To jest dobry wydział – jeden z lepszych w Polsce. Ale i tak uważam, że ok. 30% ludzi (co najmniej) nie spełnia podstawowych oczekiwań. My uczymy młodych ludzi przychodzić do pracy o dziewiątej i wychodzić o pierwszej. Panowie profesorowie, którzy mają własne firmy, uczą młodych ludzi, że nie warto pracować na uczelni, bo z czego innego się żyje. To jest przykre.

Nasza rada wydziału rzeczywiście determinuje życie wydziału i mogłaby to robić lepiej. Ostatnio na posiedzeniu rady zgłoszono zespół do nagrody zespołowej. Ludzie, którzy mają 10, 9, 6 publikacji nie dostaną nagrody, a osoba, która ma 2 publikacje, została wystawiona do nagrody, bo znalazła się „w pakiecie”. Problemem rady wydziału jest też to, że musi wchodzić w kolizję z dyrektorami instytutów. Dyrektor instytutu ma swoją perspektywę. Zasłużony pracownik (czy to profesor, czy adiunkt) zasługuje w oczach dyrektora na podwyżkę, nawet jeśli ma 60 godzin zajęć i niską aktywność publikacyjną. Tymczasem nasz dziekan powiedział, że jeżeli nie będzie potrafił zwolnić starego, zasłużonego pracownika, poda się do dymisji. I my staramy się robić choćby małe ruchy, np. w dziekanacie. Chcielibyśmy przesunąć osobę, która się zdecydowanie nie nadaje do kontaktów ze studentami. Przecież tu trzeba być uprzejmym, nie można do studenta mówić „czego?”, zwracać się do niego per ty. Przenieśliśmy ją o 300 metrów, to zrobiła się afera. A w normalnym świecie taka osoba straciłaby po prostu pracę.

Wydział stara się ulepszać, chcemy pokazać, że tu można się zrealizować, że poczynając od portiera, a kończąc na profesorze każdy może mieć poczucie wspólnoty i sensu działania. Ale opór materii jest potworny. RW decyduje o takich rzeczach, o których nie powinna. W wyniku tego dyskutowano przez dwa lata o powołaniu wydziałowego warsztatu, czyli – ściślej mówiąc, co będzie, jeśli przeniesiemy pana Janka z instytutu.

– **Czy to prawo Parkinsona?**

– To raczej skutek wysokiej średniej wieku pracowników. Prof. Trzebiatowski będąc już koło siedemdziesiątki tak tłumaczył kiedyś brak wyników kolokwium: *Gdyby prace były sprawdzane przez moich rówieśników, zrobiliby to szybko, bo ich to nie cieszy; gdyby robili to młodzi asystenci – uwinęliby się jeszcze prędzej i pobiegli do swoich spraw. Ale moi asystenci są koło pięćdziesiątki. Oni to muszą pocelebrować.*

Wtedy tego nie rozumiałem, ale teraz już tak.

– **Nie wygląda pan na człowieka, który lubi celebrować.**

– Ja mam zwyczaj mówić ludziom rzeczy niemiłe. Ale to jest moja uczelnia. Tu przepracowałem całe dorosłe życie (łącznie ze studiami). Chciałbym, żeby pracownicy PWr chcieli coś tej uczelni dać, a nie tylko wziąć pensję, ZUS i iść do domu.

– **Czy RW podejmuje decyzje o skali finansowania publikacji?**

– Dziekan przedstawia plan finansowy, a RW go zatwierdza, ale nie ma dyskusji szczegółowej na ten temat. Zakłada się, że dziekan wie lepiej, ile potrzeba na ten cel. Dla rady jest ważne, żeby potrzebne publikacje ukazały się. Na marginesie powiem, że moim zdaniem z pieniędzy wydziału powinny być finansowane tylko i wyłącznie wydawnictwa na stopień, ponieważ skrypty, podręczniki powinny być publikowane za pieniądze z KBN, MEN, częściowo same się finansować. Skrypty leżą do pewnego stopnia w zainteresowaniach wydziału.

Czasem finansujemy rzeczy, których nie powinniśmy. Np. uczeni mężowie przynoszą jakiś materiał z życzeniem, żeby go wydać. Ja nie mam możliwości ocenienia, co warta jest dana praca. To zajęcie dla wydawnictwa.

W związku z odżywającym stale sporem o cel posiadania własnego wydawnictwa chciałbym podkreślić, że powinno to być przedmiotem otwartej, rzeczowej dyskusji. Może należy uzasadnić, że np. wydawnictwo ma wyższe koszty, bo jest przyjazne dla pracownika, że załatwi mu wniosek o dofinansowanie publikacji w KBN, zadba o dystrybucję i reklamę gotowej książki itp. Ale to trzeba pokazać na konkretnych danych, a nie potraktować pytającego jak przeciwnika. Przecież chodzi tu o nasze wspólne pieniądze.

– **Wróćmy do budżetu wydziału.**

– Uchwalanie budżetu w dzisiejszych warunkach jest zajęciem bezsensownym. Jeśli budżet Wydziału Chemicznego PWr wynosi dzisiaj ok. 16 mln zł, a pensje zajmują w nim 13 mln, to reszta jest na granicy błędu. To jest budżet dramatyczny.

Wydział Chemiczny dostaje dość dużo grantów z KBN, ale to jest zakłęty krąg 20 osób. A pracowników dydaktycznych jest tu 180 czy 190. W tym 9 asystentów. To świadczy o naszej pozycji, ale i o sytuacji finansowej, bo 30% grantu idzie na utrzymanie instytutu. Rolą pracowników jest zabieganie o dotacje.

Zadaniem Rady Wydziału jest troska o równomierny rozwój wydziału przez właściwą politykę kadrową, ogłaszanie konkursów na stanowiska, decydowanie o przyjmowaniu doktorantów, młodych adiunktów etc.

Cieszymy się, że teraz mamy już prawdziwe konkursy na stanowiska profesorów, jest konkurs na stanowisko profesora, który musi przyjść z zewnątrz, bo nie mamy odpowiedniego fachowca. Są prawdziwe konkursy na adiunktów. Zniknął proceder ogłaszania konkursów przygotowywanych pod konkretnego człowieka. To jest autentyczny dorobek Rady Wydziału.

– **A jak wyglądają problemy dydaktyki?**

– RW decyduje, jakie kierunki studiów prowadzimy i jakie rozwijamy bardzo, a jakie mniej. To ostatnie jeszcze nie do końca nam się udaje, bo zwyciężają partykularyzmy. Dla przykładu: wydaje mi się, że zajęcia z chemii organicznej równie dobrze jak my mogliby prowadzić koledzy technolodzy z chemii organicznej, ale my pilnujemy tej swojej działki, żeby nam jej nikt nie przejął, bo dzięki temu mamy pieniądze na jeszcze jednego pracownika. Łamanie granic międzyinstytutowych to duży problem. To też są odrębne księstwa, które niechętnie rezygnują z takich oznak samodzielności, jak prawo do decydowania, na jaki kolor ma być pomalowany ich korytarz. Ambicje wśród uczonych są równie rozwinięte, jak wśród piłkarzy i artystów.

Ale nasza rada się uczy. Bieda wymusza racjonalizację działań. Jak było dużo pieniędzy, mieliśmy miłą, układną atmosferę. Teraz

rozkwitł duch reformatorski. I choć często jeszcze chętniej mówi się o błędach w sąsiednim instytucie, niż we własnym, to jednak jest duży postęp.

– **Rada Wydziału Chemicznego działa w zmniejszonym składzie. Czy dlatego, że ma bardzo dużo kadry?**

– Rada Wydziału ma ograniczony skład, bo wydział jest duży, a byli tacy, którzy w ogóle nie uczestniczyli w posiedzeniach. Teraz jest w niej około 65 osób, z których ok. 40 to samodzielni pracownicy. Frekwencja jest całkiem dobra.

– **Czy istnieje jakaś ustalona polityka długofalowa wydziału?**

– Kolegium dziekańskie ma swoją małą strategię. Wprowadzono nowy kierunek (inżynieria materiałowa), nową specjalność na biotechnologii, która pozwoliła przyjąć większą liczbę studentów na ten kierunek, staramy się tworzyć specjalności międzywydziałowe, teraz próbujemy wejść w studium „Talent” z programem chemicznym. Natomiast nie da się wypracować takiej strategii w gronie 65 osób. Każdy widzi świat z punktu widzenia swojej specjalności i nie da się tego przeskoczyć. Dlatego rada nie decyduje, że jakieś kierunki badań będą rozwijane, a inne – nie. Natomiast mówiliśmy ostatnio, co należy robić, aby wydział zachował dobrą pozycję, unowocześniał badania itp.

– **Ale trudno wyobrazić sobie, że nikt nie myśli tymi kategoriami.**

– No cóż, chcieliśmy (jeszcze przed tym załamaniem finansowym) przyjąć biochemika z Uniwersytetu [Wrocławskiego], żeby wzmocnić ten nurt badań. Ale wtedy potrzeba „na wejście” pół mln, żeby uruchomić laboratorium, stworzyć front badań, a przede wszystkim dać mu ze dwa pokoje. Otóż okazuje się, że w instytucie, który ma metraż 100 m.kw. na głowę, wydarcie tyłu pomieszczeń o powierzchni 20 metrów przekracza możliwości dziekana. (W Lund wprowadzono bardzo prosty mechanizm: płaci się za powierzchnię. Wtedy ci, którzy nic nie robią, czy którym powierzchnia jest zbędna, natychmiast oddają zbędne pomieszczenia.)

Ale u nas zwycięża podejście socjalne. Ten, kto siedział w jakimś pokoju 40 lat, jest – rzecz prosta – bardzo do niego przywiązany. I oczywiście cierpi. Jak się przechodzi na emeryturę, chce się jeszcze zachować to pomieszczenie. Bo czemu nie? Kochamy naszych emerytów, choć trudno czasem oprzeć się odczuciu, że dajemy im tylko to, co finansujemy z cudzej (wydziałowej) kieszeni.

– **Ale wydział rozlicza się z uczelnią za pomieszczenia.**

– Tak, jednakże świadomość ekonomiczna ludzi nie jest pochodną wiedzy chemicznej. Typowy dyrektor instytutu ma w głębi duszy przekonanie, że dziekan przechowuje gdzieś schowaną skrynkę z pieniędzmi i że jakoś tam w końcu uda się go skłonić do jej otwarcia.

Oczywiście rektor też ma swoją rezerwę i od czasu do czasu ktoś coś z niej dostanie, np. na wyjazd na konferencję. To jest podstawą do wyobrażeń, że dziekan też mógł dać, ale nie dał... Rektor ma prawo podejmować takie decyzje. Ale gdy profesor przeskakuje swego dziekana, żeby wy dostać pieniądze od rektora, kształtuje (nie tylko na użytek własny) niewłaściwy obraz rzeczywistości.

Tu właśnie rodzi się problem przejrzystości finansowej. Jak przekonałem się w czasie spotkań z innymi dziekanami polskich wydziałów chemicznych, są to sprawy, które można przedstawiać bardziej przejrzysto. Pan prorektor Zdanowski robi dużo dla wyświetlania sytuacji, ale pozostało jeszcze wiele. Komisja ad hoc również nie rozwinęła skrzydeł, bo uznano za niemożliwe dopuszczenie zewnętrznych ekspertów. A przecież zawsze warto wysłuchać opinii postronnych osób, które chcą wskazać możliwości ulepszeń. Czy się z tego skorzysta, czy nie, to kwestia dalsza. Ale nie możemy przyjmować z góry, że osiągnęliśmy doskonałość. Tak zresztą najwyraźniej nie jest. Spadamy w rankingach, w kategoryzacji.

Mamy gorszą sytuację niż uniwersytet, który jeszcze niedawno miał duże trudności ekonomiczne. Ale oni przeprowadzili zdecydowane zmiany.

– **O czym się dyskutuje na RW?**

– Dużo uwagi poświęcamy zdobywaniu pieniędzy i mamy sukcesy. Dostajemy środki z KBN na aparaturę, ale przygotowanie wniosku inwestycyjnego wymaga wysiłku. (Nie wszyscy zresztą tak się trudzą. Podobno składano także do KBN kuriozalne wnioski: jestem wielkim uczonym, proszę o 300 tysięcy złotych.)

– **Co można udoskonalić?**

– Nasza RW wykorzystała już wszelkie rezerwy proste. Poszerzyliśmy ofertę programową dla studentów, mamy daleko posuniętą wybieralność (dzięki czemu jesteśmy jedynym wydziałem chemicznym, który ma więcej kandydatów niż przyjmuje studentów), promujemy na poziomie wydziału studenczką (rzeczywiście studenczką, a nie pracowniczą!) wymianę zagraniczną, staramy się uatrakcyjnić studentom naukę. Robimy małe zmiany strukturalne. Przesuwamy delikatnie niektóre jednostki w stronę wydziału. Widzimy potrzebę szerszego włączenia techników w prace badawcze (są oni często zajęci wyłącznie dydaktyką). A i tak jeszcze nie nadążamy za zmieniającą się rzeczywistością. Żyjemy w świecie wirtualnym. Młodzi ludzie, którzy przychodzą z zewnątrz, patrzą na nas ze zdziwieniem, bo my tego nie dostrzegamy.

– **Jaka jest droga zmian?**

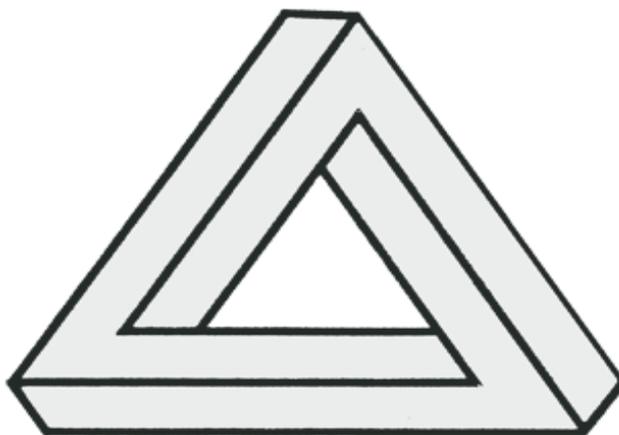
– Mamy co roku dwa spotkania dziekanów wydziałów chemicznych. Jest to okazja, by sprawdzić, jaki jest kierunek zmian. Stwierdzam, że są właściwie dwie drogi. Droga poznańska polegająca na roztrójnym gospodarowaniu pieniędzmi jest dla nas mentalnie niedostępna. (Wiem to, bo nasz dziekan jest poznaniakiem). My jesteśmy ze wschodu, więc wierzymy, że „jakoś to będzie”.

Poznaniacy nie są skąpi. Oni wiedzą, kiedy wyłożyć pieniądze. Gdy widzi się, jak wygląda Wydział Chemii UAM, wpada się w głęboką zazdrość. Oni wyzbyli się partykularyzmów, stworzyli wspólne dobre laboratorium. Tymczasem nasze laboratoria są często starannie zagrodzonymi posiadłościami, do których nikt nie ma wstępu poza ich zadowolonymi z siebie dysponentami. Przy tym nie dbamy o to, co mamy. Poznaniacy zdobywają pieniądze i mądrze je inwestują.

Drugi model pochodzi z Politechniki Gliwickiej: jak już głód przycisnie, to pękają wszelkie więzi i ludzie zaczynają wyrzucać własnych kolegów. Tam dziekan ma właściwie komfortową sytuację, bo sprawa rozwiązuje się sama. Innych rozwiązań właściwie nie ma.

– **Nie jest to optymistyczne, ale może prawdziwe. Dziękuję Panu za rozmowę.**

Rozmawiała Maria Kisza

Okiem Prrektora ds Studenckich

Co się dzieje w świątku studenckim? (cz.II)

W pierwszej części zostały opisane poważne organizacje posiadające swoje struktury, statut i zaprogramowane formy działalności. Wartościową i wyspecjalizowaną działalność na Politechnice prowadzą również inne grupy, mniej sztywno umocowane, czasem w ogóle pozbawione ram organizacyjnych.

Długie tradycje na Politechnice mają: działalność filmowa i fotograficzna. Te formy wciąż przyciągają studentów, chociaż profil ich zainteresowań podlega wyraźnej ewolucji. Najdłużej działający Klub Filmowy „Fosa” istnieje nieprzerwanie, obecnie znowu nad fosą miejską w lochach DS T-8. Stał się azylem dla „artystów” tęskniących za twórczością filmową, której nie da się już wykonać na celuloidowej taśmie – innych środków nie mają. Ale mają reżyserskie umiejętności i wciąż gromadzą młodych entuzjastów filmu. Gdyby zaryzykować niewielką inwestycję w ich sprzęt, może wróciłyby piękne dni? Zainteresowania filmowe propaguje druga, równie zasłużona grupa – DKF Politechnika, organizujący projekcje filmowe w tej samej sali i przy pomocy tej samej aparatury, która trafiła do nich jako spadek po Technische Hochschule Breslau. Modernizacja sali kinowej (329 w A-1) miała i im przynieść nowoczesność. Gdy powrócili po zakończeniu robót, okazało się, że kabiny kinowej mieszczącej się przy tej sali nie objęto remontem, a zasilanie odcięto. DKF – choć bezdomny i zamrożony – nie zaprzestaje działalności. Obecnie organizuje spotkania z górami ku radości wielu entuzjastów sportu wspinaczkowego i turystyki górskiej.

Hitem w środowisku filmowym stała się Telewizja Studencka STYK działająca w osiedlu akademickim. Zainstalowana w DS T-15 obsługuje system telewizji kablowej w kilkutyśiecznym osiedlu siałami samych studentów. Sami zorganizowali oni najpierw małe studio, a obecnie adaptowali pomieszczenia na duże studio telewizyjne. Zdobyli fundusze na profesjonalny sprzęt. Ich kamera bywa na oficjalnych uroczystościach Politechniki i wielu imprezach studenckich. Ich kadra trafia już do ośrodków telewizji regionalnej. Członkowie STYK, znakomicie przygotowani fachowcy od sprzętu elektronicznego odkrywają jednak, że siła telewizji to nie tylko sama aparatura. Potrzebna jest telewizyjna sztuka i telewizyjne rzemiosło, a te umiejętności wymagają talentów reporterskich; techniczne nie wystarczą. STYK podejmuje próby montażu cotygodniowych wiadomości lokalnych na użytek osiedla. Czekają na specjalistę, który pokieruje pracą studentów, nauczy, jak wyczarować sukces z technicznego zaplecza.

Historia Klubu fotograficznego SpAF potoczyła się odwrotnie. Ulokowani w przypadkowych pomieszczeniach po wygasłym teatrze, dysponując zaledwie powiększalnikiem i prywatnym sprzętem członków klubu pokazali, jak tworzyć fotograficzną sztukę. Ich liczne wystawy oglądaliśmy w gmachu A-1. Ich talent doceniają komercyjne agencje fotograficzne i reklamowe. Członkowie SpAF znajdują jednak czas i na twórczość artystyczną. Oczekują na nich przestronne pomieszczenia dawnego atelier filmowego w DS T-4, wraz z niezbędnym zapleczem i wyposażeniem. Czy będą im służyć? Czy zobaczymy kolejne ambitne wystawy? Czy zdolnych fotografików nie wyssą z klubu profesjonalne agencje? Okaze się już jesienią.

Muzyka i śpiew już tradycyjnie pociągają przyszłych inżynierów. Politechnika patronuje dwóm chórom; Consonaza jest chórem kameralnym, w którym dominują absolwenci, zaś duży zespół Aka-

demickiego Chóru Politechniki zachowuje swój studencki charakter. Co roku przyjmuje dziesiątki młodych kandydatów, z których niewielu zostaje na dłużej. Jednak chór jest stale bardzo liczny, zachowując poziom i młody głos. Ceniony we Wrocławiu, bywa angażowany do występów filharmonicznych i festiwalowych. Sam organizuje dorocznie Festiwal Barbórkowy Chórów Studenckich. Chór potrafi organizować wyjazdy zagraniczne, bywa też zapraszany na tournée; wciąż wspomina się niedawny wyjazd do USA. Teraz planują podróż do Chin! Większość środków na te podróże Chór sam zarabia – często jest zapraszany na występ w kraju, a należności wpływają na Politechnikę. Po latach prób w przygodnych salach wykładowych zespół jest bliski otrzymania własnej siedziby w niewielkiej, zaniedbanej sali widowiskowej przy DS T-9. W tej perspektywie można poważnie myśleć o nadaniu aktywności muzycznej studentów PWR poważniejszych ram organizacyjnych. Dyskutowany jest projekt Centrum Kultury Muzycznej, które mieściłoby się w nowej siedzibie chóru. Zajęcia muzyczne, już dziś honorowane jako wybieralne zajęcia humanistyczne, znalazłyby tam swoje naturalne środowisko. Podnoszona przez wielu muzyków-amatorów na Politechnice idea orkiestry akademickiej mogłaby tam ujrzeć światło dzienne.

Koła naukowe trudno zaliczyć do organizacji. Są one przelotnym owocem kontaktów między entuzjastycznym nauczycielem a grupą studentów, których on potrafił porwać. Koło istnieje tak długo, jak długo starczy energii jego twórcom. Zanika, gdy choć na chwilę zabraknie opiekuńczego oddechu rozniecającego iskierkę studenckiej inicjatywy. To naturalne – w działalności naukowej, nawet pozalaboratoryjnej studenci są całkowicie zależni od zasobów i możliwości instytutu czy zakładu. Opiekun i inicjator pomaga zdobyć życzliwość i środki, lecz niestety często jego wysiłek nie jest zauważany i doceniany przez zwierzchników. Dzieje się tak, ponieważ brak jednolitego poglądu, czemu praca studentów w kole naukowym miałyby służyć. Minimalnym oparciem dla ruchu naukowego mogłoby się stać uznanie udziału studentów i nauczycieli w pracach koła, jako formy zajęć wybieralnych (są precedensy – w ten sposób działalność w sekcjach sportowych AZS uznawana jest za równoważnik zajęć WF). Możliwy byłby powrót do wspólnej na uczelni platformy kół naukowych znanej kiedyś jako Stowarzyszenie Naukowe Studentów, a spotykanej jeszcze na uczelniach jako rady kół naukowych. Działające na zasadzie kół: klub lotniczy, klub motorowy, klub krótkofalowców – też mają imponujące osiągnięcia. Nowe inicjatywy brzmią czasem oszałamiająco: pojawiło się koło „Mars Society” budujące model pojazdu marsjańskiego, jest koło rynków finansowych „Futures” i koło „Zielona kultura”. Koła potrafiłyby organizować wartościowe zajęcia typu praktyk, gdyby wydziały były gotowe do ich zaliczania.

Wśród studentów ogromnie popularna jest turystyka, lecz nie przetrwały żadne formy organizacyjne zdolne do jej podtrzymywania. Przetrwali entuzjaści wśród dziekanów! Rajdy Elektryka gromadzą systematycznie od kilku lat 400 osób na wiosnę, niewiele mniej jesienią. Organizowane są siłą woli prodziekana, który umiał nauczyć studentów techniki sterowania wielką liczbą amatorów czynnego wypoczynku. Górnicy nie chcieli być gorsi – ich rajd „Geo-majowy” gromadzi już 200 studentów. Wydział PPT traktuje swój mniejszy rajd jako formę kontaktu pracowników ze studentami wydziału. Istnieje obawa, że te wartościowe i poszukiwane przez studentów imprezy na świeżym powietrzu nie przetrwają kolejnych zmian władz wydziałowych. Byłby więc może czas zaprosić do współpracy PTTK lub powrócić do pamiętanego jeszcze na Politechnice Akademickiego Klubu Turystycznego jako trwałego organizacyjnego oparcia dla imprez rajdowych.

Własną, zasłużoną organizację mają na Uczelni cudzoziemcy, których liczba ustabilizowała się około 200, z czego połowa to słuchacze Studium Języka Polskiego. Słuchacze Studium są pod opie-

ką swoich nauczycieli, którzy organizują im program adaptacyjny – obok nauki języków również zajęcia kulturalne i krajoznawcze. Natomiast Uczelniany Komitet Studentów i Doktorantów Zagranicznych pełni funkcje towarzyskie jako miejsce spotkań obcokrajowców będących już studentami. Raz w roku organizują prezentację kultury swoich krajów, barwną wystawę oraz występy zespołów narodowych. Komitet otrzymał długo oczekiwaną przystań – pokoik w DS T-17. W tym akademiku mieszka większość studentów obcokrajowców. W podziemiach innego domu studenckiego funkcjonuje sala modlitw dla licznych wśród nich mahometan. W środowisku cudzoziemców narodził się przed laty zespół muzyczny „Terra” działający dziś niezależnie, lecz wciąż obecny w odzykanych po powodzi piwnicach DS T-4.

Kluby studenckie o charakterze rozrywkowym, dawniej liczne, zanikły – z jednym wyjątkiem: istnieje Klub Bajera w DS T-15. Wciąż ma wiernych działaczy. Jego wizytówką są projekcje filmowe dla mieszkańców osiedla dzięki odkupionemu na uczelnianej giełdzie rzutnikowi video. Osiedlowe kino jest ulubionym miejscem kibiców oglądających polskich piłkarzy na wielkim ekranie w czasie transmisji meczów. Działacze klubu są główną siłą napędową pomysłu kawiarenki komputerowej, którą chcą powołać z pomocą banku albo samodzielnie. Od października ruszają.

Liczne, żywe i pełne inicjatyw środowiska duszpasterstw akademickich, które pozostawały dotąd poza murami Uczelni, dziś nieśmiało pukają do drzwi. Studenci Politechniki stanowią tam liczącą się grupę. Gdy organizują doroczny wyjazd na Jasną Górę lub tradycyjny obóz wakacyjny w Białym Dunajcu, oczekiwaliby podobnego wsparcia, z jakiego korzystają na Uczelni turyści, kinomani, komputerowcy lub sportowcy. Nawiązywane kontakty z duszpasterzami mogą mieć i inne znaczenie. Do duszpasterstw trafiają studenci po pomoc materialną, mieszkaniową. Czasem mogliby ją znaleźć na Uczelni, lecz jej organy działają rutynowo, obsługują studentów masowo, czasem nie zauważają wyjątkowo trudnej, lecz nietypowej sytuacji. Sygnał od znajomego sprawę duszpasterza mogłby uruchamiać właściwe mechanizmy pomocy. Studenci Politechniki związani z duszpasterstwem „Redemptor” przy ul. Wittiga byli inicjatorami ogólnopolskiego miesięcznika studenckiego „Semestr”, który po kilku latach samodzielności znalazł przystań i wsparcie na Politechnice. Zgasł, gdy zabrakło jego redaktora i założyciela. Pismo próbuje się odrodzić, znaleźć niebanalną, wyróżniającą go formułę – no i pozyskać fundusze!

W panoramie aktywności studenckiej nie może zabraknąć Samorządu Studenckiego, który zwolna zyskuje pozycję prawdziwej studenckiej władzy. Trafiają tam studenci, gdy szukają rozwiązania problemów. W naturalny sposób priorytetowym polem aktywności samorządu stały się sprawy materialne studentów: stypendia, zapomogi, domy studenckie. Ogromnym osiągnięciem Samorządu stało się uaktywnienie Komisji Stypendialnych na wydziałach oraz działalność Studenckiej Odwoławczej Komisji Stypendialnej, której patronuje Samorząd. W miarę jednak, jak trudne sprawy pomocy materialnej osiągają stan ustabilizowany, ich obsługa staje się rutynowym działaniem o charakterze administracyjnym, nie wymagającym już bezpośredniej interwencji Samorządu. Pozostaje otwarte drugie pole działalności: aktywność wszelkich agend i organizacji studenckich. W tej sprawie Samorząd nie jest bezczynny: jest organizatorem corocznych juwenaliów, chętnie uczestniczy w imprezach organizacji studenckich. Co roku angażuje się w debatę nad budżetem studenckim, przeznaczonym na wspieranie wszelkiej aktywności studenckiej. Jest to niemała kwota ok. 0,7% rocznej dotacji MEN, byłoby więc czym rządzić. Tu Samorząd zachowuje jednak powściągliwość i dystans. Słusznie dba, aby liczące się organizacje nie zostały skrzywdzone, a finansowanie innych działań pozostawia rozważaniu Sekcji Studenckiej, do której studenci, zorganizowani lub indywidualni, tradycyjnie kierują prośby

o wsparcie finansowe lub pomoc organizacyjną. Studencka władza, nie uczestnicząc bezpośrednio w rozdzielaniu środków na przeróżne formy studenckiego działania, rzeczywiście nie ma pełnego rozeznania wśród przelotnych inicjatyw lub trwalszych agend studenckich. Inną przyczyną jest ich rozproszenie. Koła funkcjonują na wydziałach, kluby i agendy gdzieś po piwnicach DS-ów. Tylko kluczowe organizacje studenckie (AZS, AIESEC, NZS, DKF) mają siedziby w kampusie, a i one są rozproszone. W dobrze zorganizowanych kampusach nieodzownym elementem jest centrum studenckie. Tam mieści się samorząd, tam mają stałą siedzibę organizacje, odbywają się studenckie spotkania, wystawy i imprezy, tam znajdują przelotnie siedzibę nowe grupy, przychodzą studenci, aby się spotkać, dowiedzieć, posiedzieć. Nieważne, czy mieści się w baraku czy w piwnicy – centrum pozwala ujawnić studencką energię, pozwala zauważać ich aktywność. Centrum umożliwiłoby sterowanie aktywnością studencką siłami samych studentów, Samorządu. Właśnie – gdybyśmy takie centrum mieli!

Ludwik Komorowski

O sesji i aniołach

Potworne zwierze – sesja, przyczłapało się także do duszpasterstwa. W korytarzu między wielkimi zdjęciami ludzi bezdomnych (wystawa: „Cały mój świat w kartonie po bananach”) rozlegają się salwy radości: „Zdałem, zdałem. Sam nie wiem jak, ale zdałem!” i slychać ciche pochlipywanie kogoś, kto właśnie jest tułony przez Dorotkę, zawsze gotową

każdego pocieszyć. Sesja – dzikie zwierze, które czasami daje się obłaskawić. Choć są i tacy, którzy lubią sesję: „Nareszcie mogę się trochę wykazać!”. Ale ci stoją gdzieś pod ścianą.

Gwarny korytarz, a obok, w sali „U Wujka” fruwają anioły. W niedzielę 10 czerwca późnym wieczorem – wernisaż. Na ścianach majaczą w płomieniu świec pastelowe i ołówkowe anioły. Na rozglądających się gości spoglądają anioły szklane. Sprawcami tych anielskich postaci są: Ewa Barska, Joanna Głowacz, Janusz Halicki, Jadwiga Krawczyk-Halicka i Olga Pleśniak. Dźwięk gitary subtelny delikatny, ale i stanowczy – anielski? To duet gitarowy Jona i Jadwiga. Jeszcze ks. Mirosław Drzewiecki i jego wiersze o aniołach – barwne różnorodne plastyczne – jak anioły.

Późnym wieczorem w radiu audycja o aniołach. I wiele pytań: „Co się dzieje z naszymi aniołami stróżami po naszej śmierci?”, „Czy Pan Jezus miał swojego Anioła Stróża?”, „Czy każdy z nas obok Anioła Stróża ma też złego anioła?”

Anioły bardzo się ożywiły w naszym duszpasterstwie. Czy mogą pomóc studentom okiełznać dzikie zwierze – sesję? Mam taką nadzieję i tego studentom gorąco życzę. A myślę, że będzie to też powód do radości dla profesorów, którzy może są już trochę zmęczeni egzaminowaniem. Jednej i drugiej stronie życzę również wiele satysfakcji z sesji i pięknych wakacji. Sam zaczynam powoli trenować wioślarstwo, by sprostać na wodach Drawy.

ks. Mirosław Maliński
duszpasterz akademicki

Telefony dla domów studenckich

Wybierz kod

23 kwietnia w gabinecie JM Rektora PWr odbyło się uroczyste podpisanie dwóch dokumentów, które pozwolą mieszkańcom politechnicznych domów studenckich na wygodne korzystanie z telefonów znajdujących się w ich pokojach. Indywidualne kody przyznane poszczególnym mieszkańcom sprawią, że każdy będzie płacił tylko za własne rozmowy.

Ze wstępnego rozpoznania wynika, że do zagospodarowania jest znaczna pula usług, a do wzięcia – spora kwota. Szacuje się ją na ok. 2 mln zł. Uczelnia nie mogła pozwolić sobie na finansowanie, skądinąd pożytecznych, studenckich kontaktów ze światem. Jak przypuszcza prof. Mulak, telefony mogą nawet ułatwić studentom rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Jeżeli sprawdzi się eksperyment, którego szczegóły techniczne przedstawia tekst pana dr Mirosława Szymańskiego (zamieszczony niżej), TP S.A. zamierza rozszerzyć tego typu usługi na szpitale i inne placówki, w których klient przez pewien czas chce mieć telefon w zasięgu ręki. Warunkiem sukcesu jest pewien poziom wykorzystania usług „wychodzących”, aby nakłady inwestora nie poszły na marne.

Poza umową z Politechniką Wrocławską (właścicielem obiektów) TP S.A. podpisało także umowę z Fundacją Samorządu Studenckiego PWr „MANUS” jako operatorem usług telekomunikacyjnych.

Jak powiedział jeden ze studentów, nikt nie domyślał się, jak bardzo kserografy zmienią styl pracy studentów. Czy udostępnienie im telefonów przyniesie podobne skutki?

Zastosowanie elementów informatyki w telekomunikacji pozwoliło na szybkie upowszechnienie się nowych usług. Bardzo ciekawa grupa usług jest związana z taryfikacją. Obejmuje ona: możliwość wyboru taryfy i usługi: billingu, gorącego billingu, „limitu”, „kredytu” oraz pre-paid. Usługi te pozwalają tradycyjnym operatorom telekomunikacyjnym zmienić podejście do klienta. Służą temu zwłaszcza tzw. usługi pre-paid. System pre-paid stanowi narzędzie rozwijania rynku usług telekomunikacyjnych w społecznościach o niskich dochodach. Pozwala on klientowi, który musi liczyć się z pieniędzmi, na bieżąco kontrolować ponoszone wydatki na usługi telekomunikacyjne.

System taki zapewnia jednocześnie w maksymalnym stopniu bezpieczeństwo dostawcy usług (korzystający z usług opłaca je z góry), ale również jest to system bezpieczny dla korzystającego (nie otrzyma rachunku, który pozbawi go środków do życia lub w najlepszym przypadku spokojnego snu).

Z pomysłem „telefonizacji” osiedla studenckiego wystąpił nasz były student pan Marek Szkoła, który zaproponował, autorowi tej notatki to zadanie jako temat swojej pracy dyplomowej. Za najistotniejszy element jego pracy trzeba uznać analizę marketingową usług telefonicznych w osiedlu akademickim: rozprosił ponad 800 ankiet na temat potrzeby usługi i oczekiwanej intensywności ich wykorzystywania.

Taki system został zaproponowany przez Politechnikę Wrocławską Telekomunikacji Polskiej, która uznała wyniki przeprowadzonej analizy za obiecujące pod względem ekonomicznym i „kupiła pomysł”.

Operatorem usług telekomunikacyjnych jest fundacja „MANUS” na podstawie umowy pomiędzy **Fundacją Samorządu Studenckiego Politechniki Wrocławskiej „MANUS”** i **Telekomunikacją Polską S.A.** z 23 kwietnia 2001 r. Usługa jest świadczona w systemie przedpłaty z indywidualnego konta depozytowego.

JM Rektor prof. Andrzej Mulak i prezes Fundacji „MANUS” Andrzej Czarnecki wymieniają podpisane dokumenty z przedstawicielami Telekomunikacji Polskiej S.A. Po lewej autor – promotor Mirosław Szymanowski i wiceprezes Fundacji „MANUS” Krzysztof Grynienko.

Każdy pokój w DS wyposażony będzie w aparat telefoniczny z przydzielonym numerem z zakresu numeracji krajowej. Zapewni to bezpośredni, nieograniczony dostęp do aparatu z publicznej sieci telefonicznej.

System pozwala na realizację wszelkich usług telefonicznych z wyjątkiem połączeń przychodzących realizowanych na koszt abo- nenta i usług zamawianych.

Każdemu numerowi przypisane są konta depozytowe (od jedno- go do trzech) rozróżniane przy pomocy osobistego numeru iden- tyfikacyjnego (PIN) przydzielanego każdemu studentowi posiadają- cemu skierowanie do domu studenckiego.

Realizując połączenia telefoniczne posiadacz tego konta pomniejsza jego stan. Uzupelnienie konta polega na wniesieniu opłaty de- pozytywnej powiększonej o opłatę manipulacyjną. Jest to możliwe tylko w Depozytowym Punkcie Telekomunikacyjnym (DPT). War- tość minimalnej kwoty wpłaty określona jest w cenniku. Potwier- dzeniem wpłaty jest paragon z kasy fiskalnej.

Jak to działa

Po podniesieniu słuchawki

- użytkownik usłyszy komunikat „Wybierz kod”.
- użytkownik wprowadza swój PIN. **Trzykrotne błędne wprowadzenie PIN powoduje blokadę aparatu. Bloko- wane są wszystkie konta przydzielone danemu nume- rowi na czas 6 godzin. Wcześniejsze zdjęcie blokady możliwe jest w DPT po uiszczeniu opłaty.**
- po wprowadzeniu poprawnego numeru PIN pojawia się ko- munikat „Wybierz numer”. Wybierając numer abonent może zrealizować jedno z trzech rodzajów połączeń:
 - a) Realizacja połączeń wewnętrznych:
 - użytkownik wybiera numer wewnętrzny i uzyskuje połą- czenie pod warunkiem posiadania dodatniego salda na kon- cie.
 - b) Realizacja połączeń wychodzących (poza osiedlem akade- mickim):
 - po wybraniu „0” pojawia się sygnał zgłoszenia.
 - użytkownik wybiera numer zgodny z numeracją krajową; bez ograniczeń zasięgowych, z wyłączeniem usług 0-700, pod warunkiem posiadania dodatniego salda na koncie.
 - c) Realizacja połączeń alarmowych:
 - po usłyszeniu komunikatu „Wybierz kod” możliwe jest uzyskanie połączenia ze służbami ratunkowymi bez poda- wania PINu.

Realizacja połączeń wychodzących jest możliwa tylko przy do- datnim stanie konta, natomiast do połączeń przychodzących i z nu- merami alarmowymi nie jest potrzebne saldo dodatnie.

Stan konta jest pomniejszany w trakcie rozmowy zgodnie z ak- tualnie obowiązującą taryfą TPSA. Po przekroczeniu minimalnej wartości progowej konta (np. 2 zł) podawany jest w trakcie rozmo- wy komunikat słowny. Po wyczerpaniu się stanu konta rozmowa jest przerywana.

Sprawdzenie stanu konta jest możliwe po połączeniu ze specja- lnym numerem informacyjnym lub w DPT.

Właściciel konta ma możliwość uzyskania szczegółowego bil- lingu w DPT za odpowiednią opłatą.

Reklamacje można składać w DPT. Będą one uwzględniane tyl- ko na podstawie paragonu wydanego po dokonaniu wpłaty.

Należy oczekiwać, że realizacja tego pierwszego w Polsce pro- jektu pozwoli znaleźć się naszym studentom naprawdę w dwudzie- stym pierwszym wieku. Telekomunikacja Polska zapowiada wdro- żenie kolejnych takich projektów nie tylko we Wrocławiu, ale i w innych ośrodkach, jednak ważne jest to, że my mieliśmy ten po- myśl i byliśmy pierwsi.

Mirosław Szymanowski

Polsko-czeskie seminarium

W dniach 1-3 czerwca br. odbyło się w Szklarskiej Porębie mię- dzynarodowe seminarium studentów polskich i czeskich organi- zowane przez Koło Naukowe Instytutu Cybernetyki Technicznej. Zaprezentowano systemy: GPS w monitoringu przewozów PKP, wczesnego ostrzegania przeciwpowodziowego oraz program bada- wczy dorzecza Odry. Dr J. Breslin z Irlandii w ramach programu Era- smus przedstawił cykl wykładów z zakresu transformacji mocy w.cz. Uczestnicy w ramach programu turystycznego zwiedzili muzeum ziemi oraz wodospady „Szklarka” i „Kamieńczyk”. □

Fot. K. Kościuszkiewicz

Fot. K. Kepa

Juwenalia 2001

Tegoroczne Juwenalia nie mieściły się w ramach czasowych „przejęcia władzy w mieście przez studentów”, czyli od 17 do 20 maja. Zwłaszcza bogaty program imprez sportowych sprawił, że można mówić o całym okresie między 11 a 26 majem.

Bogatą ofertę przedstawił AZS Politechniki Wrocławskiej, o czym informuje w odrębnym tekście.

Rodzima, politechniczna mutacja tego ogólnostudenckiego święta nosi już od kilku lat nazwę Wittigaliów, co oczywiście wywodzi się od nazwy osiedla domów akademickich przy ul. Wittiga. W tym roku wrocławskie samorządy studenckie współpracujące w ramach Porozumienia Samorządów Uczelni Wrocławia (PUWr) realizowały główne imprezy wspólnie, co pozwoliło skuteczniej pozyskiwać sponsorów i zespoły muzyczne. Niemniej Samorząd Studentów PUWr postanowił zadbać, by tradycja wspólnej zabawy „na Wittigowie” nie upadła.

Pędzimy tramwajem

Już 11 maja ASPD-IAESTE, organizacja zajmująca się m.in. zagranicznymi praktykami studenckimi, zorganizowało „imprezę tramwajową”. Ten prawdziwie wrocławski pojazd stanowił zarazem pomieszczenie do zabawy (jak miło tańczyć na zakręcie!), środek komunikacji pozwalający zwiedzać miasto „od pętli do pętli”, a także interesujący obiekt techniczny, z którym chętnie zapoznawała studentów życzliwa obsługa.

Dania z rusztu

W przeddzień właściwego otwarcia Juwenaliów, czyli 16 maja, wieczorem teren między akademikami zapełnił się studentami, którzy w grupkach przypiekali na rusztach ulubione kiełbaski. Podobno doliczono się 4 tysięcy osób. W organizowaniu tej zabawy pomógł wydatnie klub Bajer (T-15). Przymierzano się do przeróżnych rekordów Guinnessa, a dzięki rozprowadzonym śpiewnikom odbywały się występy śpiewacze. Nagrodą był oczywiście ruszt (zwany w nowomowie grillem).

W wesołej zabawie wzięli udział dwaj prorektorzy: dr Ludomir Jankowski i prof. Jerzy Świątek. Prorektor ds. nauczania cenił sobie dobrą pracę, więc przeprowadził nawet konkurs na najlepiej upieczoną kiełbaskę. Teren Wittigowa był przez całą noc zasnuty wonnym dymem, przez który z pewnym trudem przebijało się światło ze znaj-

dującego się w T-15 projektora. Stąd rzucono obrazy filmowe na ekran znajdujący się na T-19.

Choć teren po imprezie był nieco zabałaganiony, impreza okazała się bardzo udana. Klimat – prawdziwie studencki, nie zakłócony nadmiarem gości zewnętrznych.

W tym samym dniu można było też popłynąć statkiem spod Politechniki na Wyspę Opatowicką i wziąć udział w ognisku (kiełbaski oczywiście były też).

Studenci contra Joschka Fischer

Główna prezentacja środowiska studenckiego to oczywiście pochód żaków przez miasto. Wyruszył on 17 maja przed południem spod „Parawanowca”. Dostojni goście, czyli JM Rektor prof. Andrzej Mulak i prorektor ds. nauczania prof. Jerzy Świątek uczestniczyli w nim jadąc na hulajnogach (zdj. 6). Mimo że były tam również o wiele ambitniejsze pojazdy: zabytkowe lincolny, motocykle Apanonaru, zaprzęgi konne, konie pod wierzch, itd., itp. łącznie z 5-osiową ciężarówką, ta właśnie forma nadała szczególnie wyraz pochodowi. Nadzwyczajne uznanie zyskał prof. Świątek, który wystąpił w todzie, dzięki czemu wszyscy obserwatorzy brali go za rektora. Czy to jakaś wróżba?

Przed wejściem do Rynku studenci zostali zaskoczeni wiadomością, że ze względu na wizytę ministra spraw zagranicznych Joschki Fischera nie uzyskają zgody na wprowadzenie pojazdów, choć wcześniej mieli pozwolenie od prezydenta miasta. Zatem tylko hulajnogę oraz jadącą na kółkach „kotłownia”, którą studenci Wydziału Mechaniczno-Energetycznego przenieśli własnoręcznie ponad ograniczającymi wjazd słupkami, dostały się pod estradę, na której wiceprezydent Stanisław Huskowski (zdj. 4) wręczył klucze do miasta Królowi i

Królowej Juwenaliów (byli to Piotr Grygiel z Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Poznaniu, Oddział we Wrocławiu, oraz Marta Sidorowska z AWF). Nagrodzono też trud reprezentantów Wydziału Mechaniczno-Energetycznego: ich „kotłownia” otrzymała nagrodę (radiomagnetofon SONY) za najatrakcyjniejszy element pochodu. Natomiast min. Fischer dostąpił zaszczytu potrzymania insygniów królewskich (patrz okładka).

Niektóre inne wydziały Politechniki też zadbały o reprezentacyjny wygląd. Architekci nieśli tuby, przykładnice i wielkie teczki, na których malowali napisy, górnicy wystąpili w tradycyjnych strojach, pojawiły się też transparenty wydziałów i organizacji. Niektóre grupy (wydziałowe, kół naukowych) miały swoje „firmowe” koszulki – ulubiony okazał się kolor żółty.

Wittigowo – c.d.

Popołudnie spędzano przy rozgrywkach Quake World 1.1 (organizatorem był „Ranger”) oraz na pokazach siłowych „Strong man”. Ta ostatnia prezentacja okazała się bardzo widowiskowa. Występy zaproszonych siłaczy, którzy pchali samochody i podnosili ciężary, były zachęcającym przykładem dla studentów (fot. 5). Nie wszyscy, co prawda, próbowali swoich sił, ale może dzięki temu wzrosło frekwencja w siłowni T-17, którą prowadzi organizator pokazu Mariusz Ciupak.

Dla tych, którzy łamią nie podkowy, ale zabezpieczenia elektroniczne, odbyło się w T-16 „Testowanie bezpieczeństwa systemu” (TBS). Elektronicznego, oczywiście. Zadaniem uczestników było włamanie się do jednego z 3 serwerów różniących się stopniem zabezpieczenia. Zdobyto tylko jeden poziom. Czy zatem są twierdze nie do zdobycia?

Przewodniczący ZKUSS Przemysław Wojsznis stawał na głowie, by informacja dotarła do kolegów.

Pole Marsowe

Na wieczorny koncert na Polu Marso- wym, którego gwiazdą był Robert Gawliński, przybył tłum szacowany na 20 do 30 tysięcy osób. Sprzyjająca pogoda sprawiła, że zabawa trwała do późnych godzin. (Następnego wieczoru frekwencja spadła z powodu deszczu, ale chętni do obejrzenia zespołów O.N.A. i Republika wykorzystali okazję do błotnej kąpieli. Na zdjęciu 8 wi- dać, że ta kuracja świetnie robi na cerę.

Trzeba wyrazić uznanie samorządom studenckim, że wreszcie znalazły miejsce, w którym koncerty rockowe nie zakłócają snu mieszkańcom. Oby prezydent Miasta Wrocławia wziął sobie ten przykład do serca.

Z piątku na sobotę trwały też zabawy: w klubie „Bajer”, gdzie zorganizowano Bal Dresiarza, oraz „Topo”, dokąd organizator, czyli Fundacja MANUS sprowadziła zespół „Chudoba” specjalizujący się w żywiółowo wykonywanej muzyce ludowej.

TOPO jest agendą kulturalno-artystyczną Fundacji, a opiekunem klubu oraz inicjatorem imprez kulturalno - artystycznych jest Rafał Nowakowski student Wydziału Elektroniki, członek zarządu Fundacji.

Niekonwencjonalne konkurencje

Sobotnie rozgrywki streetbasketu zostały przeniesione na Chelmońskiego (szczegóły – w informacjach z AZS.)

Natomiast na Wittiga zorganizowano bieg piwny: naprzemienne picie i biegi – podobno sprawdzające wytrzymałość. (Czyżby pęcherza?) Odbyła się też „Święta wojna między akademikami” polegająca na walkach na woreczki z wodą. Był to właściwie tylko jeden z etapów nieustającej przez całe Juwenalia konkurencji między domami studenckimi. Dekorowano je wymyślnie, zwłaszcza transparentami wyci-

nanymi ze zużytej pościeli, którą podarowały studentom administratorki budynków. (Taki „banner” wisiał też na D-6 – lokalu Samorządu).

Rekord jazdy na hulajnodze

Zaintesowanie mediów wzbudziła zorganizowana przez NZS PWr zabawa w bicie rekordu czasowego jazdy na hulajnodze (zdj. 7). Dwunastu studentów jeździło na zmianę przez 24 godziny wokół domów akademickich na sprzęcie dobrej klasy dostarczonym przez firmę TOYA. Byli to studenci PWr: Adrian Bukowski, Krzysztof Braja, Paweł Czartoliński, Piotr Jeziorski, Piotr Kowalczyk, Krzysztof Kucza, Marcin Lau, Wojciech Maj, Tomasz Malinowski, Adam Szyłko, Mariusz Szważyk i Artur Wittbrodt (ale nie rodzina!). W tym czasie przebyli oni 333 kilometry, wielokrotnie zmokli i ponieśli liczne kontuzje, ale obecnie liczą na zarejestrowanie w Księdze Rekordów Guinnessa.

„Imprezy stateczne”

Wszystkie samorzady studenckie współpracujące w PUW spotkały się tuż po zwróceniu kluczy od miasta, czyli 20 maja, na statku. Tu nastąpiło rozliczenie finansowe i podsumowanie Juwenaliów. Zatrzeszczono się też o integrację grupy organizatorów, gdyż społeczność studencka to wiecznie zmieniający się świat: ktoś przychodzi, ktoś odchodzi.

24 maja, również na statku, odbyło się posiedzenie (popływanie?) Konwentu USS. Uczestniczyli w nim prorektorzy L.Komorowski i J.Świątek oraz mgr Andrzej Ostoja-Solecki. Była to okazja do ostatecznego uzgodnienia poprawek do *Regulaminu studentów* z władzami PWr.

Do zobaczenia za rok!

AZS na Wittigaliach 2001

KS AZS Politechnika Wroclawska tradycyjnie już z okazji „Wittigaliów 2001” zorganizował wiele imprez sportowo rekreacyjnych. W środę 16 maja na Przystani AZS przy Wybrzeżu Wyspiańskiego 40 odbył się już piąty wyścig ósemek wioślarskich Uniwersytet – Politechnika. Tym razem również zwyciężyła osada Politechniki. Z wypowiedzi naszych studentów można wnioskować, iż włożyli wiele wysiłku, aby zwyciężyć. Na pytanie, czy Uniwersytet kiedyś zwycięży, odpowiedzieli: „Jeżeli będą więcej ćwiczyć i dalej z takim zaangażowaniem, to kto wie?”. Nowy puchar przechodni ufundowany przez IM Rektorów Uniwersytetu i Politechniki wręczali: prorektor ds. ogólnych PWr dr inż. Ludomir Jerzy Janowski, prorektor ds. studenckich PWr prof. Ludwik Komorowski, prorektor ds. nauczania PWr prof. Jerzy Świątek i prorektor ds. studenckich UW wr. prof. Rościśław Żerelik.

W dniu 17 maja odbył się festyn sportowo-rekreacyjny, w którym uczestniczyło 16 ośmioosobowych drużyn piłki nożnej i 25 drużyn siatkówki plażowej. W rozgrywkach tenisa stołowego brały udział 24 osoby (8 kobiet i 16 mężczyzn), 10 osób rywalizowało w tenisie ziemnym i kilkanaście osób w wyciskaniu siłowym. W godzinach popołudniowych odbyły się Akademickie Mistrzostwa Dolnego Śląska w szachach, w których uczestniczyło 58 mężczyzn i 5 kobiet. Wśród mężczyzn zwycięzcą został Piotr Dobrowolski, a wśród kobiet Jolanta Zawadzka.

Turniej studenckiego street basketu, który odbył się 19 maja już po raz ósmy, cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Ze względu na złą pogodę przeprowadzono go w salach Studium Wychowania Fizycznego i Sportu PWr. W rozgrywkach uczestniczyły 32 drużyny. Pierwsze miejsce zajęła drużyna „Biskupin”, drugie „TKM” a trzecie „Filar”. Nagrody i puchary zwycięzcom wręczali: prorektor ds. nauczania prof. Jerzy Świątek, kierownik SWFiS mgr Jerzy Biezuński oraz prezes klubu AZS PWr dr Andrzej Jaroch. W tym samym czasie na osiedlu przy ul. Wittiga odbywały się pokazy sekcji wspinaczki linowej na akademikach T-19 i T-15. W DS T-17 rozegrano Akademickie Mistrzostwa Dolnego Śląska w brydżu sportowym, w których uczestniczyło 10 par. Zwyciężyła para Mirosław Fechner i Mateusz Żeleźnik. Również amatorzy silnych wrażeń znaleźli coś dla siebie. Na wzgórzu „Kilimandżaro” przeprowadzono Akademickie Mistrzostwa Dolnego Śląska w kolarstwie górskim. W zawodach rywalizowało 36 zawodników. Zwyciężył Rafał Hebisz.

AZS-Press

Integracja pełną parą

FILIA WAŁBRZYCH

• W kolejnym spotkaniu Dyskusyjnego Klubu Filmowego wyświetlano dwa filmy: Andrzeja Żuławskiego „Opętanie” i Romana Polańskiego „Lokator”. Klamrą spinającą oba te filmy stworzone przez wybitnych reżyserów były główne role kreowane przez robiącą światową karierę francuską aktorkę Isabelle Adjani.

Dla prawdziwych koneserów małego ekranu dużym wydarzeniem było następne spotkanie DK filmowego. Filmy Monty Phytona „Sens życia” i „W poszukiwaniu Św. Graala” – choć o trudnej i czasami kontrowersyjnej fabule – dostarczały oglądającym studentom powodów do refleksji i zadumy.

• Dyrekcja i cała społeczność studencka Filii dumna jest ze swoich honorowych dawców krwi. Napawa nas dumą, że mamy studentów, którzy chcą ratować innym życie. Ponieważ nie możemy wymienić wszystkich krwiodawców, podajemy nazwiska kilka osób z I roku, bo ci najmłodszy studenci będą szczególnie szacunek swoją dojrzałą postawą. Są to: Łucja Buba, Joanna Foszcz, Sebastian Blomka i Piotr Gawełek – studenci z Wydziału Budownictwa LiW. Do dziś oddali po 3 litry krwi!

• Od 9 do 10 maja odbywały się *Studenckie harce - Juwenalia 2001* zorganizowane przez Samorządy Studenckie Wyższych Uczelni Wałbrzycha. Było bardzo wesoło, dlatego też nawet przejście kluczy od bram miasta nie uczyniło żadnych szkód w jego stanie. Żacy byli jednak zdania, że w tym mieście nic nie zostało do zepsucia. Kluczy do Skarbcza Miasta nie odebrano, bo od wielu lat wiadomo, że jest pusty. W drugim dniu Juwenaliów zabawę w Filii poprowadził profesjonalista rozrywki – słynny Paweł Konjo Konnak (związany z grupami „Big Cyc” i „Lalamido”). Było głośno, ale przyjaźnie. Jak co roku kończono imprezę zapewnieniem, że w przyszłym roku będzie lepiej...

• Trwające bardzo długo wybory Samorządu Studenckiego Filii zakończyły się ukonstytuowaniem jego zarządu. Przewodniczącym został niestrudzony Krzysztof Jakacki (znany z DKF-u, AZS-u, grypy turystycznej, chóru studenckiego itp.) z II roku Wydz. Elektrycznego. Jego zastępcą będzie zaprawiony w bojach „w imię spraw studenckich” Ronald Osych (redaktor naczel-

Dokończenie na stronie 45

Turystyczne „dwa w jednym” wałbrzyskich łązików

Filialne Zakopane 2001

Od 24 kwietnia do 2 maja byliśmy w Zakopanem. Grupą 40 osób mieliśmy możliwość zwiedzenia „zimowej stolicy” Pol-

ski. Warunki pogodowe były szczególne. Na Kasprowym Wierchu i Giewoncie sroga

zima z ogromną ilością śniegu – jak w pełni sezonu narciarskiego. Niżej, w Zakopanem panowało piękne, upalne lato. Było cudownie, choć bardzo męczące okazało się „let-

nio-zimowe” wejście na Kasprowy Wierch. Nie mniej uciążliwa była wędrówka przez dolinę Kościeliską z jej słynnymi jaskiniami Mroźną i Mysłą. Wiele duchowych wzruszeń dało nam modlitewne spotkanie w kościele Jana Pawła II na Krzeptówkach. Odwiedziliśmy również pobliską słowacką krainę.

Tworzyliśmy wesołą grupę, bez trosk – wszędzie spotykały nas dowody uznania, a nasza góralska gospodyni pani Marzena Ustupka z Paradałówki chwaliła nas „pod wysoko Tatry”. Było nam bardzo miło z tego powodu.

Dziękujemy wszystkim, z których pomocą spotkaliśmy się, z w ł a s z c z a Panu Prorektorowi Ludwikowi Komorowskiemu i Dyrektorowi Filii dr Janowi Kałwakowi oraz wspierającemu nas Panu Andrzeju Ostoję – Soleckiemu. Staraliśmy się rozsądnie gospodarować uzyskanymi pieniędzmi – każdą wydaną złotówkę oglądaliśmy z trzech stron...

Gdzieś, kiedyś, daleko i później będziemy pamiętać o „naszym” Zakopanem i o

tych, którzy nam pomogli zrealizować ten wyjazd.

Opiekun grupy
mgr Janusz Bator

Ekspedycja na Wyspy Sołowieckie

Od 12 lipca do 2 sierpnia na rosyjskim archipelagu Wysp Sołowieckich (Morze Białe, Okręg Archangielski, 160 km od kręgu polarnego) przebywać będzie 25-osobowa międzynarodowa ekspedycja naukowo-badawcza, w skład której wejdzie 9 studentów

Politechniki Wrocławskiej z międzywydziałowego studenckiego Koła Naukowego Ochrony Zabytków Techniki „HP Nadbór”. Głównymi organizatorami wyprawy są Fundacja Otwartego Muzeum Techniki i Koło Naukowe „HP Nadbór”. Ekspedycją kierować będą: dr hab. Stanisław Januszewski z Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki PWr, dyrektor Fundacji Otwartego Muzeum Techniki oraz dr M. W. Łopatkin, dyrektor Muzeum Historyczno-Architektonicznego i Przyrodniczego Wysp Sołowieckich.

Monastyr

Celem wyprawy jest sporządzenie dokumentacji dziedzictwa cywilizacyjnego archipelagu, którego unikalne walory historyczne, techniczne i kulturowe sprawiły, że w 1992 r. został on objęty patronatem UNESCO. Najstarsze ślady ludzkiego osadnictwa, które przetrwały tam do dzisiaj, pochodzą z XII wieku. Najokazalszą budowlą jest prawosławny monastyr, który przez wieki był najpotężniejszym ośrodkiem kultu w Rosji. Mnisi prowadzili tu ekologiczną, w pełni samowystarczalną gospodarkę. Niezwykły jest system kanałów i grobli łączących jeziora, którymi transportowano drewno. W zdumienie wprawia również doskonale zachowany osiemnastowieczny suchy dok do budowy i remontu dużych statków, siedemnastowieczny (nadal sprawny) system podziemnych kanałów doprowadzających wodę do monastynu i dziewiętnastowieczna elektrownia.

Od XVI do końca XVIII wieku Wyspy Sołowieckie były miejscem zesłania więźniów politycznych. Bolszewicy przekształcili Wyspy w łagier, w którym w latach 1923-39 przebywało około 100.000 więźniów.

W czasie II wojny światowej na Wyspach powstała baza marynarki wojennej ZSRR. Po jej likwidacji powstało Muzeum Sołowieckie.

Suchy dok

Fot. Stanisław Januszewski

Objęło ono ochroną pozostałości zabytków architektoniczno-kulturowych z całą ich infrastrukturą przemysłowo-techniczną oraz pozostałości łagru. Podjęto odbudowę monastynu i otwarto wyspy dla pielgrzymów i turystów.

Wyniki prac ekspedycji, ujęte w formie naukowego raportu, zostaną opublikowane (w języku polskim, rosyjskim i angielskim) w Polsce, Rosji, Anglii, Niemczech i Finlandii.

Zadaniem studentów uczestniczących w wyprawie będzie dokumentacja zabytków techniki w formie kart ewidencyjnych, precyzyjnych opisów, zdjęć i filmów. Obejmie ona: budownictwo hydrotechniczne (kanały, jazy, śluzy, porty, groble, przystanie, baseny, doki, pochylnie itp.), energetykę (elektrownię wodną i ciepłą), przemysł (tarta-

Zardzewiały, porzucony statek

ki, młyny, kuźnie, suszarnie, chłodnie, magazyny) oraz infrastrukturę techniczną na całym obszarze wysp (kolejka wąskotorowa, wodociągi, sieć dróg, mosty).

Studenckie Koło Naukowe „HP Nadbór” rozpoczęło działalność na początku semestru zimowego roku akademickiego 2000/2001. W jego pracach uczestniczy 24 studentów PW (z Wydziału Mechanicznego i PPT), trzy osoby z Koła Naukowego Historyków UW i jedna z AR. Siedzibą Koła jest Holownik Parowy „Nadbór” zakotwiczony w górnym awanporcie śluzy „Szczytniki” przy Wybrzeżu Wypiańskiego. Opiekę nad działalnością koła pełni dr hab. Stanisław Januszewski, a prezesem jest Sebastian Bednarek (III r. Wydz. Mechaniczny). W roku 2000 w imprezach organizowanych przez SKN uczestniczyło już około 120 osób. □

FILIA WAŁBRZYCH

Dokończenie ze strony 44

ny wałbrzyskiego „Filiaka” i operator kamery video) z II roku Informatyki i Zarządzania. Dla dodania uroku władzom Samorządu Filialnemu na sekretarza wybrano studentkę I roku Wydziału Mechaniczno - Energetycznego Katarzynę Konarską.

- Zakończone zostały II Akademiczkie Mistrzostwa Wałbrzycha. Zdobyliśmy III miejsce i Puchar Zarządu Środowiskowego AZS we Wrocławiu. Zwyciężyliśmy we wszystkich „poważnych” grach sportowych (piłka nożna, koszykówka, siatkówka i steet ball), natomiast słabsi byliśmy w rekreacji i małych formach „sportu na wesoło”. Szczególnie dotkliwie odczuliśmy porażkę w forsownym „Wieloboju Rektorskim”. Obietnice szczególnego potraktowania tej imprezy przez Władze Filii rokują dobrze na przyszłość.

- Z inicjatywy prorektora Jerzego Świątka prowadzone są szerokie konsultacje dotyczące spraw bieżących, dydaktycznych i organizacyjnych. Mają na celu wspólne opracowanie takich form działania Filii, które gwarantowałyby jej najwyższy poziom edukacyjny i organizacyjny, pozwalający nam współzawodniczyć z coraz mocniejszą finansową konkurencją w regionach. Nie udało się w okresie ostatnich kilku lat otworzyć w filiach żadnej specjalności, jaka wynikałaby z potrzeb regionu, pomimo że urzędy miast i starostwa kierują pisma w tych sprawach. Jest natomiast wiele przykładów powoływania takich specjalności przez inne uczelnie (państwowe, jak i prywatne) siłami... pracowników PW.

- W dniach 18-22 czerwca odbędzie się dla pracowników Filii kurs komputerowy uczący korzystania z Internetu. Jest to już drugi etap szkolenia, po wcześniejszym kursie obsługi komputerów w środowisku Windows i Office. Inicjatywa dyrekcji, która była inicjatorem szkoleń, przyjmowana jest przez pracowników z wielkim zadowoleniem.

- W Domu Studenckim Filii przebywa trzech studentów z Francji, z Ecole Des Mines de Douai: Sebastian KNYSZ, Julien DAY oraz Yann TOEBAT. Dzięki pani prezes Bożenie Mechli odbywają praktyki zawodowe w Zakładach Porcelany Stołowej „Karolina” w Jaworzynie Śl. (6 tyg.) i ZPS „Książ” (6 tyg.). Pozostaną w Wałbrzy-

Dokończenie na stronie 46

FILIA WAŁBRZYCH

Dokończenie ze strony 45

chu do połowy sierpnia. Z zadowoleniem wyrażają się o naszej gościnności, ale i pokazują, jak właściwie wypoczywać po godzinach pracy. Zwiedzają okolice Wałbrzycha, uprawiają rekreacyjne biegi po wałbrzyskim Szczawienku i korzystają z pomocy naszego Samorządu Studenckiego. W rozwiązywaniu codziennych problemów pomaga im pracownica naszego dziekanatu mgr Agnieszka Tomczyk. □

NA WYDZIAŁACH

INFORMATYKA I ZARZĄDZANIE

27 marca Rada Wydziału poparła wniosek o udzielenie rocznego urlopu bezpłatnego mgr Zenonowi Nowakowi z I-23.

- Nadano stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie *Informatyka* mgr. inż. Jarosławowi Stańczykowi.

- Przyjęto rozprawę doktorską mgr. inż. Grzegorza Kołaczka i wyznaczono termin jej publicznej obrony.

- Wyznaczono recenzentów rozprawy doktorskiej mgr. inż. Ahmeda Aba Amara, powołano komisję do przeprowadzenia jego przewodu doktorskiego, wyznaczono zakres egzaminów doktorskich i wyznaczono komisję egzaminacyjną.

- Wszczęto przewód doktorski mgr inż. Lidii Koślińskiej-Żurawowicz.

- Poparto kandydaturę dr. inż. Zdzisława Szalbierza na członka Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich.

- Jednomyślnie zaakceptowano limity przyjęć na studia w roku akademickim 2001/2002 oraz wysokości opłat za studia zaoczne i kursy powtórkowe.

24 kwietnia Rada Wydziału powołała recenzentów dorobku naukowego dr. hab. Ryszarda Palucha, który zgłosił swój udział w konkursie na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

- Ogłoszono konkurs na stanowiska adiunktów w I-17 oraz I-23 i powołano komisje konkursowe.

- Poparto wniosek o zatrudnienie mgr. Bogdana Łożyńskiego w I-23 na podstawie umowy o dzieło.

- Nadano stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie *Informatyka* mgr. inż. Grzegorzowi Kołaczki i wyróżniono jego rozprawę doktorską. Postanowiono też wystąpić o przyzna-

Dokończenie na stronie 47

Górnik gro!

Późnym popołudniem drugiego dnia czerwca bieżącego roku historia polskiej piłki nożnej została wzbogacona o dwa niesłychanie istotne wydarzenia. Naturalnie w meczu pierwszych reprezentacji piłkarskich Walia uległa Polsce 1:2 i biało-czerwoni pokonali kolejne kilometry w drodze do Korei lub Japonii. Drugi piękny mecz, choć mniej rozpropagowany w mediach, pozostanie na lata w pamięci wielu kibiców. III MECZ GWIAZD WYDZIAŁU GÓRNICZEGO pod patronatem DZIEKANA WYDZIAŁU prof. dr hab. inż. Moniki Hardygóry, jest właśnie tym sportowym świętem, którym warto się zainteresować. Spotkanie rozpoczęło się około godziny piątej po południu na stadionie przy ulicy Beauuina de Courtenaya. Szczególnie umotywowane obecnością patronki meczu jedenastki pracowników i studentów rozpoczęły grę z wielkim animuszem. Dodatkowo podgrzewał atmosferę trener koordynator składów obu drużyn mgr Michał Lesiak. Początek zapowiadał kolejną wiktoryę studentów, którzy pewni siebie dążyli do zdobycia gola. Przed ich strzałami skutecznie bronił bramki golkiper pracowników mgr Andrzej Dudek. W czwartej minucie – ku zaskoczeniu licznie zgromadzonej widowni – akcję rozpoczęła przez duet prof. Lech Gładysiewicz i dr Stanisław Ślusarczyk skutecznie wykończył Jacek Baran. Pracownicy objęli prowadzenie. Następny kwadrans upłynął pod znakiem widocznej przewagi studentów nad prowadzącymi, którzy w zielonych koszulkach stali się kompletnie niewidoczni na murawie. Konsekwencją słabszej postawy doświadczonych górników w tym okresie gry był wywalczony przez studentów rzut karny, którego w jedenastej minucie nie zamienił na bramkę student chcący zachować anonimowość. Instynktowna interwencja mgr Andrzeja Dudka przy obronie jedenastki była kolejną kapitalną paradą bramkarską. Nadzieje studentek wspierających studentów odżyły w 18 minucie, gdy wyrównanie strzałem z 18 metrów uzyskał Marcin Olejnik. Kiedy gra się wyrównała i wydawało się, że pierwsza połowa zakończy się remisem, inicjatywę przejęły „stare strzechy”. Pracownicy stworzyli dwie sytuacje bramkowe, pierwszej z nich nie wykorzystał mgr Jan Blachowski, natomiast drugą zamienił na gola fantastycznie dysponowany Jacek Baran. Gdy sędzia zawodów pan Waldemar Kaźmierczak zakończył pierwszą połowę, wynik wynosił 2:1 dla pracowników. W powietrzu unosił się zapach letniego deszczu i zapowiadającej się sensacji. Po przerwie studenci wykorzystali moment bałaganu: po roszadach, przy defensywie pracowników i atakując sześcioma siedmioma zawodnikami wywalczyli w 43 minucie wyrównanie. Po sytuacji „jeden na

jeden z bramkarzem” bramkę uzyskał Adam Wrzosek. Kolejne minuty miały w atmosferze igrzysk tropikalnej – zrobiło się naprawdę gorąco. Piłkarze gryźli trawę, palili korki i kruszyli kości. Choć młodość i szybkość były po stronie studentów, to dyscyplina taktyczna i ambicja pracowników, wśród których wyróżnili się w tym okresie gry: mgr Radosław Zimroz, Grzegorz Błach i mgr Harish Batra, pozwoliły pracownikom odzyskać prowadzenie. Ładna solowa akcja mgr Marcina Jabłońskiego przyniosła doświadczonym górnikom w 55 minucie rzut karny wykorzystany przez Jacka Barana, który tym samym uzyskał hat-trick. Dosłownie dwie minuty później wprowadzony do gry po przerwie Łukasz Szlichciński, przejął piłkę na połowie boiska, pobiegł w kierunku bramki i oddał trzy strzały. Choć pierwszy został zablokowany przez stopera, a drugi przez bramkarza rywali, kolejna dobitka znalazła drogę do bramki. Od tego momentu pracownicy prowadzili 4:2. Falowe ataki studentów nasiliły się, młodzi górnicy jeszcze bardziej się odstonili. Choć wielokrotnie strzelali na bramkę pracowników, nawet z bliska i w sytuacjach sam na sam z mgr Andrzejem Dudkiem, on nie dał się zaskoczyć już ani razu. (A propos, w zgodnej opinii obserwatorów spotkania zbieżność Jerzy Dudek – Andrzej Dudek to nie tylko tożsamość nazwisk, ponieważ gdyby trener Jerzy Engel musiał zastąpić Jerzego Dudka, forma i umiejętności zaprezentowane przez pana Andrzeja Dudka predysponują go do występów w pierwszej reprezentacji Polski.)

Tymczasem w czasie meczu znów nastał okres dominacji pracowników, którzy – skuteczni w destrukcji – groźnie kontratakowali. Najpierw w 68 minucie, po ostro bitym przez Jacka Barana rzucie różnym, przy biernej postawie obrony i słabo dysponowanego tego dnia bramkarza studentów, fantastyczną, bardzo precyzyjną główką na listę strzelców wpisał się mgr Robert Król. 72 minuta przyniosła szóstą bramkę dla pracowników zdobyta po pokazowej zespołowej akcji. Podanie wślizgiem od Łukasza Szlichcińskiego przejął mgr Radosław Zimroz, który dograł w pole karne piłkę, która została tam przedłużona do mgr Pawła Zająca. Ten strzelił i ustalili wynik meczu na 6:2 dla pracowników. Choć zwycięstwo pracowników było wbrew tradycji meczów o puchar prof. dr hab. inż. Moniki Hardygóry, to zgodnie ze zwyczajem rozegrano konkurs jedenastek. Bohaterami tej rywalizacji byli skuteczni egzekutorzy rzutów karnych: prof. Lech Gładysiewicz, dr Stanisław Ślusarczyk, mgr Harish Batra, a przede wszystkim mgr Andrzej Dudek, który obronił 3 strzały studentów z 11 metrów. Publiczność na stojąco świętowała moment, gdy patron III MECZU GWIAZD

Dokończenie na stronie 50

Tradycyjny mecz piłki nożnej chemików z chemikami

Studenci contra Nauczyciele

Po kilkuletniej przerwie ponownie odbył się na Wydziale Chemicznym tradycyjny już mecz piłki nożnej Studenci - Nauczyciele akademicy. Inicjatorem poprzednich spotkań był ówczesny dziekan Wydziału Chemicznego, gorący zwolennik zmagania sportowych wśród młodzieży akademickiej prof. Mirosław Soroka. Tym razem ciężar organizacji meczu wzięło na swoje barki... Koło Naukowe Studentów Chemii „ALLIN”, którego członkowie: Hanna Bartczak, Tomasz Biernacik, Piotr Chołbiński, Krystian Krzyszkowicz i Marcin Wojciechowski załatwiali większość spraw.

W piękne sobotnie południe 26 maja na stadionie AZS-u na Zaciszu wbiegły dwie drużyny w pięknych jednolitych strojach: w koszulkach z napisem Wydział Chemiczny Politechniki Wrocławskiej na piersiach i numerami na plecach. Na nogach mieli getry. Buty były dowolne, przeważały jednak trampki i korkotrampki. Studenci wystąpili w żółtych barwach z czarnymi akcentami, natomiast „profesorowie” w zielonych z białymi. Pojawił się również najprawdziwszy, postawny (ok. 190 cm wzrostu) sędzia w srebrzystej koszulce, z donośnym gwizdkiem i kompletem żółtych i czerwonych kartek – prywatnie: Piotr Pawlak. Spotkanie było przewidziane na 4 kwarty po 22,5 minuty, a to z powodu formalnego wniosku studentów w tej sprawie.

Pomimo ogłoszenia meczu w Internecie i na plakatach, frekwencja, zwłaszcza ze strony nauczycieli akademickich, nie dopisała, co jest rzeczą zaskakującą, bowiem podobne imprezy na większości uniwersytetów na świecie – od Chin po USA – cieszą się wielkim zainteresowaniem i są zazwyczaj uroczyste celebrowane przez społeczność akademicką ośrodka, w którym się odbywają. Działo się tak i na poprzednich meczach na naszym Wydziale Chemicznym.

Z pewnym trudem udało się skompletować drużynę kadry opierając się głównie na pracownikach z Instytutów: Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii oraz Chemii Fizycznej i Teoretycznej i w znacznej części na doktorantach tych instytutów. Jak to na „świętej wojnie” bywa, „powołano” również emerytów, co było, jak zawsze, znakomitym pomysłem, bowiem ci wytrawni gracze samą obecnością na boisku skutecznie przeszkadzali przeciwnikom rozwinąć skrzydła i przyczyniali się do wyhamowania gwałtownych ataków studenckich.

Dziekana Wydziału Chemicznego – prof. Henryka Góreckiego reprezentował prodzie-

kan prof. Andrzej Matynia, który jednak odrzucił propozycję gry, co obie strony przyjęły ze zrozumieniem, bowiem nie do końca jest jasne, po czyjej stronie powinien grać urzędujący prodziekan ds. dydaktyki: studentów czy „profesorów”! Natomiast prodziekan prof. Paweł Kafarski czynnie uczestniczył do końca w spotkaniu, a grając znakomicie, stanowiąc mocny i ciężki filar formacji obronnych „profesorów”.

Drużyna kadry podzieliła się w ten sposób, że trwała opokę obronną stanowili Mirosław Soroka, Paweł Kafarski i Piotr Dobroszycki, nieco wysuniętymi „przeszkadzaczami” byli „seniorzy”: Lucjan Achremowicz i Adam Zaleski, w pomocy grał Piotr Nowak ze swoim gościnnie występującym synem Maciejem – studentem piątej klasy szkoły podstawowej, natomiast szybkie formacje desantowo - ofensywne stanowili doktoranci: Waldek Goldman, Robert Kołodziejczyk, Piotr Małysa i Mariusz Osajda. Tradycją meczu są udane „transfery”. Bywało nawet tak, że po prawicy dziekana Soroki grał nawet sam Andrzej Wiszniewski, obecnie Minister Nauki RP. W tym roku dokonano dwóch udanych transferów: bramki „profesorów” bronił znakomicie Rafał Gawlik (z XXV Gimnazjum, klasa IJ, brat Moniki Gawlik – studentki III roku biotechnologii), natomiast „krajnym napadajuszczym” był Sasza Boiko („postdok” z Kijowa, ach... Dynamo!). Ten układ był na tyle korzystny, że po dwóch kwartach „profesorowie” prowadzili 2:0! Bramki strzelili: Sasza Boiko i Waldek Goldman (jeszcze nie doktorant, a już się zaśluził...).

Nie udało się jednak długo utrzymać tego wyniku i w pozostałych „połowach” meczu studenci strzelili 4 gole (Tomek Biernacik, Krystian Krzyszkowicz, Piotr Kita i Tomek Michalak), w tym jeden z karnego po zagranii „główką Maradony” na polu karnym przez niżej podpisanego, za co czujny sędzia podyktował, niesprawiedliwie, rzut karny.

Układ studentów nie był tak przejrzysty jak „profesorów”, co w pewnym sensie wynika ze znacznie mniejszej dyscypliny taktycznej i, ma się rozumieć, wrzącej krwi! Jedynym stabilnym punktem był bramkarz – Marcin Piasecki. Na pozostałych pozycjach grali naprzemiennie: Jacek Duskocz i Marek Duskocz, Marcin Michałek, Szymon Witczak, Piotr Kita, Piotr Chołbiński, Tomek Biernacik, Tomek Michalak, Przemek Grzegorz Kraus, Krystian Krzyszkowicz, Marcin Wojciechowski, Grzegorz Radoszewski, Marcin Raczyński, Wojciech Padula i Wojciech Dryl. Trzeba obiektywnie przyznać, że studenci zagrali bardzo dobry mecz. W sumie wiek studentów wynosił 240 lat, zaś „profesorów” 510 lat. Nic więc dziwnego, że futbol w wykonaniu „profesorów” był znacznie bardziej dojrzały!

Dokończenie na stronie 50

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 46

nie nagrody Prezesa Rady Ministrów za tę pracę.

- Powołano recenzentów pracy doktorskiej mgr Jolanty Słonec, komisję ds. przeprowadzenia przewodu doktorskiego i komisję egzaminacyjną oraz wyznaczono zakres egzaminów doktorskich.

- Wszczęto przewody doktorskie mgr. inż. Pawła Piotrowskiego, mgr. inż. Mirosława Sosnowskiego i mgr. inż. Zbigniewa Stefanowskiego.

- Zatwierdzono nowe programy studiów, które będą realizowane od 1.10.2001 r.

ELEKTRYCZNY

23 kwietnia na posiedzeniu Rady Wydziału uchwalono zmiany w programach nauczania i planach studiów dla kierunków *Elektrotechnika* (studia dzienne i zaoczne) oraz *Automatyka i Robotyka* (studia dzienne).

- Zapoznano się z wynikami zimowej sesji egzaminacyjnej roku akademickiego 2000/2001 na studiach dziennych i zaocznych.

- Przyjęto kryteria kwalifikowania studentów III roku na studia magisterskie. Najważniejszym warunkiem przyjęcia na ten typ studiów jest uzyskanie średniej ocen z dotychczasowego przebiegu studiów nie niższej niż 3,40.

- Prodziekan dr inż. Zenon Okraszewski przedstawił propozycje podziału studentów na studia magisterskie i inżynierskie w roku akademickim 2001/2002.

- Zatwierdzono tematy inżynierskich prac dyplomowych dla studentów studiów zaocznych.

- Poparto wnioski o mianowanie dr. hab. inż. Zdzisława Nawrockiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr na czas nieokreślony.

- Wszczęto przewód habilitacyjny dr. inż. Krzysztofa Pieńkowskiego i powołano zespół do prowadzenia dalszych czynności związanych z przewodem habilitacyjnym.

- Dziekan poinformował, że Fundacja Pomocy Dzieciom ponownie zwróciła się do władz wydziału o wsparcie finansowe. W związku z tym dziekan poprosił o składanie datków do wystawionej skarbonki.

7 maja Rada Wydziału jednomyślnie postanowiła wystąpić z wnioskiem do Senatu PWr o nadanie tytułu dokto-

Dokończenie na stronie 48

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 47

ra honoris causa Politechniki Wrocławskiej prof. Andrzejowi Wiszniewskiemu. Promotorem został prof. Marian Cegielski. Wybrano też czterech recenzentów wniosku.

- Prodziekan dr inż. Zenon Okraszewski przedstawił podział studentów na studia magisterskie i inżynierskie w roku akademickim 2001/2002.

- Jednymyślnie przyjęto wniosek, by grupy studenckie na poszczególnych specjalnościach liczyły od 12 do 18 osób.

- Dziekan prof. Janusz Szafran omówił przebieg XI Rajdzie Wiosennym Wydziału Elektrycznego. Wzięli w nim udział prorektorzy: dr hab. inż. Jerzy Świątek, prof. i prof. dr hab. Ludwik Komorowski, pracownicy Wydziału Elektrycznego i studenci wszystkich wydziałów PWr, a także z innych uczelni (nie tylko wrocławskich).

PPT

8 marca Rada Wydziału powołała komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr. Arkadiusza Wójca (I-9).

- Przedłużono stypendium habilitacyjne dr. Ryszarda Komorowskiego (I-18) do 30.06.2001 r.

- Poparto wniosek o przedłużenie mianowania dr. hab. Janusza Dyszlewicza (I-18) na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr na czas nieokreślony.

- Otwarto dwa konkursy na stanowiska profesorów nadzwyczajnych w Instytucie Matematyki i powołano komisje konkursowe.

- Postanowiono przedłużyć mianowanie mgr. Wojciecha Połowczuka na stanowisko asystenta.

- Utworzono zaoczne uzupełniające studia magisterskie na kierunku *Matematyka* o specjalności *Matematyczne podstawy informatyki* oraz zatwierdzono program nauczania i plan studiów.

- Przyjęto limity przyjęć na poszczególne kierunki studiów istniejące na wydziale.

- Pozytywnie oceniono rozwiązania zawarte w projekcie zasad rekrutacji kandydatów na studia na PWr.

- Zatwierdzono tematy prac dyplomowych na rok akademicki 2001/2002.

- Poparto wnioski o odznaczenia państwowe dla zasłużonych pracowników wydziału.

Dokończenie na stronie 49

Umowa o powołaniu MiCeBAL

W dniu 12 czerwca w sali Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego Rektorzy: Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Wrocławskiej i Akademii Rolniczej we Wrocławiu podpisali porozumienie o współpracy trzech reprezentowanych przez siebie uczelni. Dokument ten upoważnia Rektora UWr do powołania przy Uniwersytecie Wrocławskim Międzyuczelnianego Centrum Biotechnologii Agregatów Lipidowych (MiCeBAL).

Zadaniem tej jednostki będzie współpraca uczelni zarówno na polu dydaktyki (wspólne kształcenie studentów, magistrantów i doktorantów, wspólna organizacja zajęć dydaktycznych z dziedziny technologii liposomowej oraz dyscyplin pokrewnych, organizacja specjalistycznych kursów, wykładów, staży i praktyk zagranicznych), jak i w dziedzinie naukowo-badawczej (podejmowanie wspólnych projektów badawczych i wspólne występowanie o ich finansowanie, koordynacja zakupu sprzętu w sposób zapewniający optymalne wykorzystanie dostępnych środków, współorganizowanie konferencji

naukowych, koordynacja przedsięwzięć badawczych i współpracy międzynarodowej, realizacja usług eksperckich i rzeczowych).

Kierownikiem Centrum będzie pracownik Uniwersytetu Wrocławskiego, a jego zastępcy będą pracownikami poszczególnych partycypujących uczelni. Osoby tworzące Zespoły Naukowe Centrum pozostaną nadal pracownikami: Wydziału Nauk Przyrodniczych UWr, Wydziału Podstawowych Problemów Techniki PWr i Wydziału Weterynarii AR. Koszty działalności MiCeBAL finansowane będą z badań własnych i statutowych trzech uczelni, a uzyskany zysk będzie przeznaczony na potrzeby statutowe Centrum.

Rektor UWr prof. Romuald Gelles zauważył, że podpisanie tego dokumentu odpowiada na potrzebę ciągłej współpracy między szkołami wyższymi, które swoją działalność powojenną rozpoczynały jako jedna uczelnia. Jest to, być może, krok w kierunku realizacji pomysłu Rektora AR prof. Szulca utworzenia uniwersytetu dolnośląskiego. Zdaniem Rektora PWr Andrzeja Mulaka zmierzmy do coraz większej integracji badań prowadzonych w różnych jednostkach, a dotyczących tych samych dziedzin nauki.

Szanowni Państwo!

Proszę Was o pomoc. Jedynie wasza hojność i dobre serce może przedłużyć moje życie. Choruję na białaczkę. Nadzieją na kres mojej tragedii jest przeszczep szpiku kostnego, który niestety bardzo dużo kosztuje. Gorąco proszę: POMÓŻCIE MI. Mam 24 lata i nie chcę umierać.

*„Boże, czy słyszysz
jak do Ciebie wołam
wkoło białe ściany
i płacz dookoła
nie jestem tutaj sam
lecz czuję się wybrany
gdyż właśnie czas remisji
został mi dany
Więc powiedz mi, Boże,
Czy ktoś mi jeszcze
oprócz Ciebie pomoże”*

Dziękuję każdemu, kto nie pozostanie obojętny.

Adam Kogut

DOLNOŚLĄSKA FUNDACJA ROZWOJU OCHRONY ZDROWIA

50-420 Wrocław, ul. Traugutta 98/
100, tel./fax (071)342-89-65, 342-32-71 do 73
wew. 218, tel. Kom. 0501-977-420

Dolnośląska Fundacja Rozwoju Ochrony Zdrowia we Wrocławiu podjęła starania o zgromadzenie koniecznych środków pieniężnych do przeprowadzenia operacji przeszczepu szpiku kostnego u chorego na białaczkę Adama Koguta.

Służba zdrowia nie dysponuje środkami, aby móc pokryć koszt operacji. Dlatego rodzina za pośrednictwem naszej Fundacji zwraca się do wszystkich ludzi dobrej woli, aby dla ratowania życia zechcieli dokonać wpłaty choćby najdrobniejszej kwoty na konto:

**Dolnośląskiej Fundacji Rozwoju
Ochrony Zdrowia we Wrocławiu**
Bank PeKaO S.A. I Oddział Wrocław
12401994-7002333-2700-401112-001
z dopiskiem darowizna „Kogut”

Za każdą choćby niewielką wpłatę z góry serdecznie dziękujemy w imieniu swoim i rodziny Adama Koguta.

Z poważaniem

**Dyrektor Zarządu
mgr Jerzy Kuś**

Wystawa książek zagranicznych Zapraszamy za rok

Na przełomie maja i czerwca, na antresoli w Gmachu Głównym mieliśmy okazję przedstawić ponad 800 zagranicznych książek naukowych, prezentowanych na wystawie zorganizowanej przez Bibliotekę Główną, jak co roku, tuż po Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie, z której okazji do Polski trafia ogromna ilość nowości wydawniczych z całego świata.

Dla nauczycieli akademickich i ich studentów, schowanych o tej porze roku za

górami indeksów oczekujących na wpisy nie jest to dobry czas na zwiedzanie czegokolwiek.

A jednak...były tłumy chętnych, zaproszonych przez organizatorów do oceny prezentowanych na wystawie tytułów. W tym roku grono konsultantów, od lat zajmujących się typowaniem literatury do zakupu poszerzone zostało, z dobrym skutkiem, o doktorantów i studentów. Dziękuję wszystkim za wyśmienitą pracę i z przyjemnością informuję, że ponad 100 najlepiej ocenionych tytułów znajdzie się w naszych zbiorach.

Danuta Dudziak

APEL

Komisji Zakładowej
NSZZ „Solidarność”

przy Politechnice Wrocławskiej
do
członków związku, sympatyków
oraz

wszystkich osób, które podzielają opinię,
że Wydarzenia Sierpnia 1980 r. powinny
być upamiętnione
w naszym mieście
trwałym pomnikiem obeliskiem,

**o składanie dobrowolnych datków
na ten cel.**

Konto
BZ II O/Wrocław
11201665-3359-132-3210 „POMNIK”

Pomnik upamiętniający tamte dni chcemy wzniesić za zgodą władz Uczelni na skwerze pomiędzy budynkami C-2 oraz C-6. Jego autorem jest **Eugeniusz Get Stankiewicz**. Jeśli ofiarność naszej społeczności dopisze, jego odsłonięcie planujemy w I połowie 2001 r. Pierwszy termin uległ zmianie ze względu na przedłużającą się procedurę załatwiania dokumentacji.

Apelujemy gorąco o nabywanie poprzez Komisje Oddziałowe lub bezpośrednio w Komisji Zakładowej cegiełek na ten cel.

Wrocław, 24.11.2000 r.

KOMITET HONOROWY BUDOWY POMNIKA „SOLIDARNOŚCI”

- Jerzy Buzek - przewodniczący
- Piotr Bednarz
- Janusz Biernat
- Andrzej Gelberg
- Stanisław Huskowski
- Ludomir Jankowski
- Witold Jabłoński
- Janusz Łaznowski
- Wojciech Maj
- Kornel Morawiecki
- Andrzej Mulak
- Marek Muszyński
- Wojciech Myślecki
- Sławomir Najnigier
- Andrzej Olszewski
- Kazimierz Ujazdowski
- Jan Waszkiewicz
- Andrzej Wiszniewski
- Tomasz Wójcik
- Ryszard Wroczyński

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 48

5 kwietnia na posiedzeniu Rady Wydziału wszczęto przewod habilitacyjny dr. Arkadiusza Wójca (I-9) i wyznaczono recenzentów rozprawy habilitacyjnej i dorobku naukowego kandydata.

• Otwarto dwa konkursy na stanowiska profesorów nadzwyczajnych oraz konkursy na stanowiska adiunkta i starszego wykładowcy w Instytucie Matematyki i powołano komisje konkursowe. Otwarto też konkursy na stanowiska adiunkta i starszego wykładowcy w Instytucie Fizyki.

10 maja Rada Wydziału poparła wnioski o przyznanie dr. Markowi Zającowi stypendium habilitacyjnego na okres 1.06.2001 r. – 31.05.2002 r.

• Powołano recenzentów do oceny działalności naukowej, dydaktycznej i osiągnięć w kształceniu młodej kadry naukowej dr. hab. Michała Morayne i dr. hab. Tomasza Downarowicza, którzy zgłosili się na konkursy na stanowiska profesorów nadzwyczajnych w I-18.

• Poparto wnioski o mianowanie dr. hab. Krystyny Ziętak i dr. hab. Jacka Cichonia (oboje z Instytutu Matematycznego UW) na stanowiska profesorów nadzwyczajnych.

• Postanowiono otworzyć konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Fizyki.

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

25 kwietnia na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan przedstawił sprawozdanie z działalności wydziału w roku 2000.

• W wyniku rozstrzygnięcia konkursów postanowiono zatrudnić dr. inż. Przemysława Stróżyka na stanowisku adiunkta, a dr. inż. Dorotę Nowak-Woźny na stanowisku asystenta.

• Postanowiono ogłosić konkurs na stanowisko profesora zwyczajnego w specjalności *bezpieczeństwo techniczne w energetyce*.

• Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr. inż. Waldemara Muskały z Politechniki Częstochowskiej.

• Dziekan poinformował, że trwają rozmowy z dziekanem Wydziału Mechanicznego, dyrektorem I-16 i zespołem skupionym wokół Laboratorium Hydraulicznych Maszyn Przepływowych. Ich celem jest powrót Laboratorium z W-10 na W-9.

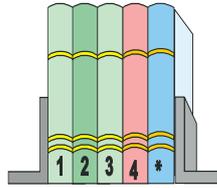
KSIĄŻKI, które polecamy...

Robert Gretzyngier

przy współpracy Wojciecha Matusiaka

Poles in defence of Britain.

A day-by-day chronology
of Polish day and night fighter
pilot operations:
July 1940-June 1941

Grub Street, London 2001

Udział Polaków w bitwie o Anglię jest jednym z najbardziej spektakularnych epizodów polskich wojennych losów i najczęściej u nas przypominanych. – pisze Łukasz Warzecha w „Życiu” (13-14.6.01) – W tym najtrudniejszym dla wyspiarzy okresie w RAF-ie latało około stu Polaków. Mieli na koncie setki strąceń.

Tak jak Polacy lubią się szczyścić zasługami swoich lotników, tak Anglicy lubią o nich zapominać. Być może to wciąż kac po Jalcie. Faktycznie jednak pamięć o Polakach w RAF-ie nie jest na Wyspach silna. Popularna kultura także jej nie utrzymała – np. w słynnym filmie „Bitwa o Anglię” nie pojawia się ani jedno polskie nazwisko.

Czy jednak my sami robimy dość, by utrwalić pamięć o naszych asach przestworzy? Niewiele pojawiło się dotąd w Polsce publikacji porządkujących i systematyzujących polskie dokonania pod brytyjskim niebem. I oto tę lukę wypełnili sami Anglicy, wydając książkę „Polacy w obronie Wielkiej Brytanii. Systematyczna chronologia dziennych i nocnych operacji myśliwskich polskich pilotów: lipiec 1940-czerwiec 1941” autorstwa Roberta Gretzyngiera, napisaną przy współpracy Wojciecha Matusiaka. Jest to rezultat kilku lat drobiazgowych poszukiwań dający zestawienie działań Polaków z każdego dnia w wymienionym w tytule okresie. Znajdziemy w książce relacje samych pilotów, raporty brytyjskie i niemieckie, składy każdej startującej do boju eskadry, dokładne statystyki trafień, a także zdjęcia. Wszystko to zostało dopełnione kilkoma nadzwyczaj szczegółowymi indeksami. Książka jest nie lada gratką dla wszystkich amatorów polskiego lotnictwa wojennego lub wielbicieli historii wojennej, a jednocześnie stanowi dowód polskich dokonań. Jeśli ktokolwiek mógłby mieć wątpliwości co do znaczenia polskiego udziału w obronie Wielkiej Brytanii przed niemiecką agresją z powietrza – wystarczy podsunąć mu „Poles in Defence of Britain”.

W przedmowie do książki Ludwik Martel, jeden z polskich uczestników bitwy o Anglię, napisał: „Gdy przybyliśmy na tę wyspę ostatniej nadziei, nikt nam nie obiecywał, że będzie łatwo. Walczyliśmy, wiedząc, że dobre życie rzadko jest łatwe. Dziś również nie jest nam łatwo, gdy próbujemy ocalić pamięć o tym wielkim wysiłku i poświęceniu tak wielu młodych istnień. Widzę tę książkę o Polakach, którzy walczyli w obronie Wielkiej Brytanii jako hołd złożony straconemu pokoleniu i wszystkim moim kolegom, nawet jeśli nie pamiętam już ich imion.”

Wspaniale, że polski wysiłek wojenny jest w ten sposób ocalony od zapomnienia. Trzeba jednak uznać za niezwykle, że książka ta nie ukazała się w Polsce i po polsku. Miejmy nadzieję, że jakieś polskie wydawnictwo zainteresuje się wkrótce wielkim i solidnym materiałem zebrany przez Gretzyngiera.

(wg „Życia z książkami”, dodatku do „Życia”)

Górniki gro!

Dokończenie ze strony 46

WYDZIAŁU GÓRNICZEGO pani dziekan Monika Hardygóra wręczyła zasłużony puchar kapitanowi zwycięskiej drużyny pracowników prof. Lechowi Gładysiewiczowi. Najlepszym zawodnikiem wybrano zdobywcę trzech goli Jacka Barana. Dyplom dla „najwierniejszego kibica” otrzymały z rąk pani dziekan dwie studentki: panie Edyta Wierdak i Małgorzata Rakoczy.

Organizatorzy wyróżnili także sędziego, pana Waldemara Kaźmierczaka (również absolwenta Wydziału Górniczego), który otrzymał pamiątkowy dyplom dla „zawsze obiektywnego arbitra”. W konkursie rzutów karnych dyplom dla „najlepiej wykonującego rzuty karne” przyznano prof. Gładysiewiczowi, który już tradycyjnie nie daje szans rywalom w tej konkurencji.

Nie zapomniano również o sponsorach futbolowego spektaklu – dyplomy i honorowe tytuły „Mecenasa Mecz Gwiazd” oraz „Przyjaciela zawodników i kibiców Mecz Gwiazd” nadano odpowiednio: pani prof. Monice Hardygórze – dziekanowi Wydziału Górniczego i dr Markowi Sikorze, prezesowi Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Górniczego.

Organizatorzy pragną wyrazić serdeczne podziękowania zawodnikom i kibicom Mecz Gwiazd Wydziału Górniczego za przybycie i współtworzenie widowiska.

Więcej informacji na temat meczu (wywiady, składy drużyn, galeria zdjęć) można znaleźć na stronie internetowej Wydziału Górniczego pod adresem www.ig.pwr.wroc.pl/mecz2001

Do zobaczenia na CZWARTYM MECZU GWIAZD WYDZIAŁU GÓRNICZEGO w 2002 r.

Szczęść Boże

Foto: Wyd. Górniczy

Łukasz Szlichciński 92359

Studenci contra nauczyciele

Dokończenie ze strony 47

Po zakończeniu otwartej gry, zgodnie z regulaminem meczu, wynik „zresetowano” i odbyły się tradycyjne rzuty karne, które w tym roku wypadły zawodnikom kadry nienajlepiej. Spotkanie zakończyło się zespołowym odśpiewaniem hymnu piłkarskiego „Trzej przyjaciele z boiska”, po czym prof. M. Soroka uroczystie wręczył studentom – organizatorom spotkania przygotowane przez siebie dyplomy pamiątkowe. Wyłonieni przez specjalną komisję najlepsi zawodnicy spośród studentów również otrzymali nagrody. Pierwszą nagrodą był ufundowany przez prof. M. Sorokę aparat Kippa – bezcenny zabytek laboratorium chemicznego z XIX wieku (wydobyty z przepastnych piwnic Technische Hochschule Breslau), a dostał ten wyjątkowy puchar Piotr Kita. Natomiast studenci wręczyli prof. M. Soroce dyplom *Dla najlepszego gracza kadry*, na który sobie w pełni zasłużył zachowując zimną krew, angażując w spotkanie minimum energii i nie spuszczając przy tym z oka swojego bezcennego kufla z piwem.

Spotkanie odbywało się w wyjątkowo sportowej atmosferze, pełnej emocji i doping publiczności. Grano „fair”, czego nie zmienia fakt, że od czasu do czasu z ust niektórych zawodników padały typowe słowa z zakresu „Polish basica”, takie jak: „[ustawa ...]”, „[ustawa ...]”, „[ustawa ...]” czy „[ustawa ...]”.

Sędzia spisał się znakomicie, chociaż musiał pokazać kilka złotych kartek!

W przerwach raczono się tym, co było, delectowano się występami „cheer-leaderów” i dyskutowano o wszystkim. Po meczu dopijano jeszcze pozostałe piwo, rozchodząc się z nadzieją, że ta piękna sportowa tradycja Wydziału Chemicznego będzie kontynuowana.

Adam Zaleski

Foto: Fototechnika

(cenzura: Mirek Soroka)

Górnik - Górnik 6:2

(dla kadry)

Obcokrajowiec w drużynie... TO JEST TO!

Chemia

- wynik „zresetowany”

ZNOWU PIŁKA W GRZE

Najmłodszy i najstarszy zawodnik
w drużynie nauczycieli!

Reakcja zacznie się, gdy pod nogi rzucą im piłkę!

Życie jest piękne!

Fot. Sławomir Szrek

Fot. Samorząd Studencki

JUBILEUSZ 2001